

amigoe

LEONID BREZJNJEV
...deur open...

Vandaag

96STE JAARGANG – No.: 123

ZATERDAG 2 JUNI 1979

SOLIDARITEITSACTIES TE VERWACHTEN

Geen doorbraak in bemiddelingspogingen

Shell praat niet met PWFC

WILLEMSTAD. – Het is landsbemiddelaar Sixto de Windt gisteren niet gelukt om de twee partijen in het conflict rond de Shell-cao samen aan tafel te krijgen. General manager van de maatschappij, ir. R. de Vos weigerde gisteren rechtstreeks te onderhandelen met de bond die vandaag de vierde stakingsdag inging. De PWFC blijft erbij dat slechts door rechtstreekse onderhandelingen een doorbraak kan komen in de huidige impasse. De stilstand in de bemiddelingspogingen, die daardoor is ontstaan, zou vanmorgen nader besproken worden door het actiecomité van de bond die verder acties zou voorbereiden. Inmiddels heeft de Kamer van Vakbonden een vergadering belegd voor vanmiddag nadat alle pogingen van een vertegenwoordiging van de bonden gisteren om de kritieke situatie te bespreken met gezagvoerders, strandden. Gisteravond werden de bondsleiders nabij het huis van de gezaghebber onthaald op een cordon van gewapende politie en VKC-ers. Volgens de bonden worden van alle zijden pogingen ondernomen met het Shell-conflict als inzet, om het vakbondswezen te breken. "De mogelijkheid van solidariteitsacties moet niet worden uitgesloten waarbij respect voor de bonden en haar leiders wordt afgedwongen", aldus verklaarde Jubi Evertsz namens de bonden.

Landsbemiddelaar De Windt verklaarde desgevraagd aan de Amigoe dat hij gisterenmorgen de bemiddeling hervatte in het cao-geschil tussen de PWFC en de Shellmaatschappijen. "Beide partijen nemen hetzelfde standpunt in en op dit moment is er nog geen doorbraak in de kwestie zichtbaar", aldus de heer De Windt. Hij zei dat hij zijn bemiddeling nog niet opgeeft omdat er wellicht andere mogelijkheden bestaan of dat de partijen een ander standpunt innemen. Bovendien vond hij het niet correct de bemiddeling op te geven omdat er niets anders zou overblijven. Desgevraagd bevestigde hij tegenover de Amigoe dat general manager De Vos weigert aan tafel te zitten met de bond gedurende de staking. De Shelldirectie weigerde echter niet met de landsbemiddelaar te praten en blijft hiervoor beschikbaar. De heer De Windt vertelde de Amigoe dat hij weliswaar de bevoegdheid heeft één der partijen desnoods met de hulp van de sterke arm te dwingen aan tafel te zitten".

"De Shell vroeg zich echter af of deze bevoegdheid ook inhield dat de landsbemiddelaar één der partijen kan dwingen om met de tegenpartij te onderhandelen", stelde de heer De Windt.

Juridische deskundigen bevestigde de Shell-stelling.

DOOD SPOOR

De heer De Windt vertelde desgevraagd dat hij wel een beroep heeft gedaan op de Shell om in het algemeen belang toch wel aan tafel te gaan zitten met de bond. De Shelldirectie bleef echter volharden terwijl van de andere kant de bond te kennen gaf aan de landsbemiddelaar dat slechts een rechtstreekse onderhandeling een oplossing kan bieden om uit de impasse te geraken. De bemiddelingspogingen zijn hierdoor op een dood spoor gebracht, hoewel de landsbemiddelaar zei de pogingen niet op te zullen geven.

Gevraagd om commentaar verklaarde de Shell-woordvoerder Nils de Paula dat de bond weet dat er geen onderhandelingen mogelijk zijn zolang er gestaakt wordt. Bovendien zou geen uitnodiging zijn ontvangen van de bond voor een gesprek.

PWFC-voorzitter Roque Koeyers was het niet eens met deze stelling.

Hij zei dat de Shell-directie

(Men leze verder op pag. 3)

Noodlanding Colombiaans vliegtuig

ORANJESTAD – De Colombiaans DC-3 vliegtuig is gisteravond rond half elf met motorpech op de Prinses Beatrix luchthaven geland. De landing werd uitgevoerd met slechts een der twee motoren in werking; de andere motor was uitgevallen. Direct na de landing werden de piloot en de co-piloot door de politie voor ondervraging aangehouden. Het vermoeden bestond namelijk, dat het hier ging om een vliegtuig, dat voor handel in verdovende middelen wordt gebruikt.

Medicijn tegen zenuwziekte

LONDEN – Een Britse professor heeft vrijdag verklaard dat het misschien mogelijk is om multiple sclerosis te voorkomen. Professor Ephraim Field van de universiteit van Newcastle zei dat een door hem ontwikkelde bloedtest bij kinderen kan ontdekken of zij vatbaar zijn voor deze zenuwziekte. Het is dan eventueel mogelijk in te grijpen door middel van de olie van een bloem, de sleutelbloem.

WILLEMSTAD – Uren, in sommige gevallen bijna de hele dag, hebben automobilisten in de rij gestaan om iets van dat kostbare vocht, benzine, te kunnen bemachtigen. Voor sommige auto's was het uur al aangebroken en moest de wagen met lege tank in de rij vooruit worden geduwd. Alledaags geworden atributen als kleine benzine-kannen en slangen om benzine over te hevelen, lagen daarbij op de motorkap. De rijen voor de pompstations zijn niet kleiner geworden vannacht. Voor pompen waarvan bekend was dat ze vandaag zouden opengaan, vormden zich gistermiddag al rijen. De bestuurders gingen naar huis met de bedoeling vandaag terug te komen om rustig hun beurt af te wachten. Anderen hebben de nacht in hun auto doorgebracht.

Brezjnjev opent deur voor Carter en China

Van Peking nuchter verstand verwacht

BOEDAPEST – De president van de Sovjet-Unie, Leonid Brezjnjev, heeft gisteren gezegd dat hij volledig voorbereid is op een actief en opbouwend gesprek, met de Amerikaanse president Carter op 15 juni in Wenen. Hij zei ook dat de Sovjet-Unie bereid is gesprekken te voeren met China, "als van Chinese zijde werkelijk tekenen van nuchter verstand worden getoond". Brezjnjev zei dit in een verklaring voor de Hongaarse televisie aan het einde van een driedaags bezoek aan dat land.

"Wij blijven van mening dat het komende Russisch-Amerikaanse topoverleg de algemene betrekkingen tussen de twee landen kan bevorderen, waardoor eveneens de gehele internationale sfeer verbeterd kan worden," aldus de Russische president. Hij zei dat ontwapening zijn eerste aandacht heeft bij de voorbereidingen voor het gesprek met Carter. Het nieuwe SALT-akkoord, dat in Wenen getekend moet worden, omschreef Brezjnjev als "de belangrijkste stap die ooit is genomen bij het beperken van de nucleaire bewapeningswedloop".

De president zei verder dat hij een Chinees aanbod tot gesprekken om de relaties tussen Peking en Moskou te verbeteren, serieus en met een positieve instelling zou overwegen. De Sovjet-Unie is bereid de betrekkingen te normaliseren, maar niet ten koste van derde landen, aldus Brezjnjev.

Weer aanhanger van Sithole gearresteerd

Muzorewa afkerig van gesprek met Nkomo

SALISBURY – De Rhodesische politie heeft donderdagavond een jonge functionaris van de grootste zwarte oppositiepartij, de ZANU van dominee Sithole, gearresteerd. Een woordvoerder van de partij heeft dit vrijdag bekendgemaakt.

In totaal zijn er nu in de afgelopen drie dagen twaalf leden van de ZANU aangehouden. De partij van Sithole beschikt over twaalf zetels in het parlement van Zimbabwe-Rhodesie. De partij neemt deze zetels echter niet in omdat zij van mening is dat de verkiezingen van april niet reglementair zijn verlopen.

De kersverse premier van Zimbabwe (Rhodesie) bisschop Abel Muzorewa, heeft op zijn eerste werkdag als staatsleider gezegd dat hij de zwarte guerrillaleiders best amnestie wil verlenen maar dat hij niets voelt voor onderhandelingen met hen over de toekomst van het land.

Het nieuwe kabinet is vrijdag beëdigd door president Josiah Gumede. Van de 17 ministers zijn er vijf blanken, onder wie oud-premier Smith. Eén van de eersten die Muzorewa feliciteerde was de Zuidafrikaanse diplomaat Piet van Vuren die omvangrijke hulp aan Zimbabwe aanbood. De zwarte premier liet doorschemeren hier niet afkerig van te zijn.

Verwachting Venezolaanse verkiezingen:

Veel absenteisme ondanks stemplicht

CARACAS – In Venezuela worden morgen gemeenteraadsverkiezingen gehouden, waaraan meer dan zes miljoen stemgerechtigden (boven 18 jaar) kunnen deelnemen. Er zijn 45 partijen van de partij. Het is voor de eerste keer sedert 1948 dat de gemeenteraadsverkiezingen afzonderlijk van de presidents- en parlementsverkiezingen worden gehouden. Venezuela kent stemplicht: als men niet naar de stembus komt, kan men gestraft worden; de straf bestaat uit de onmogelijkheid in het eerstkomende half jaar het land te verlaten, men kan bij de overheid geen krediet opnemen, terwijl men ook geen graden bij het vervolg- of hoger onderwijs kan behalen; is de betrokkene overheidsambtenaar dan krijgt hij gedurende een half jaar geen salaris. Desondanks zijn de partijen bang, dat er veel mensen niet gaan stemmen.

Oproep autoloze zondag in Berlijn

BERLIJN – De West-berlijnse minister van Economie, Wolfgang Lueder (FDP), heeft de Westberlijners verzocht in het kader van energiebesparing zondag hun auto niet te gebruiken.

Fles wijn voor 56.000 gulden

CHICAGO – Charles F. Maras, eigenaar van de New Yorkse drankenhandel, „Green Hills Liquors", is donderdag op een veiling eigenaar geworden van een negentiende-eeuwse fles Franse wijn. Hij moest er 56.000 gulden voor neertellen.

Maras weet nog niet precies wat hij met zijn Chateau Lafite-Rothchild-1806 gaat doen, maar het deed hem wel alvast deugd dat voorheen nooit meer dan 36.000 gulden voor een fles wijn is betaald; dat was in 1978 in Atlanta, Georgia.

Paus in Polen

WARSCHAU – Paus Jan Paul II is vanmorgen met een Boeing B727 van Alitalia op het militaire vliegveld Okecie bij Warschau aangekomen. Hij werd verwelkomd door president Henryk Jablonski, de primaat van Polen, kardinaal Stefan Wyszynski, alle Poolse bisschoppen en vertegenwoordigers van regering en parlement. Duizenden mensen stonden al urenlang van tevoren langs de route, welke de Poolse paus zou volgen; ze hadden vlaggetjes in hun handen in de geel-witte en wit-rode kleuren van het Vaticaan en Polen.

...ijftig doden ...j busongeluk

...W DELHI – In het noor... van India is vrijdag een bus ...n kanaal gestort. Er zaten ...ig mensen in de bus die on...weg was van Bhadra naar ...umangarh. Een tiental ...sen hebben zich weten te ...len. De overige vijftig ...en zijn omgekomen.

Aan tafel

ONDERWIJL DAT pogingen worden ondernomen een oplossing te zoeken voor het loonconflict tussen de bond PWFC en de directie van de Shell-maatschappijen op Curacao, ondervindt het publiek elke dag dat de staking langer duurt, meer ongemak ervan. Het economisch leven is practisch tot stilstand gebracht. De sociale en sportieve evenementen zijn noodgedwongen in veel gevallen stopgezet. In die gevallen waar dat niet is gebeurd is de opkomst ver beneden de maat. Het normale weekeinde-gebeuren zal ditmaal ontbreken op het eiland. In plaats daarvan zullen velen trachten door lang te wachten in de rij een beetje benzine te krijgen, zodat in elk geval voor de grootste noden transport mogelijk is.

Er moet gezegd worden dat de bevolking over het algemeen de ongemakken van de huidige situatie goed heeft opgevat. Er hebben zich geen noemenswaardige voorvallen voorgedaan van verhitte gemoederen, terwijl de politie in de geringe gevallen tactisch is opgetreden. Ook de stakers zelf hebben zich redelijk gedragen tot nu toe. Toch leeft er nog altijd een angstsfeer onder grote groepen mensen die beslist geen herhaling van onlusten in de orde van die van 30 mei 1969 wensen. Of die angst gerechtvaardigd is, kan niet met veel bewijzen worden gestaafd.

Wat in elk geval iedereen bezig houdt zijn de besprekingen die landsbemiddelaar Sixto de Windt in opdracht van de regering gisteren is gestart om te trachten de strijdende partijen weer aan de onderhandelingstafel te krijgen om op die manier opnieuw een oplossing na te streven. Daar is ieders hoop op gevestigd. Het is daarom zeer onverstandig en ontactisch van Shell-directeur ir Rob de Vos om te weigeren met de PWFC aan tafel te zitten. Inderdaad heeft de bond eerder twee keer een principe-accord laten vallen, nadat de leden er hun afkeuring over hadden uitgesproken, maar onder de huidige omstandigheden met een totaal ontwricht economisch en sociaal leven mogen dit soort zaken niet meer de boventoon voeren. Er moet onderhandeld worden en zo snel mogelijk. De Shell-directeur mag zich daarbij ook niet verschuilen achter allerlei juridische spitsvondigheden. Van een verantwoordelijke general-manager mag verwacht worden dat hij eenmaal aan de onderhandelingstafel - of dat gebeurt met hulp van de sterke arm of niet - ook bereid moet zijn te praten. En dan ook met de vakbondsmensen, die namelijk de enige mogelijke gespreksparnters zijn van de Shell in het huidige cao-conflict.

Olieprobleem groot in West Europa

DEN HAAG – De olieproblemen blijven in het middelpunt van de belangstelling van de Nederlandse pers. Vakantiegangers die met de auto naar het buitenland willen, kunnen in de meeste Europese landen op grote moeilijkheden rekenen, nu verschillende regeringen brandstofbesparende maatregelen hebben genomen, zo meldt de Telegraaf. De olieproblemen hebben er ook toe geleid dat met ingang van 15 juni de brandstoftoeslag voor de vliegvakantie met gemiddeld 10 procent wordt verhoogd. In de meeste Europese landen zijn maatregelen genomen om de verkoop van autobrandstof drastisch te beperken. In Engeland staan pompen droog en wordt een soort distributie toegepast.

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n, Curaçao N.A.
Postbus 557
Giro 440.000
Bankrek. nr. 874.825-10
Maduro & Curiels Bank N.V.
CURACAO
Centrale (alle afdelingen): 672000
Directrice: Mayra van der Dijs.
Redaktie-raad: Goretti Salsbach, Frans Heiligers en Mayra van der Dijs.
Overige leden Redaktie: Oswald Chatlein, Toon van Dongen, Max Suart (sportverslaggever), Sheila Rhodes (secretaresse), Ken Wong (fotograaf).
Advertentie-afdeling: (acquisitie): Wil Steynis, Ingrid de Maayer.

UITGEVERIJ AMIGOE (ARUBA) N.V.
Nassaustraat 110, tel.: 4333-4334-4335.
Directeur/Hoofdredacteur: Jos van der Schoot.
Redaktie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot, Marieta Dijkhoff.

BONAIRE
Correspondent: Norwin (Nochi) Willem, Tera Corra, tel.: 8736
Advertentie: BOMADECO n.v., hoek Breedestraat/Kerkstraat, tel.: 8939 of 8773.
SINT MAARTEN
Advertentie: Vance James, tel.: 2283.
SABA
Correspondentie: Ray Kassell.
ST. EUSTATIUS
Correspondent: Jan Smid, tel.: 2321.
DEN HAAG
Correspondent: Jan Schinkelshoek, Wingerd 540, Waddinxveen, tel.: 01828-7432.

DRUKKERIJ: Rotaprint n.v.
DISTRIBUTIE (ook abonnementen) Curaçao, Districo n.v., tel.: 36300, 37788, 37789.
Aruba, Nassaustraat 110, tel.: 4333.
Bonaire, Entrejol 153A, tel.: 4222.
St. Maarten, Papergarden, tel.: 2283.
Losse nummers 40 cent.
Abonnementen op Antillen negen gulden per maand.
(Bovenwinden tien gulden per maand). Buiten Antillen (Nederland):
NAfl. 38,90 per maand (luchtpost) of NAfl. 13,80 per maand (zeepost), jaarlijks vooruit te betalen.

AGENDA CURAÇAO

WEEKEINDEDIENST
Eilandsgeneeskundigen van 2 juni 1979 van 08.00 uur t/m 4 juni 1979 tot 07.00 uur

Stads- en 2de distrikt Oost: dokter Nivillac, Gezondheidscentrum Janwé, spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen bereikbaar via tel.: 79950

1 juni 1979 van 18.00 uur t/m 4 juni 1979 tot 06.00 uur
Stads- en 2de distrikt West: dokter Durgaram, spreekkamer Mahuma, tel.: 83048; spreekuren: 10.00-12.00 uur.

In het derde distrikt: dokter Arendzen, Gezondheidscentrum Barber, tel.: 88058; Spreekuren: 10.00-12.00 uur; spoedgevallen: Landhuis Dokterstuin tel.: 88484.

★★★

WIT GELE KRUIS (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria nr. 17, tel.: 82947; kantoor geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00 t/m 16.00 uur: zat. gesloten: zuster Van Loo neemt waar van 06.00-07.00 uur op tel.: 53746; de wacht heeft zuster Bak, tel.: 84882 ook te bereiken op pageboy 027-149.
(Maandag van 14.00-16.00 uur kleuterbureau volgens afspraak)

BOTICA BANDABAO geopend maandag t/m vrijdag van 08.00-19.00 uur en zaterdag gesloten.

BOTICA'S (weekeindedienst):
ZAT.: Otrabanda: Curacao, tel.: 23575; Punda: Juliana, tel.: 54500.
ZON.: Otrabanda: Coromoto, tel.: 23241; Punda: Bettina, tel.: 37716.

★★★

VERLOF BEGRAFENIS
2 JUNI: de heer R.C.Rafael, Berg Altena 135.
3 JUNI: mej. R.M.E.Penso, Pallasstraat 7.

★★★

BIOSCOPEN
ROXY: 19.00-21.00 The enforcer; 24.00 Wilde Emanuelle

WEST-END: 19.00-21.00 Valentino; 24.00 Out of the darkness

CINELANDIA: 19.15-21.15 Black belt Jones; 24.00 Moving violation

DRIVE-IN: 19.15-21.15 The other side of the mountain; 24.00 Manitou.

★★★

CINE-TRUCK: Hedenavond te Sta Maria, zaterdagavond geen voorstelling en maandagavond te Soto.

★★★

ZONDAG
BIOSCOPEN
ROXY: 19.00 One on one; 21.00 The enforcer.
WEST-END: 10.30-20.30 Valentino; 18.30 Gunfighter.
CINELANDIA: 19.15 Herbie goes to Monte Carlo; 21.15 Black belt Jones.
DRIVE-IN: 19.15 Onder piratenvlag; 21.15 The other side of the mountain.

★★★

MAANDAG
DIVERSEN
TOERISTENSCHIP: 08.00-21.00 Carla C-vert. Selma.

★★★

TELECURACAO
ZATERDAG: 16.00 telefiesta; 17.00 progr. Cult. en Opvoeding; 17.45 thirty minutes; 18.19 pink panther; 18.47 bulletin tele-8; 19.03 invitation to dance; 20.00 notisiero tele-8; 20.33 Laverne & Shirley; 21.07 tempoe pa Dios; 21.11 Tele-Curacao special; 22.30 estreno.

★★★

ZONDAG: 13.00 club PTL; 13.50 day of discovery; 14.20 this week in baseball; 17.50 studio sport; 18.00 wild wild world of sports; 19.00 RVD-progr.; 19.30 operation petticoat/Sanford and son; 20.00 notisiero tele-8; 20.30 Mork & Mindy; 21.00 Dallas; 22.30 300 millones; 23.00 sluiting.

Ingezonden

Curacao en de olie

De Centrale regering (Min Larmonie) heeft 6 cent toegegeven tot verhoging van de bezine prijs en daarmee basta. De Shell ((Ir Vos) strijkt deze onvoldoende verhoging (volgens Vos) op, doch blijft hardnekkig de Curacaose ekonomie wurgen, door toch minder benzine te blijven leveren aan de pompstations. De PWFC gaat in staking wegens het niet tegemoetkomen van de Shell aan bepaalde punten in een nieuwe CAO pakket.

En.... de ekonomie van Curacao zakt als op een moerassige bodem, naar de diepten van chaos en ellende.

De drie voornaamste pijlers van onze al wankelende ekonomie geven het op, daar zij elkaar niet konden vinden aan de konferentie-tafel en nemen hun heil naar macht om elkaar te bevechten, de sterkste zal winnen, en de overwinnaar zal na de strijd om zich heen kijken; hij alleen nog staande op een puinhoop van ellende.

Was dit echter nodig geweest? Heeft het zin om alweer de mouwen op te trekken om opnieuw te gaan beginnen, op een punt waar wij tientallen jaren geleden begonnen zijn? Is er nog wat te redden, is het nog te halen? Mijn persoonlijke mening zal zijn, we zullen in staat moeten zijn om wonderen te verrichten.

Als wij de drie partijen een voor een onder de loep nemen, beginnen bij de Centrale regering, in dit geval minister Larmonie, dan is mijn eerste indruk dat het deze Mr ontbreekt aan een brede visie en een vooruitziende blik in het regeringsprogramma van zijn afdeling, een afdeling die ik kan vergelijken met een patiënt in de intensive care unit van een hospitaal; hij geeft blijk van de ernst in de toestand van de patiënt, doch van de wijsheid ter toediening van de dringend noodzakelijke medicijnen, heeft hij geen kaas gegeten.

Hoewel Shell-Vos op niet mis te verstane wijze gedurende hun onderhoud heeft laten weten dat de ekonomie van Curacao hem geen grein kan schelen, moest Larmonie hem aan de conferentie-tafel laten uittieren en dan hem op het hart drukken dat een oplossing altijd haalbaar is wanneer de partijen de wil opbrengen om die oplossing te vinden.

Vos was kwaad; dat kan ik mij voorstellen, wanneer op een eerder verzoek van de Shell maanden terug, om de bezine-prijzen te verhogen, de minister niets van zich liet weten. Was de minister sinds die tijd aan tafel gaan zitten met Vos om de problemen te bespreken en een geplande langzame verhoging van de benzine-prijzen aan te passen aan de waanzinnige stijging van de olieprijzen, dan neem ik aan dat Vos een meer matige houding zou hebben aangenomen. Onderhandelingstalent en een breede visie moeten ook tot de eigenschappen behoren van een minister. Nemen wij nu de Shell positie in deze ontstane moeilijkheden, dan neem ik dat ir Vos te ver heeft gedraafd in zijn uitlatingen; Vos moet zich bedenken dat als men oogst wil blijven binnenhalen, men ook de grond moet blijven bewerken.

Shell kan niet blijven bestaan zonder de faciliteiten en garanties die Curacao blijft geven voor de bestaanszekerheid van de Shell. Venezuela heeft de laatste tijd enorme interesse voor de raffinaderijen op de Ned Antillen en voor de faciliteiten die deze eilanden bieden zoals natuurlijke havens, diep water, gunstige ligging in de internationale scheepvaartroutes en goede communicatiefaciliteiten. De Shell heeft rijkelijk geprofiteerd van deze faciliteiten; het kan echter gebeuren dat als de Shell niet terug wil zien naar wat Curacao al die jaren aan Shell heeft geboden, dat Curacao in de toekomst eventueel andere belangstellenden kan zoeken om het voorbestaan van de raffinaderij op het eiland te garanderen en dat kan, ook zonder Shell.

Neem bijv een van de mogelijkheden, Venezuela (Petroven) koopt de Shell-raffinaderij op en verscheept olie naar Curacao voor verwerking ten behoeve van de Venezolaanse industrie, de olie wordt geleverd tegen dezelfde prijs en voorwaarden als aan de nationale Venezolaanse raffinaderijen, want het betreft een zuster-maatschappij hier op Curacao. De levering van benzine, stookolie en andere derivaten aan de Curacaose industrie, pompstations etc kan geschieden tegen een zelfde prijs die geldig is in Venezuela, wat betekent een véél lagere prijs tegen wat de Shell wat de Shell onze gemeenschap nu tracht op te schroeven. Dus de mogelijkheden zijn allang niet uitgeput voor ons eiland als olieverwerkende natie.

Hoe dan ook, de mensen die urenlang in hun auto's in de brandende zon moesten wachten tot zij aan de beurt kwamen om wat benzine te tanken, zullen Vos niet gauw vergeten, waarschijnlijk wordt hij nog een sterke kandidaat voor de titel" Persona non grata".

Ten laste nog de PWFC als derde partner in deze drieste samenloop der omstandigheden voor onze gemeenschap. De stijgende kosten van levensonderhoud hebben ook hun neerslag op de lonen van de Shell-werknemers; dat zij herziening eisen van hun lonen en andere sociale voorzieningen in een nieuw CAO-pakket vind ik hun volste recht. Het loopt echter uit op een staking; Curacao krijgt een andere dreun tegen het al zwakke gestel, de al sterk verminderde benzine-levering van de SNAV zal nu helemaal worden gestaakt ivm de staking; de PWFC verleent immers geen medewerking voor het blijven doordraaien van deze Shell-taak.

De schoolgaande jeugd, de werkende klasse in de sector van zaken en bedrijfsleven, allemaal hoewel niet betrokken in de twist tussen Shell en PWFC worden de slachtoffers hiervan. De Shell blijft draaien met bezetting van staf en employees, dus de schade aan Shell blijft minimaal. Waar twee vechten hebben twee schuld; noch de PWFC noch de Shell kan onderuit mbt de ellende die zij onze gemeenschap bezorgen. De Shell heeft vooruitlopend op de staking al een staaltje weg gegeven van zijn onverantwoordelijkheid jegens onze gemeenschap door een chaos te scheppen met de benzine-levering.

Het is nog niet te laat om in te zien, dat multi-nationals als de Shell, dictators zijn, gekleed in een dollar-gewaad, en in de toekomstige status van de Ned Antillen moet geen plaats gecreëerd worden voor dictators.

ANDRE GERARD

PONTIFICALE MIS MET PINKSTEREN

WILLEMSTAD — In de kathedrale kerk van Pietermaai gaat de bisschop van Willemstad morgen voor in een pontificale mis bij gelegenheid van het Pinksterfeest. Deze dienst begint om negen uur. Op de belangrijkste christelijke feestdagen, zoals Pasen èn Pinksteren behoort een bisschop, zoals dat heet, te pontificeren.

Heer Bommel en de toekomer

0343. — Toen hij de sneeuw onder naderende voetstappen hoorde knerpen, stak de heer Bonafiet het geld haastig in zijn zak en keek om.
"Tiens, een detective wed ik", sprak de edelman, die achter hem stond. "Ik ben de markies de Cantecler de Barneveldt, en deze bouwval bevindt zich binnen het gezichtsveld van mijn buiten. Wat zoekt ge hier?"
"Ik ben de speurder Bonafiet", verklaarde de ander, een rookwolk uitblazend. "Als u coit leest, moet u van mij gehoord hebben.
Ik heb op mij genomen de huisraad op te sporen, die hier gestolen is". "Ge verdoet hier uw tijd, amice", waarschuwde de markies. 'Deze eh...Bommel heeft u allen gehuurd om een rookgordijn op te trekken. Hij is bankroet; zijn goederen zijn in de lommerd, en de ruine is thans een kraakpand, waartegen ik het stadsbestuur zal w... schuwen. Noblesse oblige".
"Aha!" riep de detective uit. "U heeft het Gallische dialect, hoor... Nobilitas lux, roepen wij latinisten uit, als de adel gouden woord... spreekt. Een kraakpand, zei u toch?"
"Zo noemt het grauw een gebouw als dit", legde de ander ... dooiend uit. "En men neemt het bargoens gauw over, als men ... leest". Hij kwam niet verder, want zijn toehoorder snelde met ... korte groet de heuvel af. De edelman keek hem verbaasd na.
"Parbleu", prevelde hij. "Mijn woorden moeten hem te denken ... ben gegeven".

KERKDIENSTEN
ZONDAG
KLOOSTER ALVERNA (Gouv van Lansbergweg): zondag 10 uur hoogmis (Ned); BARBER (H.Joseph): (zat. 19.00), zon.: 05.30, 09.00; BRIEVENGAT: zat.: 18.30 (Ned), zon.: 10.00 en 18.00; BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): zat.: 19.00, zon.: 09.00 en 19.00; CHARO (O.L.Vrouw van Coromoto): zat.: 19.00, zon.: 06.00, 08.00, 17.00 en 19.00 GROOT KWARTIER (O.L.Vrouw v.d. Carmen): zat.: 19.30, zon.: 09.00 en 18.00; JANDORET (O.L.Vrouw van Goede Raad): zon.: 10 en 18 uur; hulpkerk Boca San Michiel: zat.: 18.00, zon.: 08.00 uur; JANWÉ (H.Hart van Jezus): zat.: 19.00 uur, zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned); KORAAL SPECHT (Goede Herder): zat.: 18.30, zon.: 11 en 18 uur; MONTAGNE (H.Dominicus): zon.: 05.15, 08.30 en 19.00 uur; hulpkerk Seru Grandi (Fuik): zon.: 17.00 uur; OTRABANDA (Santa Ana): zat.: 19.30, zon.: 08.00 en 19.00 uur; PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00, zon.: 06.00, 09.00 (hoogmis) en 19.00 uur; SANTA MARIA: zat.: 19.00 uur (Ned), zon.: 07.00, 09.00 en 19.00; SANTA FAMIA: zat.: 19.00, zon.: 06.00, 09.00, 11.00 (Engels) en 19.00; SANTA ROSA: zat.: 18.30, zon.: 07.30, 09.00 en 18.30; SAN WILLIBRORDUS: zat.: 19.00, zon.: 08.00; SOTO: zat.: 19.00, zon.: 09.00; STEENRIJK (O.L.Vrouw van Altagracia): zat.: 19.00, zon.: 08.00, 10.00 en 18.00; SUFFISANT (O.L.Vrouw van Fatima): zat.: 18.00, zon.: 09.00, 18.00 (Portugees); WESTPUNT (H.Petrus): zat.: 19.00 en zon.: 08.30; hulpkerk Lagoen (H.Johannes): zon.: 10.00; WISHI (H.Theresia): zat.: 19.00, zon.: 08.00 en 18.00; ZUID BONAM (H.Judas Thadeus): zat.: 18.30, zon.: 08.30 en 17.30.

★★★

KAPEL Marinebasis Parera iedere zaterdagavond om 18.30 uur rk. misviering.

★★★

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
VER. PROT. GEMEENTE
Fortkerk: 09.00 ds van Buiren: Emmakerk: 09.30 ds Saraber (Bevestiging nieuwe lidmaten). Ebenezer Church: 10.15 ds. Smith (H.A.); 19.00 ds. Mercera

Kon. Wilhelminatehuis: 10.45 ds R. van Buiren.
In de Fortkerk en Emmakerk is er crèche in de ochtenddiensten.

★★★

GEREFORMEERDE KERK TE Mundo Nobo: 09.30 ds G.H. Renting (Heilig Avondmaal). Tijdens dienst créche.

GEREFORMEERDE kerk (vrijgemaakt) 09.00 ds J. J. Schreuder; 17.00 ds D.T. Vreugdenhill.

Korsow

mi ta stimá Bo
i deplorá Bo
mi dushi KORSOW

ABRAUN CAPELLO

BPWU SOLIDAIR MET PWFC

KRALENDIJK — Van het bestuur van de BPWU, die de werknemers bij de BOPEC en de BOMAS op Bonaire vertegenwoordigt werd een solidariteitstelegram verzonden aan het bestuur van de PWFC. In het telegram verklaart de BPWU, dat zij zich solidair verklaren met de rechtvaardige strijd van de PWFC voor een beter bestaan. Verder verklaren zij dat alleen maar eenheid kracht brengt.

Tevens heeft het bestuur van de BPWU, zich gericht middels een telegram aan de Shell-direktie. In dit telegram verklaren zij tegenover de Shell-direktie dat zij solidair zijn met de stakende werknemers en dringen zij er bij de direktie op aan om ernstig rekening te houden met de belangen van de werknemers en met name het algemeen belang van de Antilliaanse gemeenschap.

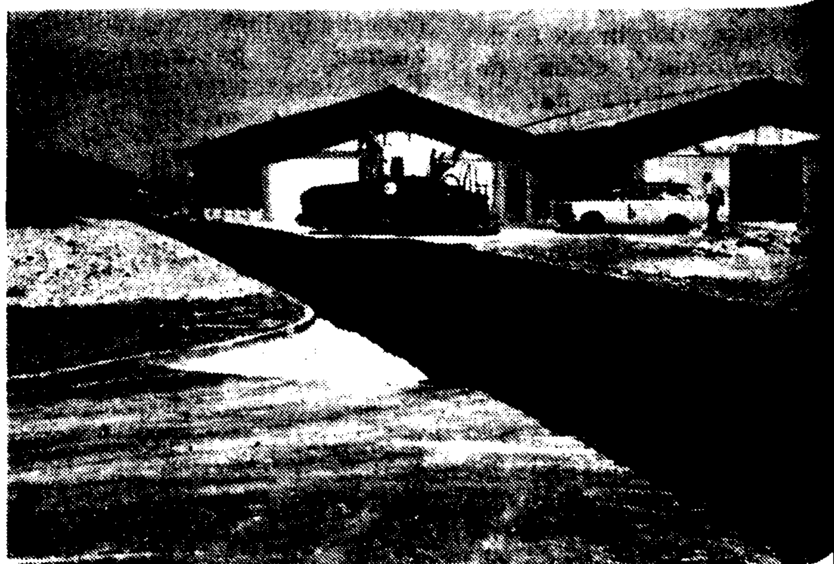
DPB: 1 UPB: 2

KRALENDIJK — Gisteren is de loting gehouden op Bonaire ten aanzien van welke nummer de partijen respectievelijk krijgen bij de komende verkiezing. De DP-Bonaire kreeg nummer één, terwijl de UPB nummer twee kreeg aangewezen.

Geen avonddienst

WILLEMSTAD — De dienst in de Fortkerk morgenavond zeven uur gaat niet door. Dit in verband met het heersende benzinegebrek.

KRALENDIJK — Momenteel is men bezig bij Hotel Bonaire aan de beach-hut-zijde te asfalteren. Zoals bekend is in het uitbreidingsprogram van genoemd hotel ook opgenomen een nieuwe tennisbaan, een managerswoning en een wasserij. Op de foto zichtbaar de werkzaamheden tijdens de asfaltering van het terrein bij Hotel Bonaire.

Uitstel uitstapje Ayudo social

WILLEMSTAD — Het uitstapje van Ayudo social Curacao naar Coney Island kan morgen (zondag) niet doorgaan. Dit in verband met het heersende benzine gebrek. Het uitstapje zou gemaakt worden door de madrina 's en hun gezinnen.

KRALENDIJK — Zoals bekend heeft woensdag 30 mei een delegatie van de Democratische Partij Bonaire een bezoek afgelegd aan het bestuur van MAN op Curacao. Tijdens dit bezoek werd door beide partijen van gedachten gewisseld over het actieprogramma. Zowel MAN als de PDB hebben de beschuldigingen van de hand gewezen als zouden zij communistische tendensen hebben. Ook wijzen ze elke vorm van totalitaire regeringsvormen af. Naar verluid zijn de besprekingen in een broederlijke sfeer gehouden en beide partijen hebben verklaard elkaars standpunten te eerbiedigen. Op de foto het bestuur van MAN en de delegatie van de PDB en het moment waarop de heer Jules Eisden, voorzitter van de MAN hun economische manifest overhandigen aan de heer Jopi Abraham, voorzitter/lijsttrekker van de DP-Bonaire.

AGENDA BONAIRE

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

WEEKEINDEDIENS... eilandsgeneeskundige t/... juni 1979 om 07.30 uur: do... Cervantes, Entrejol, tel.: 42...

★★★

MAANDAG
DIVERSEN
BON. MUSEUM (oud poli... wacht) openingstijd... maandag, woensdag en vrij... van 08.00-12.00 uur en zate... van 09.00-13.00 uur.

LANDFILL te Lagoen: opend van maandag t/m ...dag van 08.00-16.00 uur zaterdag van 08.00-12.00 uur

OPENBARE BILIOTHE... dagelijks geopend van 08... 12.00/15.00-18.00 uur; woe... dag ook van 18.00-21.00 uur.
POSTSLUITING: 15.45 ... aangetekende stukken; 16... voor gewone stukk... postkantoor Kralendijk ... dag vanaf maandag ... vrijdag).

SPEELTUIN: maandag ... vrijdag van 16.30-18.00 geopend voor kinderen van ... 12 jaar.

BIBLIOBUS te Beatrixscho...

Bonden onthaald op politiecordon

Shell praat niet........

(Vervolg van pag. 1)

edert januari niet meer rechtstreeks heeft onderhandeld met de bond maar telkens via een bemiddelaar. De weigering van de Shell-directie om te onderhandelen was volgens zijn inlichtingen op de eerste plaats omdat de directie geen enkele garantie had dat de leden een eventueel accoord zouden accepteren. Hij gaf toe dat de leden in het verleden bepaalde accoorden hadden afgewezen maar zei dat de leden gelijk hadden om de onderhandelingsdelegatie terug te sturen. "Naderhand bleek namelijk dat de Shell meer kon geven", aldus de bondsvoorzitter. Hij vertelde dat gebleken is dat de Shell toegaf aan het cao-pakket niet vanwege de financiele problemen maar omdat de leden wellicht tevreden zouden kunnen zijn met minder. "De Shell wist dat volgens onze statuten slechts de leden een accoord kunnen aanvaarden en niet de shopstewards of de onderhandelingsdelegatie," aldus de heer Koeyers, die als bewijs aanvoerde dat het februari-accoord volgens de Shell het maximum was die later toch weer toegaf aan verdergaande eisen. "Met welk gezicht kan het bestuur nu aan de leden zeggen dat dit het maximaal haalbare is," aldus de bondsman.

Voor wat betreft het Shell-standpunt dat geen onderhandelingen zullen plaatshebben tijdens de staking, zei de bondsvoorzitter dat de Shell wel vlak voor de staking met de bond sprak over een praktische oplossing voor bijvoorbeeld de Medische Dienst de Brandweer en dus de staking accepteerde. Bovendien had de Shell volgens hem zelf een precedent geschapen door tijdens de oktober-staking wel met de bond te onderhandelen. Tenslotte stelde hij dat ook onder staking de Shell-directie niet rechtstreeks met de bond onderhandelde. Hij bleef erbij dat slechts een directe confrontatie een oplossing kan bieden.

De bond zal zich vandaag beraden over verdere stappen terwijl dit weekeinde nog een ledenvergadering wordt belegd.

AFKOELING

De heer Koeyers was het niet eens met de stelling dat alle mogelijkheden van regeringsingrijpen zouden zijn uitgeput, maar wilde zich verder daarover niet uitlaten.

Een voorstel om een afkoelingsperiode af te kondigen heeft de bond afgewezen. De bondsvoorzitter zei dat het nu veel te laat is voor een afkoelingsperiode, nu de staking al vier dagen gaande is. "Een afkoelingsperiode in de huidige situatie zou beteken dat de regering in feite tegemoet komt aan de Shell.", aldus de bondsman die zei dat hierdoor de staking zou worden gebroken.

Jubi Evertsz, voorzitter van de coördinatiecommissie van de Kamer van Vakbonden verklaarde aan de Amigoe dat gisteren ook de CFW zich aansloot bij de vakbondsvertegenwoordiging van de Cadmu, VLC en BTG die alle middelen aanwendde om de partijen in het Shell-PWFC-conflict nader bijeen te brengen. Na een gesprek met de landsbemiddelaar in het VVC-gebouw besloten de bonden een delegatie te zenden naar het Fort Amsterdam om de regering te trachten te overtuigen van de ernst van de situatie. Aan minister Spencer werd meegedeeld dat de regering niet met gekruiste armen kan toezien terwijl de bevolking moet lijden vanwege het conflict tussen de twee partijen. De landsbemiddelaar deelde toen mee dat de general manager De Vos weigerde aan tafel te zitten met de PWFC en dat de regering hem niet kan dwingen dat te doen.

De bondsvertegenwoordiging verklaarde aan de regering bereid te zijn de onderhandelingen bij te wonen en de bond eventueel bij te staan.,. De Shell bleef echter bij haar standpunt dat tijdens de staking geen onderhandelingen zullen plaatshebben met de bond. "Dit is absurd, want de Shell heeft wel gesproken met de PWFC om regelingen te treffen tijdens de staking, en bovendien is er nu een kritieke situatie die negatieve gevolgen heeft voor de hele gemeenschap," aldus de heer Evertsz die zei dat de bonden van alles hebben geprobeerd om de onderhandelingen weer op gang te brengen, maar daarbij stuitten op de weigering van de Shell-directie.

De bonden verzochten de bewindsman toen contact op te nemen met de gezaghebber om hem de kritieke situatie uit te leggen, vooral omdat de overige vakbonden op Curacao bleven aandringen op een vergadering van de Kamer van Vakbonden. Na een schorsing van bijna een uur liet de bewindsman weten dat de gezaghebber onvindbaar was. "Wij vonden dat erg vreemd omdat de gezaghebber wel bereikbaar moet zijn in de huidige situatie," aldus de heer Evertsz, die zich afvroeg of er een spelletje werd gespeeld met de bonden. Hij vond de houding van de regering onverantwoord omdat die zich steeds meer distantieerde van de situatie en in feite de hele kwestie liet afketsen op de weigering van de general manager van de Shell, ir. De Vos. Tot omstreeks 11 uur 's avonds werd niets meer vernomen van de regering waarop de bondsvertegenwoordiging besloot naar het gezaghebbershuis te gaan om hem in te lichten over de gespannen situatie.

OMSINGELING

Daar trof men een VKC-er aan die mededeelde dat de gezaghebber niet thuis was. Hem werd gevraagd om te proberen via de politie contact op te nemen met de gezaghebber. "In minder dan tien minuten stonden 10 gewapende politie-agenten en een aantal VKC-ers om ons heen", aldus vertelde de heer Evertsz die zei dat de bondsleiders op vreedzame wijde de politie vertelde, dat zij slechts de gezaghebber wilden inlichten over de situatie. De centrale post van de politie liet weten dat het hun werk niet was om voor de bonden de gezaghebber te lokaliseren. De heer Evertsz was niet te spreken hierover., en noemde de gang van zaken hoogst merkwaardig onder de huidige omstandigheden. Tenslotte werd de omsingeling op verzoek van een majoor opgeheven en een deelde de commissaris van politie mee dat de gezaghebber niet zou praten met de bondsdelegatie. De heer Evertsz zei dat hierdoor wederom gebrek aan ernst werd getoond en dat de bondsleiders hun werk deden door te trachten een eskalatie te voorkomen. Hij noemde de houding van de gezagdragers onverantwoordelijk en zei dat de bondsleiders niet serieus worden gehoord. "Het was geen kwestie van het niet bereikbaar zijn van de gezaghebber maar hij wilde gewoon niet praten", aldus de bondsman die zei dat ernstige gevolgen ook de gezaghebber aansprakelijk te zullen stellen.

ESKALATIE

Desgevraagd vertelde de heer Evertsz tot nu toe de Kamer van Vakbonden niet bijeen te hebben geroepen omdat een eskalatie snel zou kunnen komen. Hij wees op de diverse problemen aan het arbeidsfront, onder meer de autobuschauffeurs en de taxi's in de haven en bij de ALM, waardoor een algemene staking bijna niet tegen te houden zou zijn. "Daarom hebben wij gekozen voor een tussenvorm en drie later vier vakbonden ingeschakeld om te zien of een oplossing gevonden kon worden," aldus de heer Evertsz

Vanmiddag zal de kamer van Vakbonden vergaderen over de situatie, waarbij op de eerste plaats respect wordt geeist voor het vakbondswezen. De heer Evertsz zei dat niet moet worden uitgesloten dat een algemene staking wordt uitgeroepen maar noemde dit het allerlaatste wapen. Hij zag nog mogelijkheden van solidariteitsacties zonder een algemene staking.

De houding van de Shell-directie keurde hij af. "Zij konden op z'n minst proberen om het geschil op te lossen aan tafel, maar nu hebben zij een houding van 'laat maar waaien'", aldus de heer Evertsz.

POLITIEK

Volgens Jubi Evertsz wordt er bovendien een politiek spel gespeeld met medeweten van partijbonzen, om de vakbonden te breken. "Het is erg vreemd dat de Kamer van Koophandel noch de VBC iets hebben laten horen in deze kwestie en ook de houding van de authoriteiten die niet willen ingrijpen is zeer merkwaardig", zo vond hij. Volgens hem werd de Shell als speerpunt gebruikt door de werkgevers.

"Als er een confrontatie moet komen tussen werkgevers en werknemers dan zal die ook komen. Maar wij hebben tijdig gewaarschuwd en wij hebben alles gedaan om dit te voorkomen", aldus stelde de heer Evertsz.

PARIJS — Het Louvre en de Notre Dame in Parijs moesten vrijdag wegens een staking van het personeel dicht blijven. De staking is uitgeroepen voor de Pinksterdagen.

Ook de Eifeltoren en de ARC de Triomphe bleven vrijdag dicht. Het is niet bekend of de staking het hele Pinksterweekeinde zal duren.

UFA HEKELT OPTREDEN VAN POL. INSPECTEUR

WILLEMSTAD — De Sintmaartense vakbond UFA heeft telegrafisch aan de minister van Justitie Leo Chance gevraagd om op te treden tegen wat de bond noemt, de anti-vakbonds-inspecteur Blackman van politie. Dit in verband met zijn bescherming van de werkgevers, waarbij hij de rechten van de arme stakers negeert, welke stakers in actie zijn, voor hun vooruitgang in de toekomst door het bereiken van sociale rechtvaardigheid. Het optreden van de inspecteur Blackman veroorzaakt meer arbeidsproblemen en onrust.

De inspecteur, aldus het UFA telegram, heeft geen aandacht voor de rechten van de stakers bij ALM/Winair. Wanneer de minister geen spoed-maatregelen neemt tegen de inspecteur, is hij als bewindsman aansprakelijk voor wat er gebeurt. Aldus de UFA.

Het weer

WILLEMSTAD — De weersverwachting geldig tot morgenmiddag 12.00 uur. Overwegend half bewolkt met in de nacht en ochtenduren kans op plaatselijk enkele buien. Matige tot vrij krachtige oostelijke wind. Het weeroverzicht: Het gebied met buienaktiviteit nabij Trinidad dat met de intertropische convergentiezone samenhangt trekt langzaam verder naar het westen. Hierdoor zullen bewolking en de kans op buien verder toenemen in de komende 24 uur.

WILLEMSTAD — In moeilijke tijden blijkt niet alleen het egoisme van veel mensen. Ook de wil om elkaar te helpen blijkt in ruime mate aanwezig. Voor de grote groepen wachtende automobilisten werd op enkele plaatsen iets fris geschonken om de ergste dorst te lossen. Gezien het verbod op verkoop van sterke drank waren het geen alcohol-houdende dranken die werden rondgedeeld. Hoewel, voor hen die de nacht hebben doorgebracht in hun wagen zou het een fijn "slaapmutsje" hebben betekend.

Cao-akkoord met journalisten ANP

DEN HAAG — De directie van het Algemeen Nederlands Persbureau ANP en de Nederlandse Vereniging van Journalisten (NVJ) hebben vrijdag overeenstemming bereikt over een cao voor dit jaar voor de ongeveer 135 journalisten van het ANP. Kernpunten van het akkoord zijn een regeling voor vervroegde uittreding van oudere journalisten (VUT) en richtlijnen voor het werken met beeldschermen door journalisten.

De VUT-regeling geldt voor journalisten vanaf 63. Zij kunnen ophouden met werken met behoud van hun volledige netto-loon, terwijl de pensioenaanspraken doorlopen tot hun 65ste. Deze regeling wordt gelijkelijk gefinancierd door werkgever en werknemer. De NVJ heeft hiervoor het toegekende initieel loon (0/65 procent) aangewend. Hierdoor vrijgekomen arbeidsplaatsen zullen worden opgevuld.

Voor het werken met beeldschermen is een regeling getroffen die in een bijlage van de cao zal worden opgenomen. Men is uitgegaan van de door de NVJ opgestelde algemene voorwaarden die zijn toegespitst op de ANP-situatie.

Antillen lokken uit Japan toeristen aan

Eerste groep in augustus verwacht

WILLEMSTAD — In het kader van het streven naar verruiming van het toerisme naar de Nederlandse Antillen werd enige maanden geleden aan de vertegenwoordiger van het ministerie van Economische Zaken te Tokio verzocht inlichtingen te verzamelen over de aard en omvang van het toerisme uit Japan naar landen in de regio.

Dit onderzoek leverde de volgende gegevens op over 1978: Totaal van het Japanse toerisme plus minus 3 mln, waarvan naar VS Latijns Amerika 1 mln, waarvan Mexico 250.000, Brazilie 100.000 en Car gebied minder dan 500

80 procent betrof gewoon toerisme terwijl plus minus 16 procent zakenreizigers betrof. Het merendeel van de toeristen met Mexico en Brazilie als bestemming reisde in groepen georganiseerd door Japanse reisbureaus.

Contact werd gelegd met Japan Travel Bureau (JTB) het grootste reisbureau van Japan, dat onmiddellijk bereid bleek de mogelijkheid van het organiseren van groepen naar de Antillen te bekijken.

Een en ander leidde tot het besluit om in augustus a.s. de eerste Japanse groep op IT-basis naar de Antillen te organiseren.

De groep die zal bestaan uit ten minste 30 man en in totaal 11 dagen in het buitenland verblijven, vertrekt 9 augustus 1979 uit Tokio terwijl de thuiskeer is gepland op 17 augustus 1979. Men zal 6 dagen op de Benedenwindse eilanden verblijven.

De drukkosten van het voor deze initiële tour benodigde promotion materiaal (brochures) neemt JTB geheel voor eigen rekening.

Een deel van de kosten voor een advertentie-campagne in het belangrijke en gezaghebbende Japanse blad "Travel Guide Magazine" (verschijnt 1 maal per kwartaal in een oplage van 100.000 exemplaren) zal door het land worden betaald.

In voorbereiding is het drukken van een 20 pagina's tellende reisgids dat moet dienen om de Antillen bij de potentiële Japanse reiziger te introduceren.

Voor het drukken van de gids en voor de advertentie-campagne is inmiddels een bedrag van US 7.350,-- als voorlopige bijdrage toegezegd.

Het is te hopen dat door middel van een goed opgezette campagne het zal lukken om een aandeel van de Japanse reislustigen naar de Antillen te lokken.

Binnenkort zullen vertegenwoordigers van JTB de Antillen bezoeken voor het afwikkelen van de voorbereiding van de komst van de groep. Alsdan zullen nadere gegevens over deze tour worden verstrekt.

NEW YORK — De politie van New York maakt jacht op een schutter, die een 14-jarige meisje doodschoot, omdat zij niet met schreien wilde ophouden, toen bij en twee kameraden een kruidenierszaak in Brooklyn overvielen.

Omwoners deelden mede, dat vóór de roofoverval, woensdagavond, in dezelfde buurt een jongeman door onbekenden was doodgeschoten en een sergeant bij de luchtmacht om onduidelijke redenen op straat was neergeschoten.

Ondanks ontkenning van SNAV

PWFC veroordeelt benzine-kwaliteit

WILLEMSTAD — Curacao maakt bijzonder abnormale dagen door. Door het benzinetekort draait niets meer normaal. Dit komende weekeinde zal meer dan ooit worden doorgebracht in auto's in de hoop ook eens aan de beurt te komen voor een beetje benzine aan de pompstations. De PWFC heeft laten weten niet tegen deze beperkte levering van benzine op zich te zijn, maar heeft wel bedenkingen ten aanzien van de kwaliteit van de geleverde benzine.

PWFC-voorzitter Roque Koeyers verklaarde desgevraagd aan de Amigoe dat de bond tegen de verkoop van benzine is in de huidige situatie omdat naar verkregen inlichtingen de benzine niet naar behoren wordt gecontroleerd. Bovendien zoubenzine worden verkocht door SNAV die eigenlijk bestemd was voor de Amerikaanse markt ,,Vanwege het klimaat moet de benzine in de VS een hoger ontvlammingspunt hebben dan in de tropen het geval is", aldus de heer Koevers.

De Snav-trucks zouden bovendien ook niet zoals in normale gevallen naar behoren worden gecontroleerd volgens de bondsman. Hij vertelde dat de PWFC vandaag nog een pamflet zou ronddelen hierover waarin de bevolking gewaarschuwd wordt voor de slechte kwaliteit van de benzine.

SNAV-woordvoerder Nils de Paula noemde dit verhaal flauwe kul. Hij zei dat er geen enkel probleem is bij de productie van benzine op de raffinaderij en dat het enig probleem waarmee de Snav geconfronteerd wordt, de distributie is. Hij zag niet in waarom de Snav benzine zou verkopen die eigenlijk bestemd zou zijn voor de Amerikaanse markt.

Voor de pompstations die gisteren open waren stonden lange rijen autos. Om een indruk te geven: bij het pompstation Biesheuvel stond een rij auto's die liep over de Nieuwe Havenweg tot ter hoogte van het water nabij de vrije zone. Er waren daar natuurlijk ook nog andere rijen wagens. Bij het station aan de rotonde te Palu Blanku stond een rij opgesteld die bijna tot aan Domi over de Nijlweg liep. Bij de andere pompstations was de toestand al niet anders. Vandaag herhaalt deze situatie zich.

Een telling om een uur vannacht bij het pompstation te Santa Rosa wees uit dat er 218 wagens stonden te wachten. Vele ervan hadden gisteravond al urenlang vergeefs gewacht. Zij besloten te blijven om niet het risico te lopen de volgende dag weer vergeefs te moeten wachten. In bijna de helft van de wachtende auto's probeerden mensen te slapen. Gisteravond bleek bij observatie van het tanken bij het pompstation te Santa Rosa dat de meeste automobilisten inderdaad gehoor hadden gegeven aan de oproep van gezaghebber Martina niet te tanken alvorens de tank voor driekwart leeg was. Een flink aantal automobilisten moest hun auto telkens een stukje verder duwen, omdat de benzine al op was. Onuitroeibaar bleek de gewoonte te zijn toch als bijzonder geval behandeld te worden. Tientallen mensen kwamen met jerrycans. Onder het oog van de politie werd toegestaan dat bij een steekproef bleek de gemiddelde wachttijd voor het pompstation te Santa Rosa ongeveer vijf uur geweest te zijn.

Vandaag zijn de volgende pompen open: Rio Canario, Barber, Palu Blanku, Santa Rosa, Cas Cora, Biesheuvel en Cas Chinuito

Voor de vertegenwoordigers van de nieuwsmedia is een regeling getroffen. In beperkte mate kan gedurende bepaalde uren na afhaling van speciale bonnen getankt worden. Op die manier heeft de Shell op verzoek van de journalisten-vereniging Sopec, de vereniging Antilliaanse Dagblad Pers (ADP) en de stationmanagers van de vier radio-stations medewerking verleend om de nieuwsvoorziening voor in elk geval de komende paar dagen te verzekeren.

Protest Horecaf

Werknemers hotels krijgen geen benzine

WILLEMSTAD — De vakbond Horecaf is enigszins gebelgd over het feit dat de werknemers van de hotels geen speciale vergunning kunnen krijgen van de politie voor levering van benzine. Volgens Horecaf-woordvoerder Oscar Semerel is reeds in 1968 beslist dat de hotels ook vallen onder de vitale bedrijven gezien de importantie van het toerisme voor de economie.

Werknemers van de hotels kregen van de politie blijkbaar nul op het request toen gevraagd werd om een vergunning voor benzinelevering aan hen. De heer Semerel dat hij wel constateert dat marine-mensen en hun echtgenotes over voldoende brandstof voor hun wagens beschikken, terwijl de werknemers die service moeten verlenen aan de toeristen dat niet krijgen kunnen.

De bond Horecaf laat ondanks alles een ondertekening van een cao voor de werknemers van hotel Holiday Beach doorgaan vanmiddag om vijf uur. Dit zal in gepaste soberheid geschieden in verband met de droogleggíng.

H'70 vraagt solidariteit met PWFC

WILLEMSTAD — De jongerenorganisatie Hubentut '70 toept de bevolking op solidariteit te tonen met de stakende PWFC-werknemers en zich niet laten misleiden door bepaalde nieuwsmedia die de arbeidersklasse trachten te misleiden en hun kapitalistenvrienden ter wille zijn. Tevens wordt een dringend beroep gedaan op het kabinet-Rozendal om te bemiddelen in het geschil tussen PWFC en Shell om te komen tot een oplossing waardoor het normale leven kan worden hersteld. Er moet met oplossingen worden gekomen die ten gunste zijn van de werknemersklasse, stelt H'70. Net als tien jaar geleden zou voorts Nederland weer op de loer liggen met behulp van oorlogsschepen in de wateren rond Curacao.

FTA ACHTER DE PWFC

SAN NICOLAS — Het Bestuur van de FTA heeft een telegram gezonden aan de PWFC te Willemstad waarin gesteld wordt dat de FTA de gerechtvaardige strijd van de PWFC tegen de directie van Shell steunt.

Informatie over tandverzorging

BRAZIL — In het kader van het actie-programma van Aruba Jaycees female-chapter voor "Dental care and nutrition" wordt maandagavond acht uur in de Christus Koningschool te Brazil een lezing gehouden waarna filmvertoning waarvoor ouders en geinteresseerden worden uitgenodigd. De lezing wordt verzorgd door de schoolarts dokter Gijs van Omme en de tandarts-assistentie Ursula Ahlip.

Geslaagd

TANKI LEENDERT — Uit Nederland ontving de familie Tromp van Tanki Leendert 247 B het bericht dat dochter Lucia Olivia Tromp aan de Sociale academie „De Nijenburgh" te Culmborg geslaagd is voor personeelswerk. Zij is een oud-leerlinge van Maria College en het Colegio Arubano. Zij wordt binnenkort op Aruba terugverwacht.

Volleybal begint 15 juni

ORANJESTAD — Het volleybalkampioenschap 1979 begint op 15 juni in de sporthal te Santa Cruz. Met een defile van de bij de AVA aangesloten verenigingen en de nodige toespraken gaan de wedstrijden van start.

Het bestuur van de AVA verwacht dat evenals verleden jaar ook dit jaar de competitie een [illegible].

Nieuwe teams dat gaan deelnemen zijn Savaneta sixstars welke in de hoofdklasse zal gaan spelen.

BRAZILIANEN DOOD GEVROREN

PORTO ALEGRE — De afgelopen 24 uur zijn in drie Braziliaanse staten in totaal 22 mensen doodgevroren. De streek wordt door een koudegolf getroffen. In Rio Grande do Sul vroor het twee graden, waardoor negen mensen, onder wie vier kinderen bevroren. In de hoofdstad van Parana, Curitiba, vroor het vier graden en vonden zes mensen de dood. In de straten van Sao Paulo ondergingen zeven bedelaars hetzelfde lot.

Nieuwe verpleegkundigen

ORANJESTAD — Dezer dagen geslaagd aan de opleiding van het Dr. Horacio Oduber Hospital de opleiding van het diploma verpleegkundige A voor de groep 1975. De geslaagden zijn Olga P. Arends, [illegible] van Ham, Martina Reeves en Lauriel Pope.

Sinds 1961 wordt elk jaar aan jonge mensen die belangstelling hebben voor het beroep van verpleegkundigen, de gelegenheid gegeven een opleiding hiervoor te volgen.

Begonnen die met goed gevolg deze opleiding van ruim drie en een half jaar beëindigen, worden als gediplomeerde verpleegkundigen in het Hospitaal aangesteld. Sinds het begin van de opleiding is er een totaal van [illegible] jongens en meisjes voor dit diploma geslaagd, waarvan velen nog steeds in het hospitaal werkzaam zijn. De opleidingen werden onder leiding van mej Josien van Heeven, zuster [illegible] en [illegible] de [illegible] van het hospitaal gaan verlaten. Ingaande 21 mei is de heer Richard A. Maxwell als hoofd van de opleiding in dienst van de stichting ziekenverpleging Aruba getreden.

Bestuur Forza Femenina Patriotico

ORANJESTAD — Het bestuur van de Forza Femenina Patriotico is als volgt samengesteld: voorzitster Yvonne Tromp, vice-voorzitster Joyce de Cuba, secretaresse Calista Simon, tweede secretaresse Maria de Kort, penningmeesteresse Hortencia Wolters en leden Frida Williamse, Maria Tromp, Mena Dijkhoff en Cornelia Kock. Voorts werden diverse commissies geinstalleerd. De eerste activiteit van de dames is om huisbezoeken op geheel Aruba te gaan brengen om hen te motiveren voor de PPA waarbij vooral aandacht aan de niet-stemmers zal worden besteed. De statuten van de vereniging zullen spoedig worden behandeld.

SABA SABA

Gezocht worden met ingang van het nieuwe schooljaar

LEERKRACHTEN,

die bereid zijn op Saba nieuw op te richten mavo-klassen van de grond te helpen.

Vereisten: 1. Volledig bevoegd met wiskunde en eventueel Spaans en Engels.
2. Volledig bevoegd met handel.

Een dier leerkrachten zal tevens met het hoofdschap der school worden belast.

Enige ervaring op dit gebied strekt tot aanbeveling.

Sollicitaties gelieve te richten aan het B.C. The Bottom Saba N.A.

Namens B.C. Saba

De Administrateur, TH. G. LARMONIE.

Niet in de gelegenheid zijnde een ieder persoonlijk te bedanken voor de belangstelling ondervonden tijdens het heengaan van onze geliefde zoon en broer

EITHEL JOHAN GIETEL

betuigen wij langs deze weg onze oprechte dank voor uw belangstelling.

In het bijzonder gaat onze dank naar dominee Geurs.

Uw belangstelling was ons een grote troost.

Namens de familie: Julius Gietel

Aruba, mei 1979

Met grote blijdschap en vreugde geven wij kennis van de geboorte van onze zoon en broertje

DESMOND MARCIANO

op 27 mei 1979

Juan Lopez
Gerda Lopez-Jong Baw
en Gregory
Aruba, Ponton 69-B

Gevraagd

VROUWELIJKE ADMINISTRATIEVE KRACHT

Vereisten: H.A.V.O. diploma of ervaring kantoor en boekhouden werk.

Sollicitatiebrief onder nummer 624 Amigoe di Aruba, Nassaustraat 110

MEDEDELING

De Inspecteur der Belastingen te Aruba maakt bekend, dat aan alle personen die restitutie aanvragen A.O.V./A.W.W. hebben ingediend een kennisgeving per post bezorgd krijgen, zodra de beschikking uitgevaardigd.

Naar aanleiding hiervan wordt dringend verzocht zo min mogelijk te telefoneren of aan het loket te komen.

AGENDA ARUBA

LOSSE NUMMERS op Aruba dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, Ingrid, La Fama, Popular en Piet Sodafountain.

SAN NICOLAS: Nicolas Store, De Wit Stores in Aruba Caribbean- en Sheratonhotel, Van Dorp in Americana en Holiday Inn drugstore.

Kantooruren: 08.15-12.00/14.00-17.30 uur; zaterdag 08.15-10.00 uur.

Telefon: 4333, 4334, 4335.
Voor spoedgevallen na kantoortijd: 1639, 2316 en 2950.

Bankrek. nr.: 248-1 Barclays bank.
Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 2116 of 1604.

POLITIE: 4555
ALARMCENTRALE: 4255

BIOSCOPEN
ORANJESTAD
Boulevard; 20.30 en 24.00 Midnight Express (18jr); Rialto: 20.00 The Valdez Horses (14jr); 22.30 The Heroes (18 jr)
BALASHI
Drive In: 20.30 en 24.00 Los doctores las prefieren desnudas (18jr)
SAN NICOLAAS
Principal: 20.30 Semi Tough (18jr); 24.00 Hot sex in Bangkok (18jr)

WIT GELE KRUIS
Oranjestad: tel.: 3168; Noord: tel.: 3425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 8288; Savaneta en Brazil: tel.: 7020; San Nicolaas: tel.: 5906; Tijdens Kantooruren: Dakota Patiastraat 27, tel.: 4444

BOTICA'S
Oranjestad: del Pueblo, tel.: 1253; San Nicolaas: San Lucas, tel.: 5119

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Sta Cruz, Paradera en Noord: dokter T.H.K. Lin, tel.: 1522
Savaneta en San Nicolas: dokter E. Westrate, tel.: 7290.

WEEKEINDEDIENST tandarts van zat.: 12.00 uur t/m maandag om 08.00 uur gelieve telefoniste dr. Horacio Oduber ziekenhuis op te bellen, tel.: 4300.

★ ★ ★

FLIGHT INFORMATION CENTER: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren

CENTRO BARRIO NOORD: 20.00-22.00 ontvangst-clubgebouw.

CAS DI CULTURA: 20.30 populair concert-Arubaans gemengd koor.

MISS TEENAGE ARUBA: 21.00-03.00 verkiezing finalisten distrikt Oranjestad-Club Aruba Jrs. (muz.: Cryptus Confession en Earth Sensation).

SPORT
GEWICHTHEFFEN: 20.00 wedstrijden Curacao vs Aruba-Sporthal Sta. Cruz.

VOETBAL: 19.45 Sportboys vs Dubali SC-stadion; RCS vs Mill.-LSP.

★ ★ ★

ZONDAG
BIOSCOPEN
ORANJESTAD: Boulevard theater: 18.00 The man called Flintstone (all); 20.30 Midnight Express (18 jr.). Rialto: 18.00 Pocket money (all); 20.30 The Valdez horses (14 jr.).
BALASHI: Drive-in: 19.00 Los doctores las prefieren desnudas (18 jr.); 21.00 Sinbad and the eye of the tiger (all).
SAN NICOLAS: 18.00 Asterix verovert Rome (all); 20.30 Semi Tough (18 jr.).

★ ★ ★

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTER: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

CONCERT: 20.00 New York harp ensemble-Cas di Cultura.

ADAYMA: 11.00 algemene vergadering-Bali-bar, Aruba Caribbean hotel.

DOUANECLUB: 10.00-18.00 bakesale.

SPORT
VOETBAL
15.30 SCA vs RCA-terrein NSC;
18.00 Atl. Dept. vs Dep. Nac.-stadion.

BASEBALL
10.00 A-kl.: Athletics vs Centro Barrio Noord-Marlboro ballpark; Toyota vs Dodge Galant-terrein Pepsi Cola;
10.30 AA-kl.: White Label vs Richmond-LSP;
14.00 Marlboro vs Sta Cruz Royals-Wilhelminastadion.

★ ★ ★

TELEARUBA
ZATERDAG: 15.30 rainbow; 16.30 Jana of the jungle; 17.00 pink panther; 17.30 invitation to dance; 18.30 science report; 18.45 Eng. nieuws; 19.00 in search of...; 19.30 progr.; 20.00 telenoticias; 20.30 progr. RUBA; 21.00 Hanna Barbera; 22.00 Laverne & Shirley; 22.30 teleteatro.

★ ★ ★

ZONDAG: 15.00 music & spoken world; 15.30 club PTL; 16.30 progr.; 17.00 sportprogr.: 18.45 Eng. nieuws; 19.00 living tomorrow; 19.15 pol. progr.; 19.30 instituto de cultura; 20.00 telenoticias; 20.30 progr.: PPA; 21.00 wide world of sports; 22.00 Shaft.

★ ★ ★

KERKDIENSTEN
BRASIL: 09.00 en 19.00;
DAKOTA: (zat.: 19.00), 08.00 en 19.00;
EMMANUELKAPEL: 07.30;
NOORD: (zat.: 19.00), 07.30 en 18.00;
ORANJESTAD: (zat.: 19.00), 06.30, 10.00, 17.00 en 19.00;
PARADERA: (zat.: 19.00), 11.30 en 17.30;
POS CHIKITO: 08.00;
SAN NICOLAS: (zat.: 19.30), 09.00 en 19.00;
SANTA CRUZ: (zat.: 19.00), 06.30, 09.00 en 17.30;
SAVANETA: (zat.: 19.00), 17.30;
TANKI LEENDERT: 09.00.

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
ORANJESTAD: 10.00 dr. H.Geurs.
PIEDRA PLAT: 09.30 doopdienst (bevestiging van lidmaten viering HA, ds H.Hessen).
SAN NICOLAS: 09.00 br. R.To-Ten-Soeng.
In Oranjestad en San Nicolas is er zondagschool en crèche op dezelfde tijd.

Mr Arps: "Onze politie is niet bruut"

Mishandelende agenten voor groene laken

ORANJESTAD -- "Ik voel het als een zware last dat ik deze treurige zaak voor het gerecht heb moeten brengen. Vier politiemannen, een agent eerste klas, twee jongere agenten en een dienstbijstander, allen met een behoorlijke staat van dienst, enkel al sedert jaren. Vier politie mensen heb ik moeten verwijten dat zij zich, elk voor zich, hebben schuldig gemaakt aan opzettelijke mishandeling met een wapen, van een arrestant en dat men gebruikmaking van gelegenheid en middel elk hen door hun ambt of beroep geschonken", aldus begon gistermiddag de officier van justitie mr. J.M. Arps zijn requisitoir in de zaak tegen de vier politiemannen die bijna anderhalf jaar geleden de arrestant Johan Bruin in een cel van de politiewacht mishandelden. Hij eiste tegen ieder van de politiemannen vier weken gevangenisstraf. Rechter mr. Robbe s zal over twee weken uitspraak doen in deze zaak, waarvan de behandeling de gehele dag duurde en bijzonder grote publieke belangstelling trok. Ook commissaris Fred Wiel en andere officieren woonden de behandeling bij. Mr. Sjiem Fat verzocht voor zijn client T. en O. geen vrijheidstraffen, terwijl H. Lopez voor zijn client B alleen een geldboete verzocht. De agent H. had geen advocaat.

Veel tijd werd besteed aan het horen van de vier verdachten die ten laste werd gelegd dat zij in januari 1978 een arrestant in de cel zodanige verwondingen hadden toegebracht, dat deze enige tijd in het ziekenhuis moest worden verpleegd. Overigens lieten de foto's van de mishandeling niet aan duidelijkheid te wensen over. Enige van de verdachten ontkenden of beweerden niets gezien te hebben, doch uit de getuig-verhoren kwam wel duidelijk naar voren, dat het die dag in de politiewacht volkomen fout had gezeten.

De officier begon met erop te wijzen dat hij alle begrip kon opbrengen als de politie moet optreden omdat het publiek gewoonlijk geen lieverdjes zijn, maar in dit geval werd een arrestant mishandeld, niet in uitoefening van de dienst, helemaal niet, met gebruikmaking van gelegenheid en middel hen door hun ambt of beroep geschonken.

De officier stelde dat we dikwijls trots kunnen zijn op de wijze van optreden van de politie hoe deze haar taak vervult, maar wat hier gebeurd is heeft niets te maken met de geweldige politietaak.

Niet te spreken was de officier over het feit dat de zaak zolang werd opgehouden en eerst nu -- een jaar en vier maanden later -- behandeld kon worden. Pas begin juli 1978 hebben de terechtstaande H, T, en P. naar waarheid verklaard dat zij, ieder voor zich de arrestant grof mishandelden, terwijl B -- ook ter terechtzitting -- blijft ontkennen. De officier stelde dat hij kon begrijpen dat de rechercheurs die deze zaak behandelden, diep geschokt zijn geweest en zich beschaamd voelden dat over het feit dat hun arrestant op deze wijze mishandeld werd. Ondanks alles wat men vanarrestant kon zeggen of denken moest hij veilig op de politiewacht zijn.

De officier was de mening toegedaan dat B, die stelt van niets te weten, niet de waarheid spreekt. Omdat uit verklaringen van zijn collegas het tegendeel bewezen wordt. Overigens was er een getuigverklaring van een gedetineerde die duidelijk gezien had dat de bedoelde arrestant geschopt en geslagen werd.

De officier vroeg zich af wat hij met deze zaak aanmoet. Zo'n wraakoefening, zo'n misbruik van gelegenheid en middelen door politiefunctionarissen gemaakt, mannen in wier handen de gemeenschap vol vertrouwen de handhaving van de wet van het algemeen welzijn had gelegd.

Had ik vandaag ook maar een keer iets gehoord van schaamte en berouw, van schuldbesef, maar neen. Zelfs het maandenlange leugenachtige zwijgen hoort men hier telkens goedpraten. Op ernstige geweldpleging past de strafrechter in het algemeen steeds gevangenisstraf toe. Moet ik hier dan anders zijn? Ik geloof van niet. Van enige boetvaardigheid van betekenis blijkt tot op vandaag bij geen van de heren iets. B ontkent tegen beter weten in. De heren H, T. en P geven schoorvoetend toe, doch vol "ja" maar en ja maar, Berouw klinkt nergens".

Zo is onze politie helemaal niet. Men kan wel eens te ver gaan; het kan wel eens uit de hand gelopen zijn bij een politieingrijpen, een onderzoek is weleens teveel geleid door de wens gauw klaarheid in een zaak te krijgen en daarom door te duwen dat is wel voorgekomen, maar dat was toch steeds in de uitoefening van de politietaak, die zware, belangrijke en ondankbare taak. Onze politie is niet bruut". De officier wees er ten slotte op dat in de geschiedenis van het Korps Politie Nederlandse Antillen slechts één geval bekend is -- op de Bovenwinden -- dat een politieman zich vergiste en een cel betrad om wraak uit te oefen op een arrestant.

Hij is vervolgd en veroordeeld en kreeg gevangenisstraf.

Comissaris Wiel

Niets te rectificeren

ORANJESTAD — Naar aanleiding van de persconferentie en persverklaring van het bestuur van de Nederlandse Antilliaanse Politiebond afd. Aruba, waarin commissaris Fred Wiel, die niet op Aruba vertoefde, werd aanvallen, heeft de commissaris gisteren na terugkeer uit Bermuda als volgt hierop gereageerd: "Ik betreur het dat het politie-bondsbestuur deze belastende verklaringen pas heeft uitgegeven nadat ik voor enige tijd van Aruba vertrokken was. Alhoewel het niet mijn wens is om een pennestrijd met het bondsbestuur via de kranten uit te vechten, had ik, indien het bondsbestuur eerder had gereageerd, ook eerder met mijn antwoord kunnen komen in plaats van nu na mijn terugkeer op Aruba.

In tegenstelling tot hetgeen het bondsbestuur verklaart wil ik hierbij met nadruk stellen dat ik altijd de waarheid spreek, althans, het komt bij mij niet voor, dat ik willens en wetens onwaarheden verkondig. Ik heb geen reden om onwaarheden te verkondigen ten aanzien van dit bondsbestuur.

De secretaris van de politiebond heeft mij, op mijn rechtstreeks vraag daarnaar, niet laten weten dat hij op de hoogte was van het telegram dat op 7 mei 1979 naar de heer gezaghebber alhier is verzonden, integendeel, hij heeft mij duidelijk laten begrijpen dat hij hiervan niet op de hoogte was. Elke andersluidende versie van het bondsbestuur is bezijden de waarheid en ik kan dit staven met een belangrijke getuige die aanwezig was tijdens het bewuste gesprek van mij met deze secretaris. Ik heb dan ook niets te rectificeren.

De overwegingen die geleid hebben tot de recente verplaatsingen van de (aanstaande) hoofdagenten kan ik ten opzichte van eenieder verantwoorden. Het bondsbestuur heeft met mij reeds een uitvoerig gesprek gehad omtrent deze verplaatsingen en haar achtergronden waarbij ik, kennelijk naar hun tevredenheid, uitleg heb gegeven. Dat dit bestuur achteraf via de kranten wederom kritiek op deze verplaatsingen uitoefent bevreemdt mij zeer.

Inderdaad heb ik het bondsbestuur alle medewerking en samenwerking beloofd; ik heb hieraan echter uitdrukkelijk de voorwaarde verbonden dat het bondsbestuur zich blijft houden aan de spelregels die nodig zijn voor een goede onderlinge verstandhouding. Als dit bondsbestuur klaarblijkelijk niet zo zwaar tilt aan deze voorwaarde, dan behoud ik mij het recht om eigen conclusies te trekken en daarnaar te handelen.

Ook heb ik het bestuur in het verleden op zijn verzoek beloofd een vertegenwoordiging van dit bestuur uit te nodigen bij bijzondere evenementen. Bij de eerstvolgende gelegenheid namelijk de installatie van de nieuwe hoofdagenten, waarvoor ik de voorzitter netjes per brief heb uitgenodigd en een speciale stoel voor hem had gereserveerd, is deze voorzitter zonder voorkennis niet verschenen. Instede hiervan liep hij demonstratief rond in het politiebureau Oranjestad met een akte-tas in de hand, waarop het opschrift "Bai cas bek" geplakt was, kennelijk omdat hij niet eens was met zijn verplaatsing. Na deze ervaring heb ik er geen behoefte aan om het bondsbestuur voor andere evenementen uit te nodigen.

Het bondsbestuur verklaart dat ik twee gezichten heb. Inderdaad heb ik niet alleen twee maar zelfs meerdere gezichten.

Ik toon namelijk altijd mijn ware gezicht; doorgaans heb ik een vriendelijk gezicht en op sommige momenten kan mijn gezicht minder vriendelijk zijn. Een bezorgd gezicht heb ik wanneer ik bedenk dat het politie-personeel op Aruba vertegenwoordigd wordt door een bondsbestuur dat op deze onsportieve wijze pleegt tewerk te gaan. Alhoewel de verklaringen in de plaatselijke dagbladen namens het bondsbestuur zijn gesteld, kan ik mij niet aan de indruk onttrekken dat hier het standpunt van één persoon uit dit bestuur wordt verkondigd".

Aldus commissaris Wiel.

FTA-kader naar Venezuela

ORANJESTAD — Een delegatie van veertien FTA-leden gaat naar Venezuela om een basis vakbondsopleiding te volgen aan de UTAL (Universidad di trahadornan di America Latina). Dit seminaer duurt van 3 tot en met 10 juni.

WILLEMSTAD — De heren Hermelijn (links) en Milton Jansen (rechts) brachten een bezoek aan Sint Eustatius in verband met het project creatieve expressie, dat een uitvloeisel is van cultureel akkoord tussen Belgie en de Nederlandse Antillen.

Creatief-expressief bezoek aan Statia

ST EUSTATIUS — In 1978 startte een samenwerking verdrag op cultureel gebied tussen Belgie en de Nederlandse Antillen. Normaliter ontstaan dergelijke akkoorden op Koninkrijksniveau, waarbij het ministerie van Buitenlandse Zaken de Antilliaanse regering vraagt of zij wil meedoen of zelfstandige contacten wenst. Zo is het verdrag met Belgie op Koninkrijksniveau gesloten terwijl het protocol ervan getekend is door de Antilliaanse Regering. Het bureau Cultuur en Opvoeding behartigt de samenwerking. De heer Hermelijn van genoemd bureau is als projectleider aangewezen.

Uit het protocol is een gemengde commissie van deskundigen (zowel van Belgie als van de Antillen) ontstaan. De commissie heeft een programma samengesteld dat uit vijf fasen bestaat en een periode van twee jaren beslaat.

De eerste fase was het treffen van Antilliaanse deskundigen met de Belgische in Belgie; hier bereidde men het programma voor op het gebied van creatieve expressie; specifieker op het terrein van klankexpressie (werken met allerlei klanken om je heen), beeldende expressie (zoals tekenen en handenarbeid), en bewegings - en dramatische expressie. Verdere uitwerking daarvan zijn eind vorig jaar met de Belgen op de Antillen doorgesproken.

ENTHOUSIAST

In de tweede fase heeft de gemengde groep cursussen verzorgd op Curacao en Aruba aan een groep van 45 participanten van alle zes eilanden. Het gebodene werd in de praktijk getoetst op scholen op Aruba en St Maarten - alle zes eilanden konden vanwege de hoge kosten nie t betrokken worden in zogenaamde didactische oefeningen. De groep heeft intensief samengewerkt als eenheid.

Van het departement van Onderwijs is de heer Milton Jansen aangewezen als consulent voor creatief-expressieve vorming. Hij en projectleider Hermelijn hebben de vorige week ook St Eustatius bezocht om het gebodene van de tweede fase te bespreken met de mensen "in het veld", op St Eustatius met de heren Dennis Sprott en Ellis Lopez. De laatsten toonden zich erg enthousiast, gemotiveerd zullen zij doorgaan het geleer de in hun eigen werk toe te passen, hetgeen tot betere resultaten kan leiden.

Na de derde fase zullen in september de Antilliaanse deskundigen weer naar Belgie reizen om de resultaten te bespreken en uit te werken. Gedurende de laatste fase zal men proberen alle ervaringen te verzamelen en komen tot definitieve stappen voor verdere samenwerking in de toekomst.

De heer Jansen acht het samenwerken met de deelnemers van alle zes eilanden erg belangrijk; vooral wanneer men overgaat tot meer centralisatie. Het bezoek aan St Eustatius was voor hem het eerste. Hij noemde het een openbaring, vooral gezien in het historische aspect. De Statiaanse deelnemers en de bezoekers van „Beneden" hebben alle vertrouwen in positieve resultaten.

LSD—TOERNOOI

ORANJESTAD — In de Lucky strike bar in Oranjestad gaat vanavond om half acht het blackball-biljart-toernooi door LSD georganiseerd van start met de wedstrijd Banbuco bar tegen Noord centraal Terwijl morgenmiddag half drie Sportboys tegen Johnny Walker red uitkomt. Er wordt de gehele maand juni gespeeld. De finale is op zondag 8 juli.

Behalve door bovengenoemde teams wordt eveneens deelgenomen door de teams van Ferminsbar/Baracuda/Taxi drivers/Lucky strike devils (LSD) Dakota bar/Trappers/Bucuti yacht club/ Jamanota / Savaneta super stars, Technico Santa Cruz Urataka bar en Tigers.

Radar

HET "WEL OF NIET" door Nederland financieren van de radarinstallatie voor de Arubaanse Luchthaven stond afgelopen week in het nieuws. Nadat de algemene adviseur eerst een korte telexboodschap aan minister van der Stee aan de pers ter beschikking had gesteld, waarin alleen maar teleurstelling werd geuit en geen feiten gesteld, waardoor het moeilijk was enig commentaar te leveren, kwam hij later met meerdere gegevens. Hieruit bleek datum en namen aanwezigen werden genoemd, dat wél degelijk de Nederlandse bewindsman bij de Arubaanse delegatie de indruk heeft gewekt dat Aruba zijn radar gefinancierd zou worden. Nu er een rapport is uitgebracht blijkt het tegendeel en komt de bewindsman op zijn standpunt terug. Begrijpelijk dat dit verzet opwekt bij de mensen die door zijn uitspraak de indruk kregen dat er wel radar zou komen. Hopelijk zal een Arubaanse delegatie in Nederland met de bewindsman hierover nog eens behoorlijk kunnen spreken.

Het BC gaat overigens niet bij de pakken neerzitten. De radar komt er, al zal men andere bronnen moeten aanboren voor de financiering. En wij geloven dat het goed is dat het BC doorzet,.

Zoals jaren geleden toen van Nederlandse zijde één start en landingsbaan voor alle eilanden van de Antillen genoeg werd bevonden. Gelukkig heeft Aruba toen ook doorgezet. Te dikwijls wordt Aruba de dupe van activiteiten waarover we niet verder behoeven uit te wijden omdat ze eenieder bekend zijn. En dat is zeker geen chauvinisme, de feiten kent eenieder.

Commentaar

Projecten

HET BESTUUR van de Werkgeversvereniging Arubaanse Bouwnijverheid (WAB) heeft afgelopen week in zijn jaarverslag enige punten naar voren gebracht, die dan weliswaar geen nieuws waren wat we nog niet wisten, maar daarbij toch wel een aantal overwegingen gegeven, die naar wij hopen bij de overheid wat meer activiteit zullen veroorzaken.

Het punt teveel hotelkamers, te weinig personeel beschikbaar en vooral het probleem om nog meer hotelkamers vol te krijgen waarbij de hotels een behoorlijke bezettingsgraad moeten hebben, is reeds herhaalde malen door de AHTA en ATIA naar voren gebracht.

Er dient echter zonder uitstel een betere planning te komen van overheidsprojecten. Bouwstroomplanning noemt de voorzitter van de WAB het. Wij zijn het daar roerend mee eens. We hebben er totaal niets aan, dat aan de vooravond van verkiezingen nieuwbouwprojecten worden aangekondigd, ja zelfs eerste stenen worden gelegd, waarna de laatste steen jaren op zich laat wachten. In de komende jaren moeten nog vele projecten werkelijkheid worden: markthallen, douanekantoor, bibliotheek, hotelvakschool, vrije zone, vrachtgebouw luchthaven, aankomstgebouw passagiers op luchthaven, Sociale verzekeringsbank, Huis van Bewaring, taxibaan luchthaven, containerhaven terwijl er daarnaast veel achterstallig onderhoudswerk aan scholen en overheidsgebouwen is ontstaan. Wij hopen dat straks het nieuwe BC in overleg met de betrokken instanties een open oor zal hebben voor dit verzoek van mensen die het kunnen weten en die de afgelopen maanden helaas veel mensen naar huis hebben moeten sturen omdat er in deze sector - ondanks overvloed van projecten - geen werk was. Met een betere planning van de activiteiten bevordert men dat de vaklieden die zonder werk komen niet buiten Aruba werk gaan zoeken zodat wanneer straks in eens vele bouwwerken los komen, vaklieden van buiten geimporteerd moeten worden omdat de eigen vaklieden bv in Nederland een goede boterham, belegd met aantrekkelijke sociale voorzieningen hebben en niet van plan zijn terug te komen om straks weer het risico te lopen dat zij niet nodig zijn. Bij de planning voor de komende onafhankelijkheid vormt het bouwstroomplan van de overheid zeker een belangrijk onderdeel.

ASU

DE LAATSTE WEKEN is de Aruba Sport Unie nog al eens in het nieuws geweest. Er waren reacties van bonden en anderen, die nu niet bepaald zo prettig waren. Dat bv. de scheidsrechter voor de wedstrijd Pers Politici in eerste instantie het stadion niet binnen mocht, vinden wij een bijzonder kwalijke zaak. Wij juichen het toe dat er een streng toezicht is op het betreden van het stadion, maar men kan in zijn enthousiasme toch ook wel wat te ver gaan, zoals de afgelopen tijd nog al eens het geval was.

Bijzonder kwalijk vinden wij de kwestie van de geluidsinstallatie, waarover nog al wat te doen is geweest en zeker nog wel meer te doen zal zijn. Hoe is het in 's hemelsnaam mogelijk dat een ASU-bestuurslid een geluidsinstallatie bestelt voor een stadion van een paar duizend mensen, welke gebruikt kan worden voor een stadion voor honderdduizend mensen. En dan spreken wij niet eens - zeker zullen dat te zijner tijd de eilandsraadsleden bij de behandeling van begroting wel doen - van het verkwisten van geld, dat de overheid beschikbaar stelde om subsidie te geven. Geld dat diende tot bevordering van sport en zeker niet voor de aankoop van een geluidsinstallatie buiten alle proporties.

SAN NICOLAS — De gisteravond in het Lago Sportpark gespeelde AA-klasse baseball wedstrijd tussen Richmond en Kentucy werd op het laatste ogenblik nog bijzonder spannend. In de laatste inning stond Richmond met 10-4 voor toen Kentucky niet minder dan vijf runs maakte, hierdoor werd de eindstand 10-9 in het voordeel van Richmond. Winnende gooier was Harold Jacobs, verliezende Angel Werleman. Kentucky maakte negen hits en beging 7 fouten terwijl de sigarettenploeg negen hits maakte en zes fouten beging.

VEILING

Op donderdag, 7 juni 1979 des voormiddags 10 uur zal ten overstaan en ten kantore van ondergetekende, aan de Kerkstraat 10A, alhier, in het openbaar worden verkocht aan de meest biedende, krachtens onherroepelijke volmacht ex art. 1203 Burgerlijk Wetboek van de Nederlandse Antillen:

het recht van erfpacht tot 9 juli 2035 op een perceel grond in het Stadsdistrict van Curaçao, groot 150 m2, kadaster Stadsdistrict, Sectie A, nr. 4667, met het daarop gebouwde plaatselijk bekend als Drukkerijstraat 117.

De veilingcondities liggen 8 dagen vóór de veiling ter inzage ten kantore van ondergetekende.

Dr. J. A. Schiltkamp,
Notaris.

VEILING
krachtens rechterlijk bevel

Op vrijdag 22 juni 1979, des morgens 10 uur, zal ten overstaan van ondergetekende te zijnen kantore, Kerkstraat 10A, alhier, in het openbaar worden verkocht:

1a. het recht van erfpacht tot 22 oktober 2015 op een stuk grond, ter grootte 605 m2, gelegen in het Tweede District van Curaçao, bekend als blok A, kavel nummer 13, van het verkavelingsplan "WEIS" met omgeving tot en met "ESPERANZA" nader omschreven in meetbrief nr. 65 van 7 juli 1955, met het daarop gebouwde, plaatselijk bekend als Eskimoweg nr. 21;

b. een stuk eigendomsgrond, ter grootte van ongeveer [illegible] m2, gelegen in het Tweede District van Curaçao, bekend als "OOSTELIJK MADURO", met het daarop gebouwde, plaatselijk bekend als Juan Hato nr. 97, omschreven in rooibrief nr. 62, van 8 mei 1939;

2. het erfpachtrecht tot 29 juni 2024 op een stuk grond, groot 815 m2, gelegen in het Tweede District van Curaçao, bekend als blok T, kavel 32 van het verkavelingsplan Mahoema, omschreven in meetbrief 34 van 12 februari 1963.

De veilingsvoorwaarden liggen ter inzage ter Griffie van het Gerecht in Eerste Aanleg, alhier, en gedurende 8 dagen vóór de veiling ten kantore van ondergetekende.

Deze voorwaarden houden onder meer de bepaling in, dat iedere bieder verplicht is tot nakoming van zijn bod een onherroepelijke bankgarantie te overhandigen of andere zekerheid te stellen.

Dr. J. A. Schiltkamp,
Notaris.

OPENBARE VERKOOP

op Woensdag 13 juni 1979 des voormiddags om 10.00 uur zal ten overstaan van ondergetekende notaris of diens plaatsvervanger te zijnen kantore aan de Schottegatweg Oost 191 te Curaçao worden verkocht krachtens onherroepelijke volmacht ex artikel 1203 lid 2 van het Burgerlijk Wetboek van de Nederlandse Antillen:

het tot 6 augustus 2018 lopend erfpachtsrecht op een perceel grond bekend als Blok A kavel 6 van het verkavelingsplan Thorenquest-Roozendaal, groot 970 m2, in het tweede district van Curaçao, nader omschreven in meetbrief nummer 90 van 20 februari 1958, met het daarop gebouwde plaatselijk bekend als Noord Roozendaal 14.

De veiling condities liggen vanaf acht dagen voor de veiling ter inzage ten kantore van de ondergetekende en zullen onder meer inhouden dat van iedere bieder geëist kan worden een onherroepelijke bankgarantie over te leggen, welke tenminste gelijk dient te zijn aan het bedrag van zijn bieding vermeerderd met de veilingskosten.

mr. M. van der Plank,
notaris.

VEILING

Op vrijdag, 22 juni 1979, des morgens 10 uur, zal ten overstaan van ondergetekende te zijnen kantore, Kerkstraat 10A, alhier, in het openbaar worden verkocht aan de meestbiedende, krachtens onherroepelijke volmacht ex artikel 1203 Burgerlijk Wetboek van de Nederlandse Antillen,

het pand Scheveningenstraat 4, staande op [illegible] grond, groot [illegible] m2, kadaster I-A-1484.

De veilingsvoorwaarden liggen gedurende 8 dagen vóór de veiling ter inzage ten kantore van ondergetekende.

Dr. J. A. Schiltkamp,
Notaris.

De Ontvanger van het Eilandgebied Aruba maakt bij [illegible] bekend dat de nummer- en controleplaten genummerd 17001 t/m 17800 zijn ontvangen.
Betrokkenen worden in overweging gegeven om vóór 18 juni 1979 de hen toekomende platen op zijn kantoor te Oranjestad af te halen onder overlegging van hun kwitanties.
De vergunning om het gebruik maken van de zelf [illegible] nummerplaten komt op 18 juni 1979 te vervallen. Vanaf de hieren vermelde datum kan de politie verbaliserend optreden.

Undeba i JC na prome luga

Skèrpènè a perde su bentaha atrobe

WILLEMSTAD - Undeba NAC i Skérpené Lee ayera nochi a tabla na un goi. Skérpéné no por a wanta e bentaha ku nan a logra for di den e prome mitar di e partido.

Ku e empate aki Undeba a tabla na e prome luga riba e tabla di posishon ku Jong Colombia na diesun punto, pero ku dos wega mas hunga. Skérpéne a logra su di sinku punto i ta ketu bai na e ultimo puesto riba e tabla di posishon ku tres punto menos ku Vesta.

Skérpené a logra e prome gol di e partido na e di dieseis minut di e prome mitar despues di un korner. Tabata Sidney Bernardus kende a domina e bala i pone un pase perfekto riba pia di Rogelio Delfina, kende a los un disparo krusa potente, totalmente fuera di alkanse di keeper Carlos Simon. Despues di e gol aki Skérpéné a kuminsa eherse un dominio fuerte riba e arko di Undeba ku a duna nan varios oportunidad pa anota.

Tabata e mesun hungado Delfina kende na dado momento ta logra di pasa e bala riba kabes di un di e defensanan di Undeba for di kual Pinnaford ta logra di ehekuta un kabesaso pero ku ta resulta den man di e portero Simon. Den e segundo mitar e preshon di Skérpéné a baha konsiderablemente i Undeba a mira oportunidad na varios okashon pa buta un preshon riba e arko kontrali.

Tabata Adel meulens kende a logra di empata e partido ku un kabesaso kende e keeper di Skérpéné no por a kontene. E defensa Manuela a trata di evita e gol pero enbano.

[illegible]shonden [illegible]tentoonstelling

[illegible]LLEMSTAD — "Meer een [illegible] familiebijeenkomst" [illegible] mevrouw J.H.C. [illegible]mans-Schallenberg, [illegible]ester van de tweede [illegible]ationale [illegible]dententoonstelling, [illegible] 27 mei, georganiseerd [illegible] Curacao Kennel Club. [illegible] show met duizenden [illegible] en tientallen [illegible]sters zoals zij gewend [illegible] een hele kleine show (50 [illegible]) waar iedere hond [illegible] werd besproken. Er [illegible]dachtig geluisterd en [illegible]eegeleefd door de [illegible] en medeëxposanten. [illegible] linten, prijzen en [illegible]oenschapcertificaten [illegible] gewonnen door deze [illegible] van 27 verschillende [illegible] Er waren honden met [illegible]naren en soms zelfs een [illegible]ps "handler" [illegible]omen uit de Verenigde [illegible] Puerto Rico en Aruba. [illegible] 50 aanwezige honden [illegible] maar 14 geboren op de [illegible]ndse Antillen. [illegible]alve de al genoemde [illegible]de U.S.A. en Puerto [illegible]aren er ook nog honden [illegible] in Nederland (de [illegible]), Engeland en [illegible]arken. Niet alleen de [illegible] op Curacao vormen een [illegible]ionaal gezelschap!

[illegible]f finalisten waren: [illegible] van de tentoonstelling: [illegible]i-Tzu, internationaal, [illegible]aans en Dominikaans [illegible]oen Gin Doc's Fu [illegible], van der heer Manuel [illegible] Puerto Rico. [illegible]nwoordiger van de [illegible]ceerde groepen Terriers [illegible]schapshonden. [illegible]en beste "lokale" hond, [illegible]ded Collie, optimistic [illegible]an de Warwinckel van [illegible], twens winnaar [illegible] Herdershondengroep. [illegible] de Clumberspaniel, [illegible]ans Gay Alice van [illegible]A. Jamaloodin-Smits [illegible], de beste van de [illegible]nden. Deze hond is nu [illegible]lands kampioen [illegible]. [illegible] Dobermann Pinscher, [illegible]mi van de heer J.C.M. [illegible] Curacao [illegible]enwoordigende de [illegible]bineerde groepen [illegible] en Schnauzers en [illegible]htigen en 5. Het [illegible] Dwergdashondje [illegible] van de Wijsterhoeve [illegible] heer N. van Meeteren, [illegible] de beste van de [illegible]neerde groepen [illegible] Das en Windhonden.

[illegible] — In Leiden is het [illegible]-voetbaltoernooi [illegible] voor het Nationaal [illegible] gehandicapten. Het [illegible] werd gesloten met een [illegible] tussen politici en hoogleraren. [illegible] de foto aanvoerder van Agt is nog schoon, maar Europees parlementarier Berkhouwer heeft al vuile knieën.

Franse tennis kampioenschap

PARIJS — De laatste uitslagen van de open Franse tenniskampioenschappen zijn als volgt: Tim Gullikson (VS)-Victor Amaya (VS) 6-7/6-3/6-1 en 6-4. De partij tussen Gilles Moretton van Frankrijk en Jiri Granat (Tsj.Sl.) werd bij 2-6/7-6/7-6 in het voordeel van Moretton afgebroken wegens de invallende duisternis.

NEW YORK — Voor de competitie van de North American soccer league zijn vrijdagavond twee wedstrijden gespeeld. De uitslagen zijn: Toronto Blizzard-Atlanta Chiefs 3-1; Chicago Sting-San Diego Sockers 3-2.

Den basebol Hubenil:

Winston Sta. Maria i Road Runner Sta. Rosa na prome puesto

WILLEMSTAD — E resultadonan di basebol liga hubenil despues di e prome buelta ta lo sigiente:

STANDING

Standing Poule A: Winston Sta. Maria 5, 0, —; St. Augustinus Suffisant 3, 2, —; Cambes Groot Kwartier 3, 2 —; Nexaf Jandoret 1, 3, 1; Radio Shack Buena Vista 1, 3, 1; Coco Rico Otrabanda, 1,4,—; Standing Poule B: Road Runner Sta. Rosa 4, 1; Planters Punda, 4, 1; Botica '68 Brievengat 3, 2; Robert Sport Shop K. Specht 2, 3; Kintore Brievengat 2,3; Personna Steenrijk 0,5.

AVERAGE: 1. Perrv Sprock (Kintore Brievengat) 563; 2. Miguel Schmidt (Cambes Gr. Kwartier) . 545; 3. Rignald F. Jakoba (Winston Sta. Maria) .545; 4. Ramon Rosales (Winston Sta. Maria) .533; 5. Carlos Saunders (Planters Punda) .533; 6. Ottmar Isidora (Radio Shack B. Vista) .500; 7. Francisco Anasagasti (Nexaf Jandoret). 500; 8. Marvin Martina (Planters Punda) .474; 9. Rignald B. Jakoba (Winston Sta. Maria) .444; 10. Carlos Rudolph (Cambes Gr. Kwartier) .435.

HIT: 1. Miguel Schmidt (Cambes Gr. Kwartier) 12; 2. Carlos Rudolph (Cambes Gr. Kwartier) 10; 3. Marvin Martina (Planters Punda) 9; 4. Wendell van het Kruis (Cambes Gr. Kw.) 9; 5. Charlton Cijntje (Winston Sta. Maria) 9; 6. Perry Sprock (Kintore Brievengat) 9.

DOBLETE: 1. Carlos Rudolph (Cambes Gr. Kwartier) 4; 2. Miguel Schmidt (Cambes Gr. Kwartier) 3; 3. Arturo Franka (Cambes Gr. Kwartier) 3; 4. Wendell van het Kruis (Cambes Gr. Kw.) 3; 5. Edson Sophia (Winston Sta. Maria) 3

TRIPEL: 1. Norval Faneyte (St. Auiguistinus Suffisant) 2; 2. Benjamin Francinet (Roadrunner Sta. Rosa) 2; 3. Cuthbert de Lain (Robert Sp. Shop K. Sp.) 2; 4. Wendell van het Kruis (Cambes Gr. Kw.) 2; 5. Leonel Rogers (Planters Punda) 2.

HOMERUN: 12 hungado ku 1.

KAREDA ANOTA: 1. Perry Sprock (Kintore Brievengat) 10; 2. Arthur Mari (Roadrunner Sta. Rosa) 9; 3. Gwendel St. Jago (Robert Sp. Shop Koraal Specht) 8; 8 hungado ku 7.

KAREDA EMPUHA: 1. Carlos Saunders (Planters Punda) 7; 2. Wendell van het Kruis (Cambes Gr. Kw.) 7; 3. Marlon Ricardo (Personna Steenrijk) 6; 4. Edson Sophia (Winston Sta. Maria) 6; 5. Charlton Cijntje (Winston Sta. Maria) 6; 6. Benjamin Francinet (Roadrunner Sta. Rosa) 6.

BASE POR BOLA RISIBI: Errol Schutte (Coco Rico Otrabanda) 7; Wendell Ilario (Botica '68 St. Joris) 7; Guillermo Rosina (Botica' 68 St. Joris) 7. 6 hungado ku 6.

BASE ROBA: 1 Gwendell St. Jago (Robert Sp. Shop K. Specht 6; 2. Perry Sprock (Kintore Brievengat) 6; 3. Marlon Klabeer (Planters Punda) 6; 4. Marvin Martina (Planters Punda) 6; 5. Eric Froston (Personna Steenrijk) 6; 8 hungado ku 4.

PONCHE RISIBI: 1. Elroy Harms (Personna Steenrijk) 7; 2. Pierino Tokaay (Coco Rico Otrabanda) 7; 3. Ernst Leocadia (Kintore Brievengat) 7; 4. Kenneth Martha (Kintore Brievengat) 7. 5 hungado ku 6.

PITCHEO

WEGA GANA I PERDI: 1. Melvin Cijntje (Winston Sta. Maria) 3-0; 2. Nelson Jakoba (Winston Sta. Maria) 2-0; 3. Carlos Rudolph (Cambes Gr, Kwartier) 3-1; 4. Ottmar Isidora (Radio Shack B. Vista) 2-1.

Baseball results

NEW YORK — Results of major league baseball games played on friday.

AMERICAN LEAGUE: New York Yankees 4 Chicago White Sox 0; Boston Red Sox/Minnesota Twins 2; Texas Rangers 4 Baltimore Orioles 2; Milwaukee Brewers 5 Kansas City Royals 4; Oakland Athletics 3 Detroit Tigers 2; Seattle Mariners 7 Toronto Blue Jays 2.

NATIONAL LEAGUE: Chicago Cubs 8 San Francisco Giants 2; Cincinnati Reds 4 Philadelphia Phillies 2; Houston Astros 3 Montreal Expos 2, Pittsburgh Pirates 9 San Diego Padres 8; New York Mets 5 Atlanta Braves 4 (11 innings); St Louis Cardinals 8 Los Angeles Dodgers 7 (11 innings).

SPORT AGENDA

BEISBOL AA-kl.: 20.00 Mennen vs Blue Hawks-stadion di Rif.

★★★

FEDEPROF:
16.00 Veendam vs Barber;
18.00 Victory Boys vs Jong Holland-stadion di SUBT.

BEISBOL AA-kl.: 14.30 Zelbo vs Royal Scorpions-stadion di Rif.

SOFTBOL: 10.00 torneo Entre Nos-tereno di Semi-Kock.

BEISBOL SL
10.00 Amalie vs ECA Sugar Kings;
12.00 Ipiranga vs Barclays Eagles;
14.00 Malta Amstel vs Zwitsal;
16.00 Kodela vs SUBT-tereno Salvadorweg, Sta Maria.

BEISBOL A-kl.:
10.30 Kennedy's vs Havana Libre-tereno Jandoret;
13.00 Eagle Liverpool vs Honda Sharks-tereno Jandoret;
10.30 Verz.Bank vs Hofi Agustin-tereno Agustin;
13.00 Sorpresa vs Boca Stars-tereno Agustin;
10.30 Montserrat Zelbo vs Azucar-tereno Nrd.Zapateer;
13.00 Luis Red Sox vs Randy A. Sales-tereno Nrd.Zapateer.

Dies anja despues

NO POR TABATIN nada más mihó pa a trese rekwerdonan di 30 di Mei 1969, ku e welga di e trahadornan di SHELL. E no a ser proklamá, nos ta asumi, pa e koincidi ku dies anja di e fecha inolvidable den istoria di Korsow, y no ta parsé nos ku tin e deseo serka e trahadornan pa di ningun manera laga e konflikto laboral tuma proporshon di dies anja pasá.

Pero di tur manera, e pueblo a hayé den dianan atras, sin gasolin, despues pasando trabow pa el a haya. Negoshinan no por a bende bibida; skoolnan a keda será, y masha hopi aktividat a paralisá. Sin embargo tur hende tin mes palabra na boka, esta ku nan no ke perhudiká e pueblo. Sin embargo kon ku bai [illegible] den tur sorto di welga asina, e grupo di trahadornan, ku nan haya loke nan ta bringa p'e of no, ta laga henter e pueblo sinti di nan akshon.

Nos ta dilanti di un elekshon y naturalmente politikonan ke ta más kauteloso posibel den loke nan ta bisa, y hopi ta preferá di keda ketu, pasó, loke ta más popular den kwalkier konflikto laboral, ta sali na fabor di esnan ku ta welga.

Final di kwenta tá ku maske kwantu e poblashon en general ta sufri pa e konsekwensianan di un welga, poko ta esnan ku ta tribi bisa esei, paso ta más popular y más akseptable si "zonder meer" duna e welgistanan rason.

Den konflikto laboral, semper ta preferible pa e dos partidonan mes logra yega na un entendimiento, y gobiernu, más tantu ku ta posibel mester abstené su mes. Pero no ku por yega tampoko asina lew ku gobiernu ta bisa ku no tin nada ku e por hasi. E, after all ta kedá ku e enkargo pa vigilá pa e interes mayor den kwalkier komunidat ku esun general di e pueblo, y entre e interesnan ei ta evitá pa menos inkonveniensia posibel pa e pueblo.

Nos no ta kere ku mester tira e falta di gasolin riba e welga, komo e redukshon ku SHELL a hasi di su entrega na pompnan, a kuminsa krea sierto paniko serka e publiko.

Den un welga, e trahadornan mester di sierto arma pa nan bataya ku ne, y manera nos a bisa, hopi biaha e arma ei ta sali desfavorable pa e publiko. Den e kaso aki, e trahadornan lo por a sinti nan kausa, ku nan no a spliká ku masha detaye na e pueblo, lo ser debilitá si e publiko sigi haya gasolin, y nan lo a lamentá si nan perde esei komo arma di preshon.

Pero es ku ta ku den e kaso aki, SHELL ta haya e chens di hunga "mooi weer" pasó, e ta bisa di ke sigi entregá gasolin pa no perhudiká e publiko, pero ya esei, manera nos a bisa a sosodé pa gran parti, ora ku e entrega di gasolin a ser reduci.

Kon e welga ta bai kaba, ta difisil di pronostiká. E trahadornan lo kier sali di e konflikto ganando, pero kiko ta loke nan lo gana, e publiko lo no haya sá den detaye pa e por húsga pa su mes si un welga tabata nesesario.

Pesei nos ta [illegible] ku si un sindikato realmente kier haya su kausa sostené publikamente, e mester presentá publikamente kiko ta e lokenan e ta bringa p'e, y [illegible], finalmente, un welga, e ultimo rekurso [illegible] konflikto laboral, ta [illegible].

Y komo [illegible] welga ta un arma [illegible] poderoso, y hopi biaha di impakto riba henter e komunidat, nos ta puntra ku si no ta rekomendable pa laga e decishon ku si ta welga si of no, ser disidí pa medio di votashon sekretu entre e [illegible], ku e [illegible] ku mester di un mayoria [illegible] pa disidí esei. Den tur bent, [illegible] ku den tur pueblo tin e mayoria silencioso. [illegible] ku ta keda ketu y ta laga desisionnan ser tumá pa esnan ku ta más apto den papia, argumentá y haya un asamblea sostené nan pa aklamashon, ya ku tin hopi ku no ta tribi bisa ku nan ta kontra. Pero pa un votashon sekretu, tur lo por expresá nan mes trankil, y e ora ei, e evaluashon di welga of no, ta haya su mes mihó manifestá serka e gran mayoria.

Pero entre tantu, dies anja despues, nos tur a haya bon motibu pa rekordá esun dia ei di 1969, ku semper ta bal pa nos no lubidé y tur e impakto ku e tabatin riba nos Korsow.

Te otro siman,
AMILCAR.

ZATERDAG 2 JUNI 1979
ÑAPA
AMIGOE WEEKEND-BIJLAGE

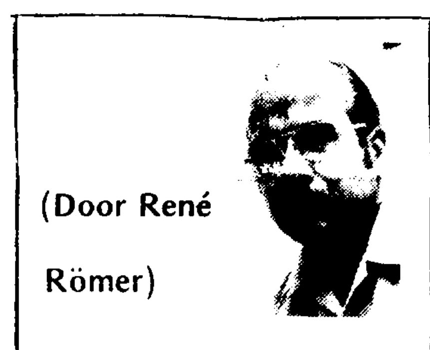
René Romer voorzitter 30 mei commissie:

Belangrijkste ingredienten voor een tweede 30 mei nog steeds aanwezig

Na de tragische gebeurtenissen van 30 mei 1969 werd een commissie in het leven geroepen om oorzaken en achtergronden te bestuderen die tot de uitbarsting hadden geleid.
Voorzitter van deze commissie was René Romer die vandaag in een verhandeling zijn visie geeft over deze aangelegenheid, nu na tien jaar.

Tien jaar was het op 30 mei j.l. geleden dat Willemstad brandde. Een zich al weken voortslepende C.A.O.-onderhandeling bij het bedrijf "Wescar" was uitgemond in een massale demonstratie van vakbonden; een demonstratie die onbedoeld resulteerde in brandstichting en plundering in de binnenstad.
Willemstad bleef als een gehavende stad met diepe open wonden achter. Voor velen moet het een traumatische gebeurtenis geweest zijn toen de enige stad, die het eiland rijk is, in vlammen stond.
De vraag is wat het effect is geweest van deze gebeurtenissen. Van een revolutie kan niet gesproken worden, daarvoor betrof het teveel een ongestructureerde explosie met slechts diffuse doeleinden. Maar is er dan misschien een evolutie op gang gebracht naar nieuwe betrekkingen en verhoudingen?

Als een gehavende binnenstad, vol diepe wonden, bleef Willemstad na de 30-mei onlusten achter. Nu, 10 jaar later zitten we weer in een gespannen situatie, en is de kernconclusie van René Romer: de belangrijkste ingredienten voor een tweede 30 mei zijn nog steeds aanwezig.

(Door René Römer)

Politieke leiders weinig lering getrokken

Vijf jaar geleden heb ik een rede voor de Hogeschool-gemeenschap hieraan gewijd. "Naar de voltooiing van de Emancipatie" heb ik deze rede genoemd. De bedoeling was daarmee aan te geven dat het ging om een proces, dat zich in 1795 op gewelddadige wijze had aangekondigd in de grote slavenopstand, en vervolgens in een vreedzaam juridisch kader werd opgevangen in 1863 met de afschaffing van de slavernij. Dit juridische kader had echter de werkelijkheid slechts versluierd; in sociaal en economisch opzicht bleef de status quo gehandhaafd, d.w.z. er was een continuering van de afhankelijkheid. Noch de havenstaking in 1913, noch die van 1922, die met ernstige ordeverstoringen gepaard ging, brachten hier enige veranderingen in.
De sociale wetgeving van de jaren dertig en veertig werd niet zozeer door endogene, maar veeleer door exogene krachten, i.c. de ontwikkelingen in Europa, gegenereerd.
Emancipatie veronderstelt een proces van democratisering; een proces van afnemende afhankelijkheid en toenemende mondigheid in de vorm van een meedenken, meepraten en meehandelen; een proces dus van grotere participatie aan het politiek, sociaal en economisch gebeuren.

FACTOREN
Als één van de factoren die tot de onlusten van 30 mei 1969 hadden bijgedragen, werd genoemd de ongelijke verdeling van de middelen tot behoeftebevrediging bij een democratisch credo, dat gelijke kansen predikt. Hier waren spanningen werkzaam die zich voordoen in samenlevingen met "high expectations" en "low prospects".

De geringe vooruitzichten hingen voorts samen met een grote mate van werkloosheid. Hoge verwachtingen en geringe vooruitzichten moeten echter niet alleen in termen van economische doelstellingen worden uitgelegd; sociale waardering en de beheersing van bepaalde vaardigheden, zoals b.v. onderwijs, bleken evenzeer schaarse goederen te zijn.

ONTWIKKELINGEN
Wat zijn de ontwikkelingen sedert 1969 geweest?
In de eerste plaats blijkt de werkloosheid, na enige daling aan het begin van de jaren zeventig vertoond te hebben, weer te schommelen rond de 20%. De ontwikkelingshulp gedurende de laatste tien jaren heeft daar - dus niet noemenswaardig veel aan veranderd, althans niet op Curacao. Op Aruba en St. Maarten was de ontwikkeling wat dat betreft gunstiger. Op Curacao kon zelfs het jaarlijkse accrès nauwelijks worden opgevangen.
Een substantieel deel van de bevolking ziet hiermee de vervulling van bepaalde verwachtingen geblokkeerd. Op zich een frustrerende situatie, maar zeker in een samenleving waar via een commercieel omroepstelsel de behoeften dagelijks worden opgeschroefd.
Het is in dit verband interessant te vermelden dat reeds in december 1975 een ad-hoc commissie de regering had geadviseerd over te gaan tot een invoerverbod van bepaalde luxegoederen in verband met te verwachten moeilijkheden met de betalingsbalans. Het te verwachten tekort heeft zich eind 1978 dwingend gepresenteerd. De maatregelen die door de regering zijn getroffen zullen op dit punt weinig effect sorteren, indien niet tevens gestreefd wordt naar een consumptiebeperking. Verhoging van invoerrechten en accijnzen bij een opgeschroefd consumptiepatroon leidt tot frustratie en druk op het loonpeil. Immers bij het uitblijven van een sociaal-economisch beleid waarbinnen deze maatregelen een zinvolle functie moeten krijgen, zal de werknemer vroeg of laat toch trachten via loonsverhogingen aan zijn trekken te komen. Van een geintegreerd sociaal-economisch beleid is er nu, evenmin als toen, geen sprake. Men denke slechts aan de gratificatie voor de luchtverkeersleiders en aan de inmiddels beruchte gevarenpremie.

CONCLUSIE

De conclusie lijkt mij gewettigd dat de politieke leiders, die immers verantwoordelijk zijn voor het overheidsbeleid, weinig lering hebben getrokken uit de gebeurtenissen van 30 mei 1969.

Deze conclusie vindt steun in meerdere feiten: partij politieke kortzichtigheid, politieke uitbuiting op basis van een patronage-systeem en gebrek aan een zinvol perspectief zijn nu, evenals toen, kenmerken van ons politiek systeem.
Terugkomend op wat ik eerder opmerkte over emancipatie in de zin van grotere participatie in hetgeen zich in de samenleving afspeelt meen ik te kunnen stellen dat op politiek gebied de dageraad van een emancipatie nog lang niet is aangebroken. Het effect van de resultaten van de laatst gehouden eilandsraadsverkiezingen moet wat dit betreft nog worden afgewacht.
Niet alleen echter op sociaal-economisch gebied, maar ook wat betreft het onderwijsbeleid roepen de afgelopen tien jaren het beeld op van een roerloos schip op een oeverloos meer. Oeverloos waren ... de discussies in grote, kleine en andere commissies, de doelstellingen werden er niet helderder door. De resultaten van de onlangs ingestelde Beleidsnotacommissie worden dan ook met spanning afgewacht.

VAKBONDEN
Naast de overheid waren de vakbonden belangrijke elementen in het spanningsveld rondom de gebeurtenissen van 30 mei 1969. In het rapport van de Comnusie tot onderzoek van de oorzaken en achtergronden van deze gebeurtenissen heette het dat het gehele vakbondswezen toen zijn nog jonge prestige de in waagschaal stelde. Het is echter zeer de vraag of de vakbonden toen al enig prestige hadden. Bovengenoemd rapport roept op verschillende plaatsen de indruk op dat zij door menig werkgever niet au serieux werden genomen. Wat dat betreft is wel het een en ander veranderd. De vakbonden hebben zich met succes weten te ontworstelen aan de patronage van de politieke partijen. Zij hebben daarnaast zich ontwikkeld tot erkende gesprekpartners met de werkgevers op het stuk van de arbeidsvoorwaarden.
Vakbonden zijn, naast de politieke macht van de (politieke) partijen en de economische macht van het bedrijfsleven, een derde macht gaan vormen, in de moderne Curacaose samenleving. Het is zaak dat èn de overheid èn het bedrijfsleven zich dit gaan realiseren; het is vooral zaak dat ook de vakbonden zelf zich dit realiseren. Zij zullen zich niet alleen bewust moeten worden van de macht, maar ook en vooral van de verantwoordelijkheid die macht altijd met zich meebrengt. Een verantwoordelijkheid die niet beperkt mag worden gezien tot het materieel belang van hun leden, maar die zich ook uitstrekt tot de gehele samenleving, waaronder 20% werklozen.

Het lijkt mij verder van belang na te gaan in hoeverre de vakbonden hebben bijgedragen tot de emancipatie van de arbeider, emancipatie nogmaals te verstaan als een vermindering van afhankelijkheid en een toeneming van mondigheid. Dit veronderstelt niet alleen een strijd tegen exogene krachten die afhankelijkheid en onmondigheid in de hand werken, maar ook tegen de endogene krachten;
tegen die krachten dus die binnen de groep zelf dysfunctioneel werken. In andere bewoordingen gesteld: wat hebben de vakbonden gedaan om een mentaliteitverandering te bewerkstelligen bij hun leden teneinde hen te wapenen tegen politieke exploitatie en het ons door middel van de commerciele media opgedrongen consumptiepatroon, waar toch vooral de arbeider de dupe van is.
Het is opvallend hoe weinig actief de vakbonden in de Nederlandse Antillen geweest zijn op het gebied van het coöperatiewezen, het middel bij uitstek om de economische zelfstandigheid te bevorderen. Het zijn vooral de credietcoöperaties die tot grote bloei zijn gekomen. De consumptieve besteding van dit crediet draagt echter weinig bij tot het bereiken van de hierboven bedoelde doeleinden.

BEDRIJFSLEVEN
Het derde element in het patroon van de onlusten van 30 mei 1969 vormde het bedrijfsleven: een verzamelnaam voor een bonte schakering van grote, middelgrote en kleine, al of niet kapitaalkrachtige ondernemingen.
Ik wees er al op dat van werkgeverszijde tien jaar geleden de vakbonden dikwijls niet au serieux werden genomen. Op dit punt zijn ongetwijfeld veranderingen ten goede waar te nemen. In het licht van het verleden hebben sommige werkgevers wel met gebrek aan geloofwaardigheid te kampen. Er zijn wonden die heel langzaam helen en bij een ontactisch optreden weer gauw worden opengehaald.
Wanneer men de laatste tien jaren overziet dan kan men stellen dat de werkgevers kort na 1969 enigszins uit het veld geslagen waren, maar reeds aan het begin van de jaren zeventig een zelfbewustere koers gingen varen. Op zich was dit een gunstige ontwikkeling, omdat het duidelijkheid in de situatie bracht. Te weinig wordt echter nog van die zijde gerealiseerd dat naast duidelijkheid van standpunt, vooral openheid de dialoog met de werknemers en met de samenleving in het algemeen ten goede kan komen. Te veel stuit men nog op een kleinburgerlijke angst voor het prijsgeven van data of het bekendmaken van doelstellingen. Het moet wel duidelijk zijn dat voor een gezond sociaal-economisch beleid een toevoer van data uit het particuliere bedrijfsleven onontbeerlijk is. Het verwijt dat men de overheid en de vakbonden zou kunnen maken wat betreft een gebrek aan macro-economisch denken, wordt hierdoor wel enigszins afgezwakt. Het bedrijfsleven geeft er zelf ook geen blijk van doordrongen te zijn van de noodzaak van een geintegreerd sociaal-economisch beleid.
In het rapport van de Commissie tot onderzoek van de oorzaken en achtergronden van de onlusten van 30 mei 1969 werd een lijst van aanbevelingen opgenomen. Het is niet juist dat daarna alleen aan die aanbevelingen, die betrekking hadden op de politie, aandacht zou zijn besteed, zoals weleens van vakbondszijde naar voren wordt gebracht.
De instelling van een minimumloon; de institutionalisering van de landsbemiddelaar; de hervorming van de SER; de indexering van de A.O.V. en de W.W.V. zijn enkele van de aanbevelingen die in de loop van de jaren zijn uitgevoerd. Daarnaast zijn er echter belangrijke aanbevelingen, die men kennelijk geheel naast zich neergelegd HEEFT: Ik denk hier b.v. aan het
wegingen bij de benoeming van ambtenaren; aan het voorkomen van politieke bevoorrechting bij de toekenning van financiele hulp; aan de invoering van de leerplicht en tenslotte aan de invoering van een statistieklandsverordening (die inmiddels wel is aangenomen in de Staten maar nog niet in werking is getreden).
Wanneer wij van de laatste tien jaren de balans opmaken, dan moet worden geconstateerd dat er verschillende veranderingen ten goede zijn geweest. Zij betroffen echter meer randverschijnselen dan de kern van de problematiek (met uitzondering misschien van de veranderde positie van de vakbonden). Tot de definiering van zelfs maar een minimum van gemeenschappelijke doeleinden zijn wij niet gekomen.
Indien men mij dan ook zou vragen of ik een tweede dertig mei mogelijk acht, dan zou ik daarop moeten antwoorden dat de belangrijkste ingredienten daarvoor nog altijd aanwezig zijn.

Ruim dertig jaar na Tweede Wereldoorlog

Holocaust, film met menselijke dimensie

(Door B. Jos de Roo)

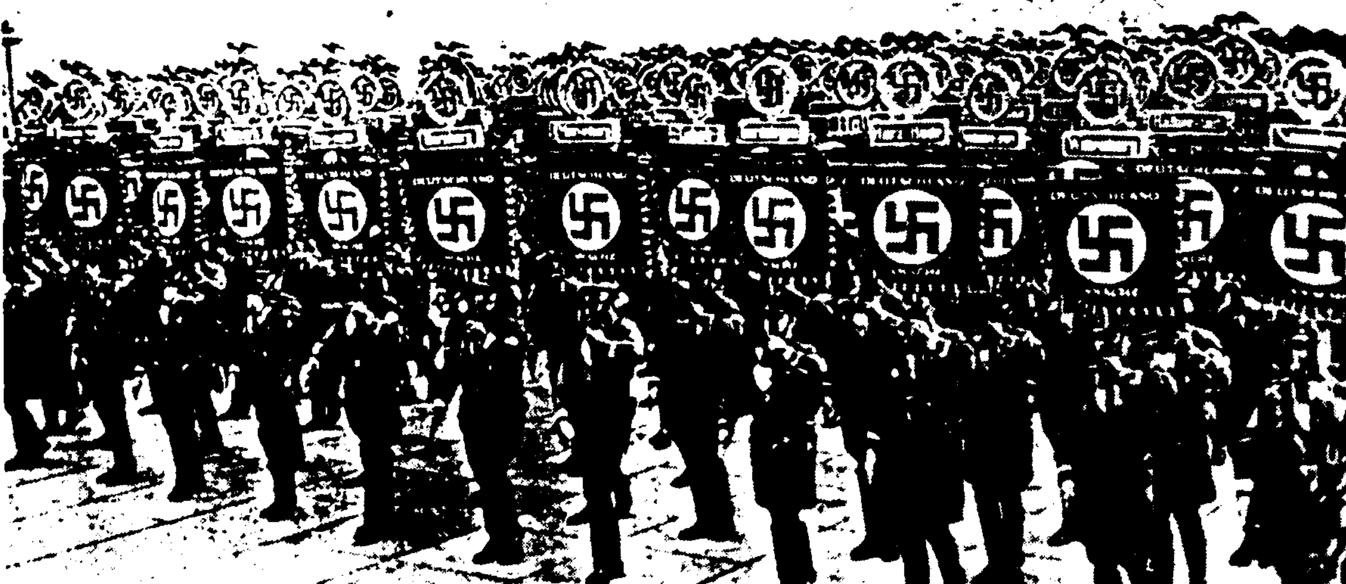
Maandagavond om tien uur start TeleCuracao de serie "Holocaust". Het woord holocaust betekende voor de vertoning van de serie in Nederland alleen maar "brandoffer". Maar na de serie weet iedereen de Engelse betekenis: een grote slachting.
Deze betekenisverandering is een teken van de geweldige belangstelling die "Holocaust" heeft gehad. Op het eerste oog lijkt het verwonderlijk, dat dertig jaar na dato eindelijk de film over de jodenvervolging in de Tweede Wereldoorlog is gemaakt, die miljoenen op de wereld deed beseffen wat er eigenlijk gebeurd is. De feiten waren immers allang bekend in cijfers, getallen, statistieken en rapporten. Waarom veroorzaakte "Holocaust" dan toch een schok?

De producer van de serie, Herbert Brodkin, had Gerald Green, de schrijver van het script, als opdracht meegegeven: "Houd één ding goed voor ogen: dit is drama, geen documentaire. We willen levende, ademende karakters; mensen die door hun gesprekken en daden de verschrikking van de holocaust en zijn ware betekenis uitbeelden. Blijf daarom uit de buurt van statistieken, feiten, lijsten".
Met deze menselijke benadering was hij bij Gerald Green aan het goede adres. In "TV Guide" schreef deze: "Het leek mij altijd dat de statistieken en de naakte feiten van de misdaad ongeloof en onverschilligheid opleverden". Daarom ging Gerald Green uit van een gefantaseerde familie, het artsengezin Weiss. Zij zijn van Pools-joodse afkomst, maar hebben in Berlijn een bestaan opgebouwd. Zij voelen zich net zo Duits als de tegenwoordige Amerikaanse jood zich Amerikaan voelt.
Dr. Weiss en zijn vrouw komen in de film via het ghetto van Warschau in Auswitz terecht. Hun zoon Karl, die kunstenaar is, trouwt met een katholiek meisje, maar komt via het modelkamp Theresienstadt ook in Auswitz. Zijn broer Rudi was gevlucht voordat de nazi's hem konden oppakken. Hij heeft zich bij een groep joodse partizanen in de Oekraine aangesloten.
Door het individuele lot van één familie te tonen, bereikt Gerald Green dat het massale leed van de joden binnen het menselijk bevattingsvermogen komt te liggen, ook al blijft de zin van de ten hemel schreiende ellende een raadsel. Dit raadsel vergroot Gerald Green door niet alleen de joden in de familie Weiss menselijke gestalte te geven, maar ook de Duitsers in Erik Dorf. Hij is een werkloze jurist, die neutraal staat tegenover de joden. Hij krijgt werk bij Heydrich, de man die belast was met de oplossing van het "jodenvraagstuk". Als een koel technocraat kwijt hij zich van zijn taak.
Een van de bezwaren die tegen "Holocaust" geuit zijn, is dat de Duitsers er te menselijk in worden afgeschilderd. Erik Dorf is geen echte schurk. Maar hier ligt juist de grote kracht van de serie. We kunnen ons nu niet van de onbegrijpelijke gebeurtenissen afdoen met de uitvlucht dat ze veroorzaakt werden door een paar krankzinnige machtswellustelingen. "Holocaust" reikt veel dan het verschaffen van gevoelsmatig geladen informatie.
Het blijkt dat op zichzelf geen kwade mensen bereid waren samen te werken met een immorele regering. Ze deden dat uit opportunisme en zelfbehoud. Je gaat je door deze aanpak afvragen in hoeverre je zelf zo zou zijn. Gerald Green wees nadrukkelijk op deze bedoeling, toen hij verklaarde dat de massale jodenvervolging helemaal

(Men leze verder op Pagina 5)

De lijdensweg van een voormalige SS-sergeant

Door de eeuwen heen is de liefde ongetwijfeld het meest favoriete onderwerp voor een boek. Dat is altijd zo geweest en zal - naar ik aanneem - ook wel zo blijven. Onze tijd heeft daarnaast nog een ander onderwerp opgeleverd dat zich in een zeer brede belangstelling mag verheugen geweld. Er is geen eeuw in de geschiedenis aan te wijzen met zoveel geweld als onze eigen

twintigste eeuw. Deze eeuw heeft buitesporig veel oorlogen gekend, waaronder die twee enorme die we zelfs wereldoorlogen noemen. Geen wonder dat in onze tijd de oorlog uitgegroeid is tot het op een na belangrijkste onderwerp voor boeken. Dat geldt vooral voor de tweede wereldoorlog. Zelfs een half mensenleven erna is de mensheid het trauma nog op geen stukken na kwijt. U kunt geen bestsellerlijst van een modern land onder ogen krijgen of u zult daar een aantal titels op vinden, die betrekking hebben op de tweede wereldoorlog. Zo staat er momenteel in Duitsland voor de verandering weer eens een Hitler-biografie boven aan de gezaghebbende lijst van Der Spiegel. (Sebastian Haffner, Anmerkungen zu Hitler). Het lijkt wel alsof ze er nooit genoeg van krijgen. Len Deightons'SS-GB' vliegt in de Angelsaksische landen de boekhandeldeur uit. De publieke opinie in de Verenigde Staten maakt zich ook nog steeds druk over de Hitler-tijd getuige de huidige kritiek op een onzorgvuldige Immigratie- en naturalisatiedienst, die zich volgens voorzichtige schattingen - minstens 3.000 keer heeft laten beet nemen. Er schijnen na de oorlog zo'n 3.000 Nazi's met valse paspoorten ondergedoken te zijn in de VS. Een voormalige aanklager in het oorlogsmisdadenproces te Neurenberg heeft de leiding gekregen over een onderzoek, dat de onderduikers alsnog boven water moet brengen.

Wat er in zo'n ondergedoken Nazi omgaan werd in 1967 al uitstekend beschreven door de Joodse schrijver Nathan M. Adams in zijn boek 'The Fifth Horseman'. Het is een gelukkige greep van uitgeverij Bruna om juist nu met een Nederlandse vertaling ervan te komen onder de titel 'De Vijfde Ruiter'. Gezien de ontwikkelingen in de VS een uiterst actueel onderwerp.

Adams beschrijft de lijdensweg van de voormalige SS-sergeant Bruno Kampass. Een brave Duitse jongen, die dacht zijn vaderland het best te dienen door dienst te nemen bij de SS. Het leven aan het front bevalt hem wel, daar vallen tenminste nog heldendaden te verrichten. Het noodlot slaat toe. Kampass wordt afgekeurd voor dienst aan het front en wordt omgeschoold tot 'desinfektor' in het concentratiekamp Majdanek. Dat hield in dat hij Joodse gevangenen moest vergassen.

Aan het einde van de oorlog ruilt Kampass zijn SS-uniform en naam voor die van een dode Wehrmacht-korporaal en hij heet nu Speirling. Het lukt hem om in een vluchtelingenkamp terecht te komen en hij koopt daar een Amerikaanse kapitein om, die hem een visum voor de VS verkoopt. Kampass duikt onder in de anonimiteit van New York. Hij woont er twintig lange, eentonige, eenzame en alcoholische jaren. Steeds bang om ontdekt te worden, sluit hij zich af voor ieder contact. Het blijkt tevergeefs. De Israeli's sporen hem op. Voor Kampass zelf hebben ze eigenlijk niet zo'n belangstelling. Hij is de spiering die zal moeten dienen om de kabeljauw, een voormalige commandant van Majdanek, te vangen. Kampas is toevallig de enige overlevende, die hem kan identificeren. Even kritiekloos en mechanisch als in de oorlog volgt Kampass nu de bevelen op van Israeli's Op jacht naar zijn vroegere baas sturen ze hem via Londen en Parijs naar Kenia, waar in de schaduw van de Kilimanjaro een confrontatie plaats vindt.

In Kampass presenteert de schrijver ons het dilemma van de vele gezagsgetrouwe Duitsers, die het wel "gewust haben", maar "Belfehl" zwaarder lieten wegen. Voor Kampass lag het probleem nog iets eenvoudiger. Hij kon kiezen tussen meedoen en zelf leven, of weigeren en sterven. En zo 'deinfekteerde' Kampass 70.000 Joden en hield er nachtmerries aan over.

Een sterk punt van De Vijfde Ruiter is dat het beestmens, de automaat Kampass, uiteindelijk toch een mens van vlees en bloed blijkt te zijn met een, al is het maar beperkt, geweten. Niet direct een held, maar toch met genoeg moed om zelf te beslissen over zijn eigen leven. De belofte op de kaft, dat de inhoud een thriller zou zijn, is naar mijn smaak meer dan waar gemaakt. Als je niet beter wist zou je denken dat het echt gebeurd is. Een boek om in een ruk uit te lezen. Wel een beetje triest.

~~KEES~~ VAN DER ZIJDEN.

De Vijfde Ruiter, Nathan M. Adams, vertaling: L. Coutinho uitgave: A. W. Bruna & Zoons

Mate, Guarani en dictatuur

De Paraguayaan Roa Bastos vertaald

De twee belangrijkste boeken van de Paraguayaanse schrijver Augusto Roa Bastos zijn "El trueno entre las hojas" en "Hijo de hombre". Van dit laatste boek is onder de titel "Mensenkind" een vertaling verschenen.

"Hijo de hombre" valt uiteen in een aantal hoofdstukken, die elk op zich een apart verhaal kunnen vormen. Natuurlijk zijn er plaatsen en figuren, die in elk hoofdstuk terugkeren, maar de voornaamste bindende elementen zijn vrijheid, menselijke waardigheid en volharding

De negen hoofdstukken beslaan de periode die in 1912 begint met de mislukte boerenopstand en die doorgaat tot de tijd na de Chaco-oorlog, die van 1932 tot 1935 woedde tussen Paraguay en Bolivia. Boerenopstand en de Chaco-oorlog staan gekerft op, de met littekens bezaaide rug van Cristóbal Jara. Zijn vader Casiano Jara was een van de leiders van de boerenopstand, die mislukte toen het leger een trein vol munitie afstuurde op de trein met opstandelingen. Een bij deze explosie weggeslingerd wagon doet later dienst als revolutionnair hoofdkwartier van Cristóbal.

Het wagon wordt zodoende een legendarisch verzetssymbool. De boeren menen zelfs dat het zich beweegt op wielen van vuur. Het eerste wat het leger dan ook doet, als ook de opstand van Cristobal mislukt, is dit wagon opblazen.

De opstanden luwen, als de absurde Chaco-oorlog uitbreekt. Cristóbal, die op een gegeven ogenblik aan beide handen verwond is, laat één arm vastbinden aan het stuurwiel en de andere aan de versnellingspook, zodat hij met zijn vrachtwagen toch zijn reisdoel kan bereiken. De oorlog geeft zodoende een extra-dimensie aan de taaiheid van deze boeren.

De oorlog is voor de boeren ook een vlucht uit hun verpauperd bestaan. Een van de oud-strijders, Joco Villalba, zou dan ook het liefst willen dat het nooit was afgelopen! Na de oorlog zijn de boeren er nog erger aan toe, want sommigen zijn nu ook kreupel. Er breekt dan ook prompt weer een opstand uit.

De plantages van mate, een plant dat gebruikt wordt om thee te zetten, doen het echter goed. Wat geen wonder mag heten, want de arbeiders krijgen daar een hongerloon en door een vernuftige lening die ze allemaal moeten afsluiten kunnen ze niet eens weggaan van deze onmenselijke plantages.

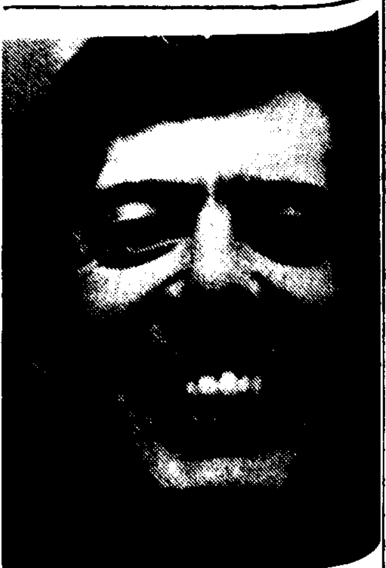
Roa Bastos verlevendigt zijn relaas met briljante beelden. Typerend voor zijn "magisch realisme" is bijvoorbeeld het standbeeld dat elke vogel opeet, die in haar mond komt. Het standbeeld symboliseert de wurgende greep van maatschappelijke organisaties. De helden uit Hijo de hombre zijn dan ook allen outcasts: vluchtelingen en melaatsen. Casiano vlucht van de mate-plantage, Cristobal houdt zich op een kerkhof schuil en weet uit het dorp te ontvluchten door zich te verbergen in een groep van melaatsen.

De vertaling van Ella Meys is niet vlekkeloos. Neem maar een zin als deze: "Zij gooide de peuk de duisternis in en bond het om haar gezicht". (p266) Terecht heeft zij de uitdrukkingen in het Guarani, een van de weinige nog levende indianentalen in Zuid-Amerika, niet vertaald.

De melodieuze Guarani-ta schept een speciale sfeer, doet geen afbreuk aan duidelijkheid van het verha Guarani en de hardnekki strijd voor een menswaardi bestaan, dat is "Mensenkind"

WALTER PAL

Augusto Roa Basto "Mensenkind" (Meulenhoff, Amsterdam)

Mario Vargas Llosa als Sheherazade

Ook het nieuwste boek van de Peruaanse auteur Mario Vargas Llosa is een succes. "La tia Julia y el escribidor" heeft al talloze herdrukken beleefd en terecht. Het is even uitgebalanceerd als een fuga van Bach. Punt, contrapunt. Werkelijkheid en Fictie. "La tia Julia y el escribidor" valt uiteen in twee helften. De oneven hoofdstukken vertellen het autobiografisch verhaal van de romance tussen de achttien jarige Mario en zijn oudere tante Julia. De even genummerde hoofdstukken zijn fictieve radio-novelas.

Op achttienjarige leeftijd is Mario een beginnende auteur, die zijn verhaaltjes niet eens kwijt kan in de weekend-bijlage van "El Comercial". Hij staat in schrille tegenstelling tot de uiterst populaire, uit Bolivia afkomstige "escribidor" Pedro Camacho. Ook zijn oudere tante Julia beschouwt hem niet als een volwassene. Mario moet op twee fronten strijden. Hij moet zichzelf als schrijver waarmaken en hij moet tia Julia zover zien te krijgen dat zij met hem trouwt. De serieuze ondertoon van Mario wordt na elke hoofdstuk onderbroken door een luchtige radio-novela. Naarmate de lezer verder vorder het boek wordt het duidelijk de schrijver van de rad novelas Pedro Camacho is. hoofdfiguren van de rad novelas hebben allemaal breed voorhoofd, een hav neus, en verder zijn ze vij jaar, volgens Camacho de id leeftijd. Als Camacho o spannen raakt worden novelas steeds warrige doordat de namen van de hoo figuren verwisseld worden.

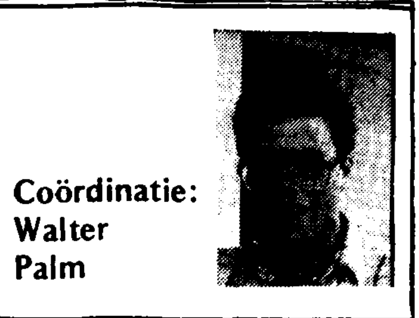
De allereerste radio-nove zijn, melodramatische sto stories, zoals van de Jehova tuige die een meisje van der jaar verkracht. De zaak ko voor de rechter, maar wie denkt dat de ouders van slachtoffer hun afkeer voor dader zullen uitspreken he het mis. De dader wordt doo ouders opgehemeld, waarna aan de verbaasde rechter vra om gedaan te krijgen dat dader trouwt met hun maagde dochter! Een pass geeft Mario Vargas Llosa goed beeld van het Lima van jaren vijftig. Mario's famili sterk gekant tegen het huwe tussen Mario en zijn tant Mario mag als minderjar trouwens niet trouwen zo de toestemming van zijn ders. Het lukt hem echter om te trouwen via een obsc burgemeester en een vervals Zijn vader dreigt hem dan een hond" neer te schieten, de Boliviaanse tia Julia het uit te wijzen, ondanks verblijfsvergunning die zij een bevriende ambassadeur kregen heeft.

Evenals Gabriel Garc Marquez kan Mario Varg Llosa schitterend overdrij Tekenend is de astrol die een bezorgde bezorg vader wijsmaakt dat het ber van scheidsrechter voor alleen is weggelegd voor ari craten. Misschien zijn naamsverwarringen die treden in de laatste wa radio-novelas een parodie Carlos Fuentes.

Mario Vargas Llosa schr met veel "esprit". De lezer "La tia Julia y el escribidor" zich, juist door de "duizend-een-Nacht"-constructie van verhaal binnen een verha geen moment verveelt. We Vargas Llosa is de Sheheraz van deze eeuw.

WALTER PALM

Mario Vargas Llosa: "La Julia y el escribidor" (S Barral, Barcelona).

Coördinatie: Walter Palm

Simon Carmiggelt.

KORTOM

Carmiggelt

ELK JAAR geven de Vlaamse en Nederlandse boekhandels en uitgevers een boekje uit ter gelegenheid van de boekenweek. De uitgave van 1979 is geschreven door Simon Carmiggelt. Het boekje heet "Mooi kado" en bevat de stukjes die Carmiggelt in de loop der jaren heeft geschreven over auteurs en boeken. Daarmee voldoet het aan de menselijke behoefte van een groot publiek in ieder geval op papier bij de "incrowd" te horen. Behalve de typisch Carmiggeliaanse stukjes zijn er ook die en ander licht werpen op Carmiggelt. Hij komt uit zijn rol van afstandelijk toeschouwer en geeft zijn ervaringen met schrijvers weer. Opvallend vond ik dat de toon van eerbied die klinkt in zijn stukken over zijn jeugdige ervaringen met schrijvers, in zijn latere ontmoetingen ontbreekt. Simon Carmiggelt is zich blijkbaar bewust geworden van de plaats die hij in de Nederlandse literatuur is gaan innemen. Verfrissend is dat hij de eerste is om die plaats mild te relativeren en te ironiseren, getuige uit het eerste stukje "Zoet smaakt de schrijversroem". Daarmee toont "Mooi kado" een andere en toch eendere Carmiggelt.

S. Carmiggelt, Mooi kado. Illustraties van Peter van Straaten.

Doubledutch

UITGEVERIJ DOVER in New York heeft een aardige methode ontwikkeld om aan manuscripten te komen. Ze stropen antiquariaten en bibliotheken af op zoek naar gekke oude boeken. Soms schieten ze daarbij in de roos. De Amerikaanse schrijver T. S. Stribling was vooral bekend om zijn historische romans. Veel aardiger zijn echter zijn detectiveverhalen. In 1929 verschenen "Clues of the Caribbees". Hoofdfiguur is Henry Poggiolo, een professor in de psychologie die naam gemaakt heeft bij de oplossing van misdaden. Hij brengt zijn vrije jaar door in het Caribisch gebied, waar hij telkens in aanraking komt met misdaden die hij oplost. "Clues of the Caribees" bevat vijf voortreffelijk geschreven verhalen.

Telkens weet Stribling de eigen sfeer van het eiland waar Poggioli zich bevindt, raak te treffen. Heel aardig is het openingsverhaal dat zich op Curacao afspeelt. Daarin gebruikt hij het historisch gegeven dat Curacao toevluchtsoord was voor Venezolaanse bannelingen. Frappant is het te zien hoe hij de "touch of the Dutch" voor het Amerikaanse lezerspubliek creeert. De Nederlandse inspecteur van politie heet Herr Karel Heinsius. Deze roept uit: "Gott im Himmel, Herr Professor!" Voor een publiek dat Nederland ergens ten noorden van Parijs en ten westen van Berlijn situeert, is deze "touch of the Dutch" overtuigend. Voor het overige is Stribling een goed auteur. De verhalen over Curacao, Haiti, Martinique, Barbados en Trinidad laten zich met rode oortjes lezen. Vooral het laatste dat op Trinidad speelt, heeft een verrassend slot. Zo verrassend dat het verhaal in de geschiedenis van de detective een unicum is. Een boek dat ik met veel plezier gelezen heb.

T.S. Stribling, Clues of the Caribbees. Being certain investigations of Henry Poggioli, Ph. D. Dover Publications, New York

Alleen vorm

JAN-WILLEM OVEREEM publiceerde tot nu toe alleen dichtbundels. "Anneke - een dienstepisode" is zijn eerste roman. Het is een verhaal met kwaliteiten, maar het bevredigt uiteindelijk toch niet. De procedure die Overeem toepast is interessant genoeg.

Hij schuift drie verhaallagen over elkaar heen. Je krijgt afwisselend Jan Beckers' ervaringen in militaire dienst, zijn bezoek aan het communistische Polen, dat als nasleep een verhouding met het meisje Anneke heeft en zijn beginnende belangstelling voor het mimespelen.

De collage-achtige vorm intrigeert je als lezer. Daar komt bij dat de stijl helemaal past bij deze techniek: kort, flitsend, typerend. Langzaam maar zeker krijg je de elementen van een totaalbeeld in handen.

Maar juist daar houdt je interesse op. Het ontbreekt Jan-Willem Overeem aan een filosofische onderbouw. Dat doet zich des te pijnlijker voelen na de interesse die hij heeft weten te wekken. Bij het opnieuw doornemen van de roman (want je twijfelt immers of zo'n constructie inderdaad tot niets bijzonders leidt) vallen andere slordigheden op. Zonder enige functie is Jan Beckers afwisselend ik-figuur en hij-figuur en de vrouw waarmee hij trouwt, komt als een deus ex machina uit de lucht vallen. De indruk dat Jan-Willem Overeem een vorm bedacht heeft zonder inhoud, werd alleen maar sterker. Toch wiste herlezing de indruk niet uit dat Jan-Willem Overeem talent heeft. Wel zou hij kritischer moeten zijn, minder de gemakkelijke oplossingen nastreven en meer zich verdiepen in zijn thematiek. Een hele bladzijde motto's zou dan misschien functioneler zijn dan nu het geval is. Maar het is ook best mogelijk dat er dan helemaal geen motto's meer nodig zijn, omdat het werk zelf duidelijk genoeg is.

B. JOS DE ROO

Jan-Willem Overeem, Anneke-een dienstepisode. Nijgh & Van Ditmar. 's Gravenhage-Rotterdam.

Een grijze cirkel van wanhoop

Wanneer men het boek "Niets te verliezen en toch bang" van Renate Rubinstein openslaat en in het voorwoord leest: "Dit boek gaat over de paniek van de echtscheiding. Leed is waardig, verlies is waardig, ondergang is waardig, maar de paniek is op dit alles een onwaardig antwoord", dan verwacht men lektuur met heftige gevoelens, sterke contouren, waarschijnlijk soms schokkend in haar openhartigheid, maar in ieder geval spannend.

Deze verwachting wordt versterkt bij de lezing van de eerste zinnen: "MAANDAG. Kloten. Man weg. Koffers gepakt, verdwenen". Maar men komt bedrogen uit. Het is allemaal grijs. Niet ellendig-grauw (Mensje van Keulen), maar saai-grijs. Ik mis over het algemeen in dit boek de schok der herkenning of de uitwerking van het beeld van een persoon in wier gevoelens ik iets van mezelf kan terugvinden. De uitgedrukte emoties worden zelden de vrije loop gelaten; zodra ze uit hun oevers dreigen te treden werpt de schrijfster dammen op van humor, schrijnende zelfkritiek of spitsvondige uitspraken. Men staat niet aan de oever van een wilde bergstroom ("Dit boek gaat over de paniek") maar langs de kant van een vijvertje waarin af en toe enkele hele zielige eendjes van zelfmedelijden rondzwemmen.

Hoe is de natuur waarin de vijver zich bevindt? Staat ze in een bos of in een park? Het decor blijft vaag. Er lopen mensen rond, maar het zijn meer schimmen dan mensen van vlees en bloed: de man die haar verlaten heeft blijft een cliché-vrouwen-verlater. Haar kennissen bij wie ze wel eens blijft slapen, wie zijn ze? De vriend van de kortstondige verhouding: Hoe heet hij? Wat heeft die verhouding voor haar betekend? Het huis waarin ze woont, de slaapkamer waarin ze 's nachts alleen is, hoe zien ze eruit? Renate Rubinstein heeft ons het landschap van haar gevoelens niet willen onthouden, getuige dit boek. Waarom dan dit tableau onduidelijk gemaakt door een grijs scherm van woorden voor te plaatsen? Ze zegt in het hoofdstukje "Heimwee", dat handelt over haar jeugd: "Je mag uberhaupt (als kind J.M.) nooit de waarheid zeggen en je laten kennen. Tevens echter mag je niet liegen". (p. 100)

En in de volgende alinea schrijft ze: "Ik dacht eerlijk gezegd dat je, als je niet zeurde, als beloning begrepen werd. Ik denk dat nog steeds! Het is mijn 'persoonlijkheid' geworden". Dit lijkt me de tragiek in "Niets te verliezen en toch bang": De schrijfster zoekt begrip voor haar diepe emoties, de ontreddering tijdens en na de echtscheiding, maar tevens is ze bang om "de waarheid te zeggen", om "te zeuren", de lezer zou wel eens afgeschrikt kunnen worden, waardoor de communicatie zou worden afgesneden. Ze zit in een vicieuze cirkel. Een vage, grijze cirkel van wanhoop.

J. MARCHENA

("Niets te verliezen en toch bang" van Renate Rubinstein verscheen in de serie "Meulenhoff Editie" bij Meulenhoff te Amsterdam.)

Disco:

De muziek van de toekomst

Coordinatie
Alexander Isings.
Vito Koeyers.

Enkele tientallen jaren geleden dansten de, al dan niet verliefde paartjes, 'cheek to cheek', op de tonen van onder andere "Love is a Many Splendored Thing". Een paar jaar daarna waren het nummers zoals "You light up My Life" die op de dansspieren werkten.
Nu worden jong en oud, omringd door licht effecten van allerlei aard, gevormd door spotlights, stroboscopen en laserstralen, als het ware op de plexi-glazen dansvloer getrokken door het aanstekelijke oerritme van de DISCO-muziek. (verkort: DISCO)

Disco ..... jong en oud

In den beginne was er geen DISCO. Er waren alleen reeksen reeds bestaande platen die door disc-jockeys in de discotheque's aan elkaar werden geplakt om non-stop muziek te maken. In 1975 werd het eerste disco-nummer opgenomen door Polydor Records. De plaat ("Never can say Goodbye"), werd gezongen door de toen nog onbekende zangeres Gloria Gaynor. De plaat werd de eerste hit van het genre DISCO.

De DISCO-platen volgden elkaar daarna in een snel tempo op. Er werden 'oude-goudjes' zoals "Chattanooga Choo-Choo" (van Glenn Miller) en de vijfde Simfonie van Beethoven gediscoficeerd. Er ontstonden ook nieuwe wijsjes. Het nummer "Love to Love You Baby" van Donna Summer, ofwel "The queen of disco' werd meteen populair. Daar op volgende hits waaronder I Feel Love (Donna Summer), In the Bush (Musique), Macho Man (Village people) en Le Freak (Chic) brachten ons naar de hedendaagse toestand met een legio DISCO-sterren en fans.

HELEMAAL IN

DISCO is nu helemaal in. Uit een onderzoek gedaan door Billboard Magazine, het tijdschrift dat de amerikaanse Top 100 samenstelt, . bleek dat in 1978 ongeveer 36-miljoen volwassenen en 'half-volwassenen' dansten in 20.000 disco's. Radio stations die exclusief DISCO uitzenden schieten in de V.S. als paddestoelen uit de grond. (hier nog niet, tot grote spijt van de vele DISCO-fans). Op de buis zijn er ook al verschillende DISCO-programma's. Een voorbeeld: het programma Invitation to Dance dat ook door TeleCuracao wordt uitgezonden. (zaterdagavond van 7 tot 8, een interessant programma dat echter teveel door reclame wordt onderbroken -om de 7 1/2 minuut). Wat de 'besmettelijkheid' van DISCO nog meer naar voren brengt is het feit dat vele artiesten, die vroeger trouw rock-muziek interpreteerden, zoals The Rolling Stones en Rod Stewart overgegaan zijn tot het produceren van DISCO (met hun respectievelijke hits Miss You en Do Ya Think I'm Sexy?). Andere sterren die zich hebben 'bekeerd' zijn — om er een paar te noemen —: Paul

McCartney, Cher, Dolly Parton, Barry Manilow en zelfs Julio Iglesias.

"Alles zit hem eigenlijk in het geluid", meent Cerrone een jonge franse drummer en componist. DISCO is een mengsel van de vele reeds bestaande soorten muziek. DISCO heeft van de Latijns-Amerikaanse muziek het ritme en de percussie, van de 'Funk' (van o.a. James Brown) de bas, van Afro-cubaanse muziek de eenvoudige teksten en refreinen en van de Rock and Roll de sax overgenomen. Een DISCO-nummer kan worden beschouwd als een opeenhoping van verschillende muziek 'lagen'.

Eerst worden de combinaties bas-drum en bas-gitaar opgenomen. Daar worden dan ettelijke (soms wel 48) lagen op gestapeld. Als laatste wordt het vocale gedeelte opgenomen. Daarna worden de verschillende lagen gemixed en met elkaar in evenwicht gebracht. Het resultaat: een nieuwe DISCO-plaat waarop in de disco's zou kunnen worden gedanst. Of dit daadwerkelijk gebeurt hangt af van de d.j. De d.j. is heel belangrijk, hij is n.l. degene die kan bepalen wat het publiek lust. Als hij een nieuwe plaat opzet dan kijkt hij naar de reactie van het publiek. Danst iedereen met meer enthousiasme dan is de plaat een hit, staat iedereen echter stil en beginnen de discogangers te schreeuwen dan is het nummer een 'stiff', een mislukking. Een 'stiff' zal nooit in een andere disco worden gedraaid en is gedoemd onbekend te blijven.

FEESTEN

Een bureau dat culturele trends bestudeerd nam ook DISCO onder de loep. Hun conclusie: de moderne mens is het harde leven vol belastingen en inflatie moe. Het publiek wilt feesten, en DISCO geeft hun, hun zin. DISCO bevredigt de excapistische behoefte van de mensen die willen ontsnappen uit de dagelijkse sleur.

GRIL?

Ondanks de miljoenen fans zijn er nog die DISCO als van voorbijgaande aard beschouwen. Een van hun is Melba Moore, die zelf ook een DISCO-hit op haar naam heeft staan. Zij is van mening dat we wat betreft muziek ook in het 'junk'-tijdperk zijn beland. Net zoals de junkfood van de hamburger, kip en pizza tenten ziet ze DISCO als 'junk music'. Maar hetzelfde werd tijdens de laatste grote revolutie op muzikaal gebied ook gezegd. Toen werd Rock and Roll voor alles wat slecht is uitgemaakt. Rock en Roll werd "inspannend, monotoon en oerwoud-achtig" genoemd, precies de kenmerken van DISCO. Of de mensen als Melba Moore gelijk hebben zal met de tijd blijken, voorlopig kunnen we met een gerust hart de (aangepaste) slogan van de vijftiger jaren gebruiken: DISCO is here to stay!!!

SONG TEXT

He's the greatest dancer

– SISTER SLEDGE –

Oh what wow
He's the greatest dancer
Oh what wow
That I've ever seen
Oh what wow
He's the greatest dancer
Oh what wow.

One night in a disco on the outskirts of Frisco
I was cruising with my fav'rite gang
The place was so boring
filled with out-of-towners touring
I knew that it wasn't my thing
I really wasn't caring but I felt my eyes staring
at a guy who stuck out of the crowd
He had the kind of body that would shame Adonis
And a face that would make any man proud.

Oh what wow
He's the greatest dancer
Oh what wow
That I've ever seen
Oh what wow
He's the greatest dancer
Oh what wow.

The champion of dance
His moves will put you in a trance
And he never leaves the disco alone
Arrogance but not conceit
As a man he's complete
My creme de la creme
Please take me home
He wears the finest clothes
The best designers heaven knows
Oooh from his head down to his toes
Halston, Gucci, Fiorucci
He looks like a still
That man is dressed to kill.

Oh what wow
He's the greatest dancer
Oh what wow
That I've ever seen (I've ever seen)
Oh what wow
He's the greatest dancer
Oh what wow (That I've ever seen)

TOP HITS

LIED	GROEP/	Last week	Weeks on chart
1. He's the greatest dancer	Sister Sledge	1	4
2. Music box dancer	Frank Mills	–	1
3. Chiquitita	ABBA	22	3
4. Pedro Navajas	Willie Colón/ Ruben Blades	11	4
5. I want your love	Chic	8	5
6. Honesty	Billy Joël	–	1
7. Goodnight tonight	Wings	–	1
8. Rest your love on me	BeeGees	2	7
9. The Poet and I	Frank Mills	–	1
10. Cuando seas mi mujer	Juan Gabriel	26	4
11. Shake your body down	Jacksons	33	5
12. Fire	Pointer Sisters	4	2
13. Hot Stuff	Donna Summer	–	1
14. Souvenirs	Voyage	16	4
15. I'll survive	Gloria Gaynor	7	8
16. Star love	Cheryl Linn	19	2
17. Water Melonman	Mongo Sta. Maria	32	2
18. Keep on dancing	Gary's Gang	29	2
19. In the navy	Village People	–	1
20. Reaching out	BeeGees	36	2
21. I'll supply the love	Toto	18	2
22. Tragedy	BeeGees	9	8
23. At midnight	T-Connection	15	3
24. Am I too late	Gladys Knight	–	1
25. We are family	Sister Sledge	37	2
26. Too much heaven	BeeGees	12	12
27. Olvide de vivir	Julio Iglesias	14	4
28. Take me home	Cher	20	2
29. Blow away	George Harrison	31	2
30. Knock on wood	Amií Stewart	30	2
31. Just fall in love again	Anne Murray	5	5
32. Just the way you are	Barry White	35	11
33. Love ballad	George Benson	6	2
34. What you won't do for love	Bobby Caldwell	23	5
35. Hot number	Foxy	–	1
36. Heaven knows	Donna Summer	–	1
37. Do you think I'm sexy	Rod Stewart	3	7
38. Let's keep it together	Rufus	24	2
39. Oh Honey	Delegation	28	2
40. Destiny	Jacksons	39	4

"We hebben elkaars energie nodig"

Geslaagde comeback Pointer Sisters

Anita, Ruth en June Pointer ofwel The Pointer Sisters in hun huidige samenstelling, werden door hun vader dominee Elton Pointer met strenge hand opgevoed. Mister Pointer had vastomlijnde ideeën over het begrip "zonde", en een simpel spelletje waar dobbelstenen bij te pas komen, viel bij hem reeds in de categorie "gokken". Het behoeft dan ook nauwelijks betoog, dat Elton Pointer bijzonder geschokt was toen zijn dochters de muziek in wilden.

Zingen is voor de Pointer Sisters altijd de gewoonste zaak van de wereld geweest. Zo gewoon, dat zijzelf eerst helemaal niet in de gaten hadden dat ze talent hadden en in de veronderstelling verkeerden, dat iedereen zo goed kon zingen. Vanaf hun vroegste jeugd zongen alle kinderen Pointer in het koor van de West Oakland Church of God, waar hun vader dominee was. Uit religieuze overwegingen enzoals Ruth het uitdrukt: "Om ons te beschermen tegen de slechte levens, die veel mensen uit de jazz- en blueswereld geleid hebben", mochten de zusjes niet naar muziek luisteren. "We konden niemand imiteren", zegt June nu, "want we kenden gewoon niemand om te imiteren. Doordat een allesoverheersende muzikale invloed ontbroken heeft, stonden The Pointer Sisters vanaf het begin van hun carrière open voor allerlei soorten muziek, maar hun voorkeur ging vooral uit naar soul, ..ul, rhythm and blues, gospel en jazz, wat duidelijk op hun lp's te horen is.

BEZWAREN

Ondanks heftige bezwaren van hun vader begonnen de zusjes in 1969 in en om San Francisco op te treden. Als het ware voor de vuist weg, zonder manager en zonder contracten.

In 1973 kwamen ze in contact met producer David Rubinson. Op zijn aanraden veranderden Anita, June, Ruth en Bonnie (de laatste begon verleden jaar een solocarriére) hun uiterlijk drastisch en betrokken hun Bühne-kledij van tweedehandswinkels en rommelmarkten. Zo werd het nostalgisch imago gecreëerd dat lange tijd hun handelsmerk zou blijven. In mei 1973 traden The Pointer Sisters op in de bekende "Troubadour Club" in Los Angeles en in de zaal zat promotor Wald, die danig onder de indruk raakte en de zusjes een contract gaf voor de Helen Reddy zomershow. Daarna ging het allemaal erg vlug. The Pointer Sisters traden op in zo'n beetje alle grote Amerikaanse tv-shows, maakten een grote Amerikaanse toernee en bezochten vervolgens Japan, Frankrijk, Duitsland en Nederland.

Ook op platengebied bleef het succes niet uit: hun eerste twee lp's scoorden beiden een gouden plaat in de States en ze hadden een hit met "Yes, we can can", een compositie van Allen Toussaint. Het nummer "Fairy Tale", geschreven door Anita en Bonnie, leverde hen in 1975 zelfs een Grammy Award op. Ondanks al dat succes waren er toch moeilijkheden. "In die dagen lazen we onze contracten nooit", zegt June. "We waren

Geen eigen composities in laatste lp.

steeds maar op toernee en als we dan thuis kwamen, bleken we geen cent te hebben overgehouden. Maar we hielden zo van zingen dat we toch maar steeds weer doorgingen". Maar zelfs dat zingen gaf hen op den duur niet meer alle voldoening, omdat ze zich door hun nostalgische repertoire, zoals bijvoorbeeld "Salt peanuts" en "That's a plenty", artistiek beperkt voelden. "Als zangeressen maakten we geen enkele ontwikkeling door, we wisten eigenlijk nog steeds niet wat we met onze stemmen nu echt konden".

In 1977 viel de groep uit elkaar. June en Anita doken de studio in om demo's als solozangeres op te nemen. Bonnie kreeg een contract als zangeres bij Motown Records en Ruth kreeg een baby. "Na een tijdje vond ik het afschuwelijk om alleen in de studio te zitten. We hebben elkaars energie gewoon nodig", zegt Anita nu. In de zomer van 1978 kwamen Anita, June en Ruth in contact met producer Richard Perry. Perry produceerde onder meer werk van Captain Beefheart, Ringo Starr, Barbara Streisand en Leo Sayer. Richard Perry en de Pointer Sisters konden persoonlijk en muzikaal goed met elkaar overweg en hun eerste release werd "Energy", de zevende lp van de zusjes. De plaat bevat nummers van onder andere Steely Dan, Allen Toussaint, Stephen Stills, Loggins en Messina en van Bruce Springsteen, met wiens compositie "Fire" de Pointer Sisters momenteel veel succes hebben. Stuk voor stuk zijn alle composities duidelijke rocknummers, die in niets meer herinneren aan de revue-achtige songs zoals de Pointer Sisters vóór hun comeback zongen.

EIGEN WERK

Opvallend is dat er geen enkele eigen compositie van de Pointers op deze lp voorkomt. Waarom niet? "Ach, we wilden het nog niet doen. We schrijven zelf wel liedjes, maar die vonden we niet genoeg voor onze comeback. Misschien dat we op onze volgende lp met eigen werk voor de dag komen. Wat voor soort werk dat wordt, is nu nog te vroeg om te zeggen. Maar zeker is wel, dat er in ons repertoire wat disco-invloeden zullen komen".

DISCO SINGLES

HOT DISCO HITS

1. He's the greatest dancer	Sister Sledge.
2. Goodnight tonight	Wings.
3. Hot Stuff	Donna Summer.
4. Star love	Cheryl Linn.
5. At Midnight	T-Connection.
6. Water Melon Man	Mongo St Maria.
7. Keep on dancing	Gary's gang.
8. Souvenirs	Voyage.
9. I want your love	Chic.
10. In the navy	Village People
11. New I'm walking on music	Peter Jacques Band

Kathedraal van San Salvador als centrum van oppositie doorn in oog militairen:

Bewust uitgekozen voor optreden met harde hand

SAN SALVADOR — De kathedraal van aartsbisschop mgr Oscar Romero vormde een aantrekkelijk idee voor een demonstratief hard ingrijpen voor de Salvadoreense politie en militairen. De kathedraal met zijn aartsbisschop is namelijk voor de militaire overheid een centrum van oppositie en dus een enorme doorn in het oog van de regering. Dit harde optreden kostte het leven aan zeker negentien mensen; enige tientallen werden er gewond. Volgens de officieuse versie echter was het aantal doden aanmerkelijk hoger.

Wat er bij de kathedraal van El Salvador gebeurde, was een typische reactie van een regiem, dat hoe langer hoe minder de huidige explosieve toestand in het land aankan, zo stelt Marlise Simons van het Nederlandse dagblad NRC-Handelsblad vast in een beschouwing over de recente schietpartij bij de bezette kathedraal van San Salvador. Aan haar verslag van 10 mei wordt het volgende ontleend:

Sinds general Humberto Romero aan de macht kwam via een grootscheepse verkiezingsfraude twee jaar geleden gaat er geen maand voorbij zonder gewelddaden van links en rechts.

OPPOSITIE

De drie linkse guerillabewegingen die gevormd werden tengevolge van de verkiezingsvervalsingen hebben binnen- en buitenlandse zakenlieden ontvoerd om geld in te zamelen voor hun bewapening. Omdat het leger duidelijk de guerilleros niet aankan, concentreert het zich daarom op de toenemende niet-militaire oppositie, de boeren, arbeiders- en studentengroepen die samen het zogenaamde Revolutionnaire Volksblok hebben gevormd.

Leden van het Volksblok worden geregeld gedood of gevangen gezet, terwijl de regering vakbondsacties de kop indrukt. Uit protest tegen de recente gevangenneming van vijf vakbondsleiders bezetten leden van het volksblok — niet guerilleros, zoals persbureaus hebben gemeld — de ambassade van Costa Rica, Frankrijk en de kathedraal op vier mei. Ze hielden de twee respectievelijke ambassadeurs en negen andere personen als gijzelaars.

AANDRANG

Terwijl een speciale afgezant uit Parijs onderhandelde over de bevrijding van de Franse ambassade, speelden de ambassadeur van Costa Rica en vier andere personen het klaar om te ontsnappen. Beide regeringen drongen er hard op aan bij het Salvaregime om de ambassades niet te bestormen.

Dus alleen de kathedraal bleef over, een aantrekkelijk idee, want de kathedraal onder leiding van aartsbisschop Oscar Romero, is een verzamelpunt voor oppositie en een enorme doorn in het oog van de regering. De officiële versie dat scherpschutters vanuit de kathedraal de regeringstroepen provoceerden is nauwelijks betrouwbaar. Het is dezelfde versie die de regering herhaaldelijk heeft gebruikt om parochiehuizen 's nachts aan te vallen en priesters neer te schieten.

POLARISERING

Terwijl de regering krampachtig elke poging tot protest of het organiseren van oppositie de kop probeert in te drukken, heeft zij tot nu toe alleen maar klaargespeeld om het land verder te polariseren. De basisgroepen, en de guerillaorganisaties zijn niet geintimideerd, maar gegroeid.

Het land zit gevangen in een vicieuze cirkel. De acties van de extreem linkse guerrilleros hebben tot resultaat gehad dat honderden buitenlandse zakenlieden hun biezen hebben gepakt. Het vertrouwen van binnenlandse en buitenlandse zakenlieden is zo hevig ondermijnd dat investering hard is teruggelopen, en de toch al enorme werkloosheid toeneemt.

DOORBREKEN

Van het doorbreken van de cirkel, door middel van een slechts milde sociale hervorming en een poging tot het ietwat eerlijker verdelen van de enorme rijkdommen onder de arme massa's, lijkt voorlopig geen sprake. Het tegengestelde is eerder waar: de regering heeft weer gedreigd de staat van beleg af te kondigen.

In zakenkringen wordt bijna hardop gefluisterd dat het "hoog tijd" is dat er met een straffere hand wordt geregeerd. Een staatsgreep door nog fellere voorstanders van de harde lijn onder de militairen werd niet uitgesloten geacht.

Tot zover Marlise Simons in het NRC-Handelsblad van 10 mei. Inmiddels heeft de president vrije verkiezingen beloofd voor 1980 en opgeroepen tot een dialoog. Of er echt een verandering komt, zal de toekomst moeten leren.

Zeker is, dat de katholieke kerk in El Salvador door het optreden van zijn aartsbisschop mgr Oscar Romero, geloofwaardig is (geworden) voor veel jongeren en voor allen die sociaal bewogen zijn evenals voor de verdrukten, de campesinos, de arbeiders en de studenten. In het Salvadoreense episcopaat staat mgr Romero nagenoeg alleen, helaas.

Oproep kardinaal Hume:

Wereld in gevaar door kernwapen-spreiding

LONDEN — Er zijn wereldproblemen die een ernstige bedreiging vormen voor het welzijn van het menselijk ras. Sommige, zoals honger in de wereld, hebben reeds het geweten van de wereld wakker geschud en de profetische stem van de kerken opgewekt. Een kwestie heeft echter de christenen nog niet in gelijke mate in beweging gebracht. Ik verwijs het feit dat wij als wereld familie elk jaar de bijna ongelooflijke som van 350 miljard dollar uitgeven voor militaire doeleinden, zoals onderzoek, uitrusting en personeel. Deze jaarlijkse militaire uitgaven, of de wapenverkoop die er uit voorspruit, hebben de wereld niet tot een veiliger plaats gemaakt, aldus de Britse kardinaal Hume. Zoals u zich zult herinneren zijn er sinds 1945 meer dan honderd conventionele oorlogen uitgevochten. Het aantal slachtoffers moet wel in miljoenen lopen. De verspreiding van kernwapens en kernwapenongevallen maken het gevaar voor het mensdom jaarlijks groter. Ik ben van overtuigd dat er pas dan een verlangen naar vrede zal komen zal, als men wat meer reeel de grootte zal gaan beseffen van de geldsommen die er in de wereld worden uitgetrokken voor militair gebruik en dat pas dan een urgentie naar voren zal komen om uit te zien naar andere manieren om conflicten op te lossen, zo vervolgde de kardinaal. De macht van de politieke actie ligt elders, maar naast God hebben ook wij in alle christelijke kerken ongetwijfeld een rol te spelen in het scheppen van een klimaat voor een ander soort geweld. Paus Paulus zei in Populorum Progressio: vrede wordt gemaakt, dag in, dag uit. Door hardnekkige arbeid, als maar de orde voor ogen gehouden wordt die God heeft gewild en die een volmaakter rechtvaardig onder de mensen eist. Die hardnekkige dagelijkse zorg is de toekomst van ons allen.

Ik zei zoeven: de macht van de politieke actie ligt elders. Dat is waar, Maar juist onze morele invloed als christenen wordt verminderd door onze onmiskenbare verdeeldheid, welke onze vijanden zo gelegen komt. Dit feit moet ons eraan herinneren dat ons streven naar christelijke eenheid niet enkel en alleen een zaak van groepsbelang is. Het maakt een integrerend deel uit van onze roeping aan Gods plan "om alles in Christus samen te brengen," mee te werken, aldus Kardinaal Hume.

ELGIN — De kerkelijke groepering, Church of the brethren in de VS heeft zich geschaard achter de boycot van Nestle-producten. Het algemeen bestuur van de kerk heeft op zijn leden een dringend beroep gedaan om deze actie te steunen. Nestlé is onder kritiek geplaatst door godsdienstige en andere groepen voor zijn agressieve reclame-campagnes om de moedermelk te vervangen door kunstmatige melkproducten. Met alle gevolgen vandien. Volgens deskundigen namelijk heeft onhygienisch gebruik bv van blikvoeding al heel wat kindersterfte tot gevolg gehad. De reclame van Nestle wordt ook gemaakt namelijk in gebieden, waar de mensen verstoken zijn van behoorlijke waterleiding of water distributie, waar nog veel analfabetisme bestaat enz.

....Een jongetje met een kl[...] meisje op zijn arm kijkt do[...] een prikkel draadafzetting na[...] een niet geexplodeerde raket i[...] Leon. Een beeld van het onru[...]tige Nicaragua, waar het verz[...] tegen het bewind van presid[...] Somoza slechts met veel blo[...] kan onderdrukt worden, wel[...] bloedvergieten dan toch we[...] niet verzet oproept....

Kerk en wereld

Kerkelijke groeperingen tegen Shell

LONDEN — Kerkelijk[...] groeperingen in Engela[...] proberen op de komen[...] algemene aandeelhouders[...] vergadering van Shell transpo[...] and trading LTD een holdi[...] maatschappij van de Ned[...]landse Shell groep de kwesti[...] aan de orde te stellen dat Sh[...] de boycot van Rhodesie omze[...] en direct of indirect bran[...]stoffen levert aan dit land. He[...] ligt in de bedoeling dat op d[...] aandeelhouders-vergaderin[...] een resolutie aan de orde wor[...] gesteld waarin dit Shell[...] optreden wordt afgekeurd[...] Hoewel een dergelijke resolut[...] geen kans maakt, bereikt m[...] ermee, dat deze kwestie t[...] sprake komt op de plaats wa[...] het beleid van de directie v[...] het Shell-concern aan de ord[...] komt.

Paus tot Caribische bisschoppen:

Eenheid kerk zichtbaar

VATICAANSTAD — Op basis van ons gemeenschappelijk doopsel en de erfenis van het geloof dat we al met elkaar delen, moeten we ons gemeenschappelijk getuigen van het evangelie en onze gemeenschappelijk dienst aan de mensheid (intensiveren), aldus paus Jan Paul II tot het Caribische episcopaat, dat onlangs zijn adliminana bezoek aan het Vaticaan en de paus bracht.

Bij die gelegenheid ging de paus nader in op de eenheid van de kerk en de oecumene, maar ook op de eenheid binnen de kerk en de bediening. De eenheid van de kerk manifesteert zich aldus de paus in onze liefdesgemeenschap. Hij had het thema van de eenheid doelbewust gekozen voor deze samenkomst met de Caribische bisschoppen met het oog op het feit, dat zij afkomstig zijn uit een regio met zoveel verschillende landen en eilanden.

Paus Jan Paul II noemde het bezoek van de bisschoppen aan hem en hun samenzijn bij de graftombe van de apostel Petrus samen met diens opvolger" een vieren van de eenheid in Christus en de kerk. Gezien de geografische gesteldheid van het gebied waar deze bisschoppen vandaag komen, dacht de Paus dat zij wel een bijzondere belangstelling zouden hebben voor een bezinnen op het grootste thema van de kerk-eenheid. Hij dacht ook, dat het door het tweede Vaticaanse concilie zo benadrukte mysterie van de kerk als een teken en instrument van de intieme eenheid met God en van de eenheid van het gehele menselijke ras een speciale betekenis voor hem zou hebben.

Communio en bediening, ministerium, zijn inderdaad twee grootse aspecten van de eenheid van de kerk, aldus de paus, waarvan wij de dienaars en de bewakers zijn.

De kerk zien als een gemeenschap, communio, betekent dat men een inzicht krijgt in het hart van zijn mysterie en in de identiteit van onze bediening als bisschoppen, die geroepen zijn te verkondigen van onze broederschap met de Vader en zijn Zoon Jezus Chritus" (Jn 1,3). Voor ons bisschoppen is deze gemeenschap van het geloof de basis voor onze apostolische taak van het opbouwen van de kerk door het evangelie te verkondigen, waarbij ieder van ons, aldus de paus, zich solidair voelt met Paules waar deze zegt: Voor deze boodschap ben ik tot prediker aangesteld, als apostel en als leraar. (Tim 1,11).

Onze gemeenschap van het geloof, zo vervolgde de paus doet ook het licht schijnen op de eenheid van onze bediening. Niet de universele kerk verkondigen wij de onveranderlijke boodschap van de verlossing in Christus. Onze gemeenschap van het geloof legt ons een grote verantwoordelijkheid op, waarin we gesteund worden door Gods kracht: en wel de opdracht om de gelovigen de volheid van de christelijke leer te geven.

Hierbij creerde paus Jan Paul II zijn directe voorganger de paus met de be geesterende glimlach, Jan Paul. I, die op de dag van zijn overlijden tot het Pilippijnse epicopaat de volgende woorden zei:

Tussen de rechten van de g[...]lovige, is één van de belangrij[...]ste rechten het recht van G[...] woord te ontvangen in zijn v[...]heid en zuiverheid, met al z[...] eisen en kracht".

De eenheid van de kerk, zo v[...]volgde Jan Paul II is gelijkel[...] gedemonstreerd in onze gemeenschap van liefde, liefde welke groter is dan o[...] eigen macht en welke ons in[...]stort wordt bij het doopsel, liefde ook, waarbij wij G[...] beminnen met geheel ons h[...] en geheel onze ziel als onszelf (M[...] 22,37-39). In deze liefdesg[...]meenschap vinden wij de st[...]nende kracht voor het dien[...] van de mensheid. Van uit [...] Bijbelse boodschap leren we [...] mens te eerbiedigen en voldoen aan zijn onontkoom[...]bare behoeften naar waarheid [...] om de mensheid te helpen b[...] het voortzetten van zijn taak b[...] het opbouwen van een b[...]schaving van liefde. De t[...] van het bevorderen van [...] eenheid tussen alle christen[...] zo ging de paus verder, is verre van voltooid. Het is [...] taak welke we hebben gekreg[...] van de Heer zelf. Trouw [...] Christus verplicht ons voort[...] gaan met kracht te werken [...] de zaak van de eenheid van [...] christenen.

De paus herinnerde er aan d[...] hij in zijn boodschap na [...] aanvaarden van zijn pauselijk[...] taak verleden jaar zichzelf v[...] plicht had zich in te zetten vo[...] deze eenheid, omdat hij dat [...] een van zijn belangrijkste tak[...] zag. Wij moeten bereid zi[...] onszelf toe te leggen op het a[...] vaarden van de middelen we[...] tot de christelijke eenheid [...] den.

Het Vaticaanse concilie he[...] preciese aanbevelingen daaro[...]trent gedaan. Van bijzonder b[...]lang is het ondervragen van z[...] eigen trouw aan Christus; worden voortdurend geroep[...] tot bekering, tot verander[...] van hart. Het is daaro[...] nuttig om de oproep van [...] concilie te herhalen, dat de v[...]andering van het hart en [...] heiligheid van leven, samen m[...] gebed voor de eenheid van [...] Christenen beschouwd moet[...] worden als ziel van de geh[...] oecumenische beweging en [...] recht de naam heeft van sp[...]tuele oecumen Tot zover p[...] Jan Paul II tot het Caribis[...] episcopaat.

Zend Uw Geest

IEDEREEN DIE LIEFHEEFT, is een kind van God en kent God.
Die liefde die God is, heeft zich onder ons geopenbaard, doordat Hij Zijn enige zoon in de wereld gezonden heeft om ons het leven te brengen.
Hierin bestaat de liefde: niet wij hebben God liefgehad,maar Hij heeft ons liefgehad en Hij heeft Zijn Zoon gezonden om door het offer van zijn leven onze zonden uit te wissen.
Als God ons zozeer heeft liefgehad moeten ook wij elkander liefhebben.
Nooit heeft iemand God gezien, maar als wij elkaar liefhebben woont God in ons en is zijn liefde volmaakt geworden.
Dat is het bewijs, dat wij in Hem verblijven, zoals Hij verblijft in ons, dat Hij ons deel heeft gegeven aan zijn Geest.
En wij, wij hebben gezien en wij getuigen, dat de Vader zijn Zoon heeft gezonden om de Heiland van de wereld te zijn.
Als iemand erkent, dat Jezus de Zoon van God is, woont God in hem en woont Hij in God.

— I Johannes 4m7–15 —

Zendt uw Geest,
die ons het geheim kenbaar maakt
van Uw Zoon,
"in wie Gij uw welbehagen hebt gesteld".
en op wie onze Hoop gevestigd is.
Dat de Geest ons helpe
het evangelie te verstaan
en vers na vers te begrijpen
in zijn brandende actualiteit.
Dat Hij ons bijsta
om die boodschap waar te maken
in het hart van de wereld,
zodat de mensen
in het leven van de christenen
een afglans zouden zien
van zijn gelaat,
de zoete klank zouden horen
van zijn stem
de tederheid van zijn hart
en van zijn glimlach.

uit de Geest die levend maakt
bijschrift 6 van Bisdom Breda

Nadruk op jeugdactiviteiten

Oecumene in Cariben

BRIDGETOWN — In de maand juni wordt er op Caribisch vlak een seminar gehouden over heling. Dit in verband met de nog steeds toenemende belangstelling voor de praktijk van het genezen van zieken met hand oplegging.

Wat voor ruimte is daarvoor aanwezig, zo zal men zich op dit seminar afvragen. Dit wordt georganiseerd door het Caribische vormingsprogramma, een onderdeel weer van de Vernieuwingsorganisatie van de Caribische conferentie van kerken. Op het seminar komen onder meer aan de orde Gebed en helen, geneeskunde en helen, de leer van het Nieuwe Testament over heling.

Op het programma aan oecumenische activiteiten vanuit de CCC staat onder meer een seminar voor jeugdwerkers, en sociale werkers in mei. Daarbij komt bv ter sprake de relatie tussen geloof en ethische zaken, waarmee de jeugd wordt geconfronteerd: Dit seminar is bedoeld voor jongeren met leiders-capaciteiten; doel is zich te bezinnen op zaken, welke aan de oppervlakte komen bij hun werk.

Een andere jeugd-activiteit is een werk en studiekamp voor de jeugd in juli. Doel ervan is de deelnemende jongelui te brengen tot een bestudering van de fundamentele zaken in de Caribische gemeenschap met betrekking tot hun christelijk geloof, waarbij men samen met andere jongelui uit de rest van de Caribische regio kan deelnemen aan gezamenlijke projecten; de leeftijd van de deelnemers moet liggen tussen de 18 en 30 jaar.

Eind juli tot begin augustus is er een seminar voor de Caribische leken. Het gaat hierbij om theologische bezinning en studie over fundamentele zaken van het christelijk geloof en hun relevantie tot de kerk in de Cariben heden ten dage. Onder meer omvat de cursus een studie van bijbel-thema's. In oktober tenslotte is er een bijeenkomst voor de geestelijken en hun echtgenoten. Doel ervan is te komen tot een gezamenlijke bezinning van de echtparen op hun bediening en hun leven. Zo kan men komen tot een hernieuwde solidariteit.

Efraim Cijntje van de "gematigde" PSD:

Patronage-systeem moeilijk te elimineren

WILLEMSTAD. – De Partido Soshal Demokratiko (PSD) verraste vriend en vijand kort geleden met de grootscheepse politieke campagne die werd gevoerd voor de Eilandsraadverkiezingen. Het geheel werd toegeschreven aan gedegen en vroegtijdig gestarte voorbereidingen. Ditmaal is die voorbereiding minder planmatig. De PSD-voorzitter en -lijsttrekker Efraim Cijntje bevestigt dat de campagne voor 6 juli erg sober zal zijn. „Ondanks de goede voorbereidingen voor die van 25 april zijn we toch in de rode cijfers geëindigd". Hij wil geen eindafrekening van de campagne overleggen zoals de NVP-U heeft gedaan. „Het enige wat ik kan zeggen is dat het niet veel duurder is uitgevallen dan die van bijvoorbeeld de DP of NVP-U. De cijfers hebben wij nog nooit vrij gegeven. Trouwens al zou ik je bijvoorbeeld zeggen dat het een ton heeft gekost, hoe wil je dat dan gaan controleren". Hij blijft zich opwerpen als een voorstander van een systeem waarbij de Staat de partijen op basis van vertegenwoordiging een bepaald bedrag toekent voor politieke campagnes. Dit omwille van een goede controle en stricte naleving van de voorschriften. De heer Cijntje erkent dat dat onder de huidige financiele omstandigheden niet te realiseren valt.

De PSD presenteert zich voor de derde achtereenvolgende maal in een politieke campagne als het alternatief. Daaruit valt op te maken dat de stelling wordt afgewezen dat de bevolking bij de laatste verkiezingen deze "witte partij" niet als zodanig ziet.

"Het gaat er ons niet om hoe het publiek dat ziet, maar om hoe wij dat zelf zien. Dat wil zeggen: door de partijen te analyseren zijn we opnieuw tot de slotsom gekomen dat we nog altijd een alternatief vormen op hetgeen voor handen is. Dat kun je zien aan de manier waarop we getoond hebben te willen regeren. Op basis van de impopulaire maatregelen die we hebben genomen in moeilijke tijden. Er moeten opnieuw impopulaire ingrepen plaats vinden. Je kunt dan wel zeggen dat de bevolking ons ziet als het alternatief, maar emotionele kwesties corresponderen vaak niet met de realiteit. Veel mensen hebben op MAN gestemd, niet op grond van de realiteit, maar op emoties"....

- Op grond van welke emoties dan wel?

"In die zin dat er een groep ontevredenen was onder de Frente-mensen. Die groep is overgestapt naar MAN. Voor hen was Don een alternatief. Ook de campagne van Don, vooral rond de schadeloosstelling, had naar onze inzichten een zuiver sentimenteel karakter. De enige die liet zien wat er gedaan moest worden, was de PSD".

- Maar elke partij is toch met een actie-programma voor de dag gekomen?

"Ja, maar er zijn verschillende graden van geloofwaardigheid. Men weet bijvoorbeeld dat de geloofwaardigheid van de traditionele partijen flink is gedaald".

- Maakt de PSD zich dan niet verdacht als partij die is voortgesproten uit één van die zogenaamde traditionele partijen?

"Elke partij is bijna voortgekomen uit een andere partij. De DP is misschien de enige die zo op eigen kracht is ontstaan. De NVP-U is voortgekomen uit een splitsing binnen de KVP vroeger. We kennen de oorsprong van META en Alianza. MAN is ook zelfstandig opgericht, ging vervolgens over in Frente Obrero en distancieerde zich daar weer van. Wij van de PSD zijn voor een deel ex-DP-ers, maar wij waren het niet eens met het gevoerde beleid. Daarom kun je ons beleid ook niet in dezelfde orde noemen als de traditionele manier van regeren".

- Waar kun je dat aan zien?

"Aan onze manier van optreden, van regeren, van campagnevoeren. Je ziet daarin een duidelijk verschil".

- In welke zin presenteert de PSD zich als een andere, meer gematigde partij?

"In een actie-programma voor de verkiezingen kun je niet ontdekken of het een gematigde partij betreft. Neem je namelijk de algemene lijnen, dan lopen de actie-programma's van de diverse partijen niet zover uit elkaar. Dat is ook begrijpelijk. Als je een programma stel je op basis van de noden en de mogelijkheid. Als iedereen dat doet, krijg je onderling weinig verschillen. Daarom ook moet je bij de beoordeling niet alleen op de actie-programma's. Ik denk dat het beter is te kijken naar de personen en de manier waarop zij optreden om te zien of het om een gematigde partij gaat".

- Hiermeer zegt de PSD in elk geval in zijn actie-programma dat elke vorm van extremisme wordt afgewezen, zowel aan de linker- als aan de rechterzijde. Kennen wij op de Antillen dan duidelijk dan vormen van politiek extremisme?

"Naar mijn mening is de DP extreem rechts. Dat kun je afleiden uit hun manier van doen en de uitlatingen de laatste tijd.

...campagne toch in de rode cijfers geëindigd...

...autonomie...

Bijvoorbeeld dat als er een leger was geweest, zoals in de Zuidamerikaanse landen, de vakbonden een toontje lager zouden hebben gezongen. In veel zaken voel je aan dat ze weinig sociaal denken. Tot welke graad dat rechts zijn is, kan ik moeilijk beoordelen. Als je dan vraagt wat er ter linkerzijde is, zeg ik dat de uitlatingen van Frente Obrero in het verleden voor zichzelf spreken. Voor dit moment denk ik aan MAN. Hoe groot die links tendens daar is, weet ik niet. Ik baseer me op een uitspraak van Don Martina twee jaar geleden in de Eilandsraad, namelijk dat hij tot de linkervleugel zou behoren".

"Wij zeggen dat we links van het centrum staan als sociaaldemocraten. Don heeft gezegd niet in dat centrum te geloven. Dat staat in de notulen. Dus heeft hij voor mij een linkse tendens. Daarom zeggen we ook dat we tegen elke vorm van extremisme zijn".

- Zijn dit nu voorbeelden van extremisme?

"Wat ik zeg is dat we tegen allerlei mogelijke vormen van extremisme zijn. Ik zeg dat voor het geval zij het zijn. Wij zijn er in elk geval tegen".

- Het ironische is dan dat de PSD duidelijk (in de naam) heeft staan de sociaaldemocratie als grondslag te hanteren. Ditzelfde geldt voor de DP, voor Frente Obrero én voor MAN.

"Dat is correct. Maar ik praat over mijn partij en over hetgeen bekend is van de andere partijen. Ik zeg niet dat ze persé zo moeten zijn, maar ze uiten zich althans in de linkse, dan wel rechtse richting. Ik geloof dat elke partij, die een extremistische tendens heeft, weet dat je dat niet moet propageren in een actie-programma. De vraag is waar je de grens trekt. Je kunt een programma hebben dat heel socialistisch aandoet, maar waar ligt de grens van dat socialisme? Ik bedoel gewoon: ik maak een keus aan de hand van gedane uitlatingen. Als je niet uit op de een of andere manier ten opzichte van mij kan ik niets met je aan. Let wel: ik beschuldig Don niet van communisme, noch de DP van dictatuur, want uit de feiten zal moeten blijken wat er gaande is bij beiden. Als dat meevalt zijn er ook geen problemen".

- Toch moet de kiezer dadelijk een keus maken. Dat moet volgens u niet op basis van het actie-programma. Hoe moet dat dan wel?

"We hebben op de lijst drie kandidaten die al een en ander hebben kunnen bewijzen. Logisch dat er op de DP- en NVP-U-lijst meer van die kandidaten voorkomen, gezien het langere bestaan van die partijen"....

- Maar de rest van de lijst dan met mensen die de bevolking niet kent. Evenals dat het geval is bij MAN staan er nogal wat mensen op die jong en onervaren zijn in de politiek.

"De PSD heeft meer ervaring in de politiek als MAN". De rest gaat over de kwaliteiten die kandidaten als drs Eric Kleinmoedig, drs Monte Horsford, ir Eddy Christiaan, dr Ellis Martis, Luis Maduro en Matroos bezitten.

*****

Enige tijd geleden deed de heer Cijntje de opmerkelijke uitspraak dat er geen enkele politieke partij is die zich niet heeft schuldig gemaakt aan de zogenaamde politieke benoemingen; dat zijn aanstellingen in overheidsdienst van mensen die de partij van de betrokken gedeputeerde goed gezind zijn. Hij vond dat daar nu een punt achter gezet moet worden. Wat ligt er achter dit patronage-systeem?

"Het is zo gegroeid om sociale en politieke reden. Overigens zijn niet alle benoemingen bij de overheid politieke aanstellingen. Je hebt ook te maken met sociale problemen als vaders met vrouw en kinderen, maar zonder bron van inkomsten. Daar probeer je te helpen. En de politieke bevorderingen brengen ongetwijfeld frustraties met zich mee voor de andere overheidsdienaren die presteren en over de nodige capaciteiten beschikken, maar gepasseerd worden. We moeten de mensen leren dat ze niet noodzakelijkerwijs bij de politici voor allerlei zaken moeten aankloppen. Er zijn voor die zaken normale, in de wet vastgelegde wegen. Nee, er is geen enkele partij, ik herhaal geen enkele partij, die zich hiervan kan verschonen. Wij zijn gezien de situatie tot inkeer gekomen en hebben gezegd: dit kan zo niet langer. Voor de volgende regeerperiode moet er een punt achter gezet zijn".

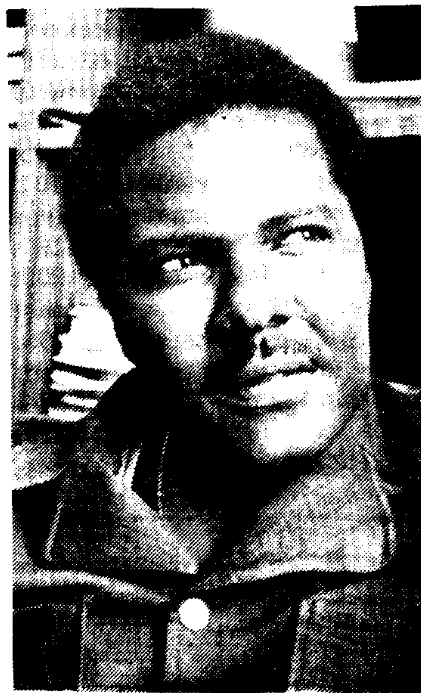
- Het einde van het patronage-systeem bedoelt u?

"In een kleine en behoeftige gemeenschap kun je het patronage-systeem bijna niet helemaal elimineren. Dat moet gepaard gaan met een complete mentaliteitsverandering".

- Het zijn de politici die verwachtingen scheppen bij de kiezers.

"Correct, maar dan toch over en weer. Het kan niet van een kant alleen komen. Afgezien daarvan moeten de sociale rechten blijven bestaan voor hen die er daadwerkelijk voor in aanmerking komen. Je kunt dan als politicus-bestuurder zeggen dat je je niet meer met die zaken inlaat, maar vergeet niet dat ambtenaren ook mensen zijn met hun voorkeuren. Met andere woorden je komt er nooit helemaal onderuit en het zal in elk geval jaren duren eer het compleet uit de weg is geruimd".

EFRAIM CIJNTJE: Wij zeggen dat we links van het centrum staan.

...PSD niet out...

- Ondertussen is het wel desastreus.

"Daar ben ik het ook mee eens. Echter, niet alle beschuldigingen aan het adres van politici zijn altijd terecht. Daarmee wil ik me zelf niet schoonpraten, want ik heb dat soort praktijken ook toegepast, mogelijk in een wat bescheiden mate. Nu heb ik al die zaken, die een kiezer afhankelijk kunnen maken van een politicus, van me afgezet. Kijk maar: de waterleiding, de telefoondienst en de electriciteitsmaatschappij zijn ondergebracht in een nv. In de dienst Sociale zaken heb ik voor wat betreft de gunstgaven en onderstand part noch deel"

- Er is wel nog het systeem om tijdens de politieke campagnes huis aan huis te gaan om de armste groepen te wijzen op de mogelijkheid van gunstgaven, zoals ijskasten op kosten van de overheid.

"Dat is fout, pertinent fout, maar zelfs als dat gedaan wordt, is het een vorm van inlichtingen verschaffen. Alleen zou het niet van de kant van de politici moeten komen, maar op de allereerste plaats van de overheid zelf".

*****

De PSD is bij de laatste verkiezingen meer dan ooit tevoren de nadruk gaan leggen op een grotere decentralisatie van de bevoegdheden van het centrale gezag naar de eilandgebieden. Waar is deze ontwikkeling te danken?

"Heden ten dage wil iedereen zo onafhankelijk mogelijk zijn van anderen. Dat geldt ook voor de eilanden. Wij hebben ons veel geconcentreerd op het beleid op eilandsniveau en constateerden daar dat de zaken van Eiland en Land niet altijd gelijk liepen. De belangen van de eilanden druisen soms finaal in tegen die van de centrale regering en de eilanden hebben ook wel eens te lijden van een slecht gevoerd beleid op centraal niveau. De tendens om een grotere autonomie op te eisen voor de eilanden is al geruime tijd aan de gang en is een voorloper van de onafhankelijkheid".

- De Arubaanse partij MEP heeft jaren geleden al aangedrongen op decentralisatie en is pas naderhand verder gegaan in zijn eisen. Jullie lopen eigenlijk achter bij de MEP.

"Ik geloof dat niet alleen op Aruba, maar op elk der eilanden de drang leeft naar grotere autonomie. Op Aruba bestaat dit streven sedert 1948 en bij ons ongeveer tien jaar nu. De eilanden dragen vaak de lasten, maar de beleidsbepaling geschiedt centraal. Neem het onderwijs, waar het Land de wetten voor maakt, die door de eilanden moeten worden uitgevoerd".

- Dreigt dan in het andere geval geen kans op een grote discrepantie tussen de eilanden, bijvoorbeeld op het terrein van onderwijs?

"Vast en zeker. Maar daar hoeven we niet zo bang voor te zijn, want de voorlopers daarvan hebben zich al vertoond. Kijk maar naar de verschillende opzet van de lerarenopleiding op Aruba en die op Curacao. Daarnaast zijn er wel enkele zaken die centraal geregeld moeten blijven, zoals belastingen, monetaire aangelegenheden, defensie en de rechtsspraak. Zo kan het politie-apparaat op zich wel gedecentraliseerd worden, als het strafvorderings-systeem maar gelijk blijft voor alle eilanden".

Efraim Cijntje heeft zich de laatste maanden nogal laagdunkend uitgelaten over een gebrek aan leidersschap in de centrale regering. Ziet hij zichzelf dan als een geschikte persoon die dat leidersschap op zich kan nemen? Na een bescheiden lachje komt er uit: "We gaan niet op de eerste plaats de verkiezingen in voor een bepaalde functie, maar als partij en daarbij willen we laten zien hoe we de problemen zien en hoe we denken ze te kunnen oplossen. Eén ding kan ik je wel zeggen: ik Efraim Cijntje zal niet terugdeinzen voor welke vorm van verantwoordelijkheid dan ook. Ik aanvaard elke uitdaging".

- Dan moet ik opnieuw vragen of het, gezien de huidige problemen waardoor ons land geteisterd wordt en de belangen die er op het spel staan, niet te veel risico's geeft om te spreken van een uitdaging. Mogen de kiezers onder de huidige omstandigheden niet meer zekerheid eisen?

"Dan wil ik jou vragen: wat is zekerheid? Een minister-president moet een minimum aan kennis hebben, wil, durf en politieke ervaring om te kunnen regeren. Die eigenschappen heb ik. Mogelijk dat er anderen zijn met meer ervaring dan ik, maar onder hen zijn er ook die al gefaald hebben. De een dan wel weer meer dan een ander, maar de laatste goede minister-president die we hebben gehad is Ronchi Isa. Verder hangt veel af van het team mensen dat je om je heen hebt. Zijn het mensen die kunnen en willen werken en ook tijdig besluiten durven nemen gebaseerd op een duidelijke visie".

- Vreest u niet dat als de komende verkiezingsstrijd een titanengevecht wordt tussen de DP en MAN en dat de overige partijen waaronder die van u grotendeels opzij gezet zullen worden en achteruitgaan in stemmentotaal?

"Natuurlijk zijn het de DP en MAN die voornamelijk in de schijnwerpers komen te staan. Maar ik zie nog niet in dat dat voordeel zal opleveren voor hen".

- U gelooft vast niet in de uitspraak: PSD ta out-out-out.

"Ach, dat is een kreet geweest, maar ook voor de Staten zullen we niet "out" zijn. We streven naar een uitbreiding van het aantal stemmen om drie Staten-zetels te kunnen halen; momenteel staan we op twee. Als er geen onverwachte dingen gebeuren...je hebt namelijk nog de groep niet-stemmers van de laatste keer. Maar "out" zijn we niet. In twee jaar tijd zijn we van 2000 naar 11.000 stemmen opgeklommen met maar één gedeputeerde in het BC en ondanks alle impopulaire maatregelen die ik moest nemen".

DOOR FRANS HEILIGERS

K R U L P E N

Un turista a puntra
un dama di edat
si ta un mal fermidat
muhénan di Korsou
ta sufri na kabes
sea ta pa bunita
o pa evitá muskita
ku ta gusta porkería
nan ta kana pronka
anochi den dia
ku kabei den krulpen
mané insekto venenoso
ku ta pika mat'ún be.
Krulpen den auto.
Krulpen na trabou.

Krulpen riba kaya.
Krulpen den kushina.
Krulpen den restorant.
Krulpen na playa.
Krulpen na fiesta.
Krulpen na entiero.
Krulpen den misa.
Krulpen den hospital.
Krulpen den sine.
Krulpen den teatro.
Krulpen na dokter.
Krulpen den hotel.

E dama a kita
su lensu di kabes
i puntra hariendo:
I kón mi shon ta haña
esunnan di mi mes?

OPI (Juni '79)
Organisashon
Planifikashon
Independensia

Holocaust......

(Vervolg van pagina 1)

niet een unicum in de geschiedenis was. Hij haalde daarbij de woorden van Rudi aan, die zei: "Ze zijn van plan ons allemaal te vermoorden, maar ze zullen mij niet te pakken krijgen zonder een gevecht".

Het succes van "Holocaust" is niet alleen te verklaren uit de menselijke dimensie die de film krijgt door het volgen van de families Weiss en Dorf. Er zijn meer films geweest die deze aanpak hadden. "Holocaust" verschilt van de andere films door het feit dat de serie ook de ondergang van de slachtoffers in beeld brengt. De laatste ogenblikken in de gaskamer, het massaal mitrailleren, het doodfolteren. Je wilt wegkijken bij deze afschuwelijke beelden, maar je kunt niet, door de grote identificatie die je hebt gekregen met de mensen wie dit overkomt.

Het is opvallend dat Gerald Green de serie zo geschreven heeft, dat geen kijker onder die identificatie uit zal kunnen komen. Hij zorgt voor een breed scala van karakters: jongeren, ouderen, religieuzen, a-religieuzen, denkers, doeners, fatalisten en opstandigen. "Holocaust" concentreert zich ook niet alleen op de historische gebeurtenissen. De serie neemt rustig de tijd om liefdesgeschiedenissen uit te spinnen en neveninitriges uit te werken. Daardoor worden de figuren levende mensen en heb je geen ogenblik het gevoel naar cijfers te kijken.

Norbert Hendrikse, de directeur van TeleCuracao, wees op de persconferentie bij de preview van fragmenten uit "Holocaust" op de relatie tussen de jodenvervolging en Curacao. Veel ingezetenen van Curacao zijn dat geworden als gevolg van de jodenvervolging, onder andere nogal wat Polakken. Curacao was namelijk een van de weinige plaatsen waar ze werden toegelaten. Anderzijds is de huidige toelatingsregeling voor vreemdelingen een rechtstreeks gevolg van de wens de stroom van joden te weren die in het begin van de Tweede Wereldoorlog Europa ontvluchtte en die naar Curacao wilde.

De sporen die de holocaust in de historie heeft getrokken, zijn er nog steeds. Ook op Curacao. De generatie die het alleen maar uit geschiedenisboekjes weet, maar ook de generatie die tijdgenoot was, krijgt door "Holocaust" de kans te horen, te zien en vooral: te voelen wat de holocaust inhield.

BUTEN EN BLAZEN

ETEN

Mama i tata
trata na kome
tur huntu.
Ningun leim
no ta mara famia
mas duru ku otro
ku kome i papja
huntu ku tur.

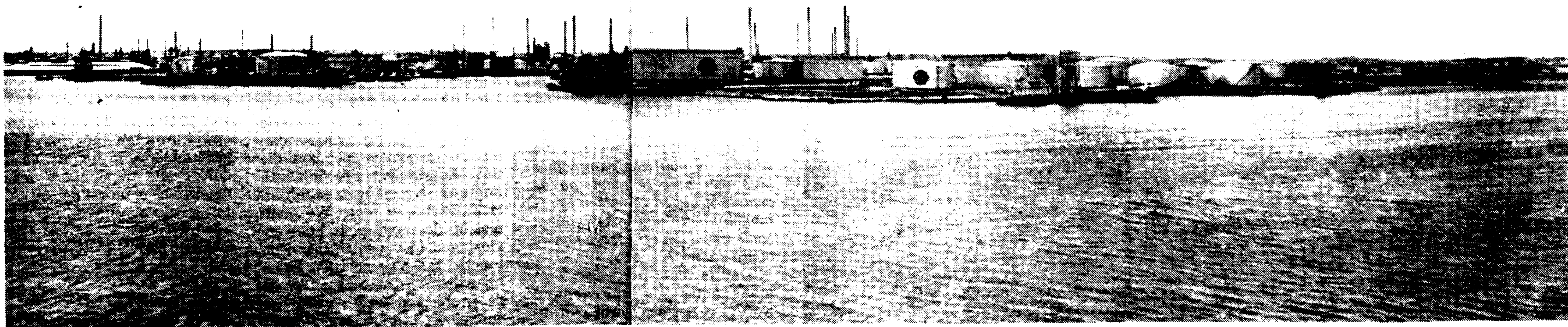
Vader en moeder
probeer altijd
samen te eten
met heel de familie.
Geen lijm
bindt een gezin
hechter aaneen dan
samen eten.

P.B.

SHELL GENERAL–MANAGER DE VOS:

Fundament bedrijf verstevigen

Deelname Venezuela in Shell Curacao?

WILLEMSTAD, CURAÇAO — De staatsoliemaatschappij van Venezuela, Petroven, wordt misschien mede-eigenaar van de grote Shell-raffinaderij op Curaçao. Al enige tijd zijn er — net als bij de Lago/Exxon-raffinaderij op het buureiland Aruba — besprekingen gaande over deelname van de Venezolanen in Shell-Curaçao. Over het welslagen van het overleg is ir. R. de Vos, general-manager van de Shell-dochter op Curaçao, niet somber. ''Ik sluit de mogelijkheid van een overeenkomst met de Venezolanen zeker niet uit", zegt hij. ,,De interesses die beide maatschappijen hebben zijn degelijke interesses." Door Venezolaanse participatie hoopt Shell-Curaçao het fundament van de raffinaderij te verstevigen. De laatste jaren gaat het bar slecht met het bedrijf. De 'vette jaren" van weleer lijken definitief voorbij. Vooral na de oliecrisis van 1973-'74 raakte de Curaçaose raffinaderij in de versukkeling.

In 1977 werd afgesloten met een tekort van 52 miljoen dollar, terwijl in de twee voorafgaande jaren de verliezen in de orde van grootte van ruim dertig en veertig miljoen dollar lagen. Vorig jaar was er een herstel: het verlies kon tot $4 miljoen beperkt worden. Naast een strakke interne kostenbeheersing is dat volgens ir. De Vos voornamelijk te danken aan een verbetering van de prijzen voor olieprodukten in het laatste kwartaal van '78. In de eerste plaats heeft Saoedi-Arabie het pakket aan ruwe olie "verzwaard", wat bijdroeg tot een stijging van de prijs van lichte "witte" produkten (zoals benzine). Daarna was het het wegvallen van de oliestroom uit Iran, waardoor er krapte ontstond op de markt en de prijzen verder gestegen zijn. Maar, zo benadrukt De Vos, dit zal naar alle waarschijnlijkheid geen blijvende verbetering voor Shell-Curacao zijn. "Ik zie het meer als een tijdelijke opleving. Shell-Curacao is nog steeds ernstig ziek. Alleen is de koorts even wat afgenomen. Maar het verandert niets aan ons grootste probleem. Dat is en blijft het voor het overgrote deel wegvallen van de Amerikaanse markt."

Na de oliecrisis van 1973 is het voor buitenlandse maatschappijen erg moeilijk gemaakt olieprodukten te leveren aan de Verenigde Staten. Voor Shell-Curacao een geweldige klap. Voor '73 exporteerde het bedrijf dagelijks 260.000 barrels naar Amerika , vorig jaar was dat minder dan 50.000 barrel.

De Vos: "Maar het ergste is dat het vinden van vervangende markten uitermate moeilijk is, voor het overschot aan raffinage-capaciteit waar we nu mee zitten zelfs onmogelijk." "Bovenop het wegvallen van de Amerikaanse markt komt dat we in Midden- en Zuid-Amerika kampen met afbrokkelende markten. Verschillende landen daar — vroegere klanten van ons — hebben zelf olie aangeboord en bouwen eigen raffinaderijen. Door de verminderde afzetmogelijkheden wordt de concurrentie steeds heviger. Als gevolg daarvan zijn de prijzen van 1975 tot, zeg maar, ver in '78 abominabel slecht geweest. Dat alles bij elkaar maakt ons probleem tot een groot probleem." Op dit moment is Shell-Curacao — net als andere Caribische raffinaderijen — voor een belangrijk deel onderbelast. Ongeveer zestig procent van de verwerkingscapaciteit van de Curacaose raffinaderij wordt slechts gebruikt. Met "processing deals" — contracten om ruwe olie te verwerken en daarna produkten weer terug te voeren naar het land van herkomst — probeert het bedrijf de terugval op te vangen. Zo is tot eind '78 Nigeriaanse olie op Curacao geraffineerd. "Maar een oplossing brengt dit niet", gelooft De Vos. "Steeds meer landen gaan er toe over hun olie zelf te verwerken. En bovendien werpen ook steeds meer van onze concurrenten zich op deze "processing deals", wat het commercieel steeds minder aantrekkelijk maakt". Naast afzetproblemen ondervindt Shell-Curacao ook de weerslag van de hogere olieprijzen. "Alleen met Venezuela hebben we een langlopend contract tegen redelijke prijzen. Bijna 65 procent van onze olie komt daar vandaan. Daarnaast moeten we het hebben van "spotmarkets", eenmalige aankopen op de vrije markt. Op dit moment worden daar grif prijzen van 20, 21 dollar of nog meer per barrel betaald. Sinds een paar dagen zelfs meer dan 30 dollar. En als je weet dat het van, pakweg, 14 dollar af komt.... Nou, het kopen van ruwe olie is een riskante zaak geworden. Zeker voor een bedrijf als het onze dat toch al goed op z'n tellen moet passen". "Kijk, de mensen zeggen vaak: de oliemaatschappijen lijden geen centje pijn aan die hogere prijzen, dat berekenen ze toch door. Maar ze vergeten dat het — zeker met de scherpe concurrentie van de afgelopen jaren in dit gebied — onze afzetproblemen bemoeilijkt. In de jaren achter ons hebben we geworsteld met het probleem van prijzen die de kosten niet dekten".

Uitzicht op snel herstel is er niet, erkent De Vos. "Of we de 250.000 barrel die we nu per dag lopen kunnen handhaven, is een grote vraag. Ik heb er een hard hoofd in". Een nauwere samenwerking met Venezuela zou volgens de general-manager van Shell-Curacao een oplossing kunnen zijn. "Het ligt, in de eerste plaats, vlak naast de deur. Het bezit zelf ruwe olie. Dat alleen al maakt Venezuela voor ons een interessante partner. Want al heb je een contract, dat loopt eens af. Maar participeert zo'n olieproducerend land in je raffinaderij, dan geeft dat toch wat grotere zekerheid."

Om alle misverstanden te vermijden is het goed om bij dit artikel te vermelden dat onze correspondent Jan Schinkelshoek eind april dit vraaggesprek met ir De Vos van Shell heeft gehad. Dit gebeurde tijdens een werkbezoek van de heer Schinkelshoek aan de Antillen in verband met de Eilandsraadverkiezingen van 25 april. Dit artikel is ook in Nederland gepubliceerd.

"Maar er is iets dat Venezolaanse deelname voor ons nog aantrekkelijker maakt: de markt daar is al jarenlang voor ons gesloten en zou dan weer open gaan. Daarmee zijn we ten dele van een afzetprobleem verlost". Ook Venezuela heeft belang bij deelname in Shell-Curacao. De Vos: "Het verbruik van benzine en andere "witte" produkten groeit in dat land zo verbazingwekkend hard dat de Venezolaanse oliemaatschappij vreest binnenkort niet meer aan de vraag te kunnen voldoen. Nu kunnen ze twee dingen doen: of een nieuwe raffinaderij bouwen die dit soort produkten kan maken, òf deelnemen in onze raffinaderij. Het voordeel van participatie in Shell-Curacao is het direct beschikbaar hebben van capaciteit. Het bouwen van een nieuwe raffinaderij in Venezuela zelf duurt al met al toch wel een jaar of drie". "Er zitten dus voor beide maatschappijen aantrekkelijke kanten aan een nauwere vorm van samenwerking. Maar of het lukt tot overeenstemming te komen? Daarover kan ik nu nog geen uitsluitsel geven. Nee, ik ben er vooralsnog niet somber over". De kans bestaat dat ook de Antilliaanse overheid in Shell-Curacao komt. In het geval van Venezolaanse deelname wil ook de regering in Willemstad aandeelhouder worden. "Daar **staan wij niet negatief** tegenover", meldt De Vos. "Punt één is dat beide maatschappijen het eens worden. Wanneer de Antilliaanse regering daar ook nog bij wil, is het mij best. Mits, natuurlijk, de voorwaarden voor overheidsdeelname passen in onze wensen. Als de onderhandelingen met Venezuela afspringen, moet Shell-Curacao dan worden gesloten? "Kijk, de situatie zou er dan ernstig voor

Door onze correspondent Jan Schinkelshoek

staan. Uitermate ernstig zelfs. We zullen er natuurlijk van alles wat maar redelijkerwijs mogelijk is aan doen om het bedrijf gaande te houden. De resultaten over 1978 hebben aangetoond dat de toestand nog niet hopeloos is. Maar één ding is duidelijk: drastische maatregelen zijn onontkoombaar als we weer zulke grote verliezen boeken als in 1975, '76 en '77. Ook voor een dochter van de Shell-groep kan het niet zo doorgaan. Slagen we er niet in onze kosten te drukken, een structurele oplossing te vinden voor onze problemen — ja, dan komt het moment waarop we moeten zeggen: tot hier en niet verder".

"Kijk, het is natuurlijk geen lichte beslissing om dit bedrijf, de grootste particuliere werkgever van Curacao, te sluiten. Daartoe wordt ook zeker niet in een handomdraai besloten. Wij voelen zeker een verantwoorde-

Ir R. de Vos; Shell [...] manager: ,,De vette ja[...] weleer lijken de[...] voorbij...."

lijkheid voor deze samen[...] waar de werkloosheid [...] erg hoog is. Het is [...] anders of je een raffina[...] het Botlekgebied sluit d[...] Antillen. In Nederland is [...] altijd vervangende w[...] legenheid, hier op Curac[...] Dat realiseert ook Shell [...] Maar een multinatio[...] Shell is toch geen filant[...] instelling? "Nee, zek[...] Maar we zitten al zestig [...] Curacao, we hebben [...] grote investering sta[...] kennen onze verantwoo[...] heid. Daarom zijn we be[...] ver te gaan met het zoek[...] oplossingen".

"Koste wat kost moet[...] voor zorgen dat onze in[...] groter worden da[...] uitgaven. We ontplooien [...] activiteiten om de ko[...] drukken. Voortdurend [...] we met een kritische bl[...] onze bedrijfsvoering. K[...] beter, kan het efficient[...] het goedkoper? Al en[...] zijn we in gesprek [...] Antilliaanse regering o[...] systeem van winstbe[...] dat ons verplicht — oo[...] jaren dat er geen winst g[...] wordt — minstens $16[...] te betalen.

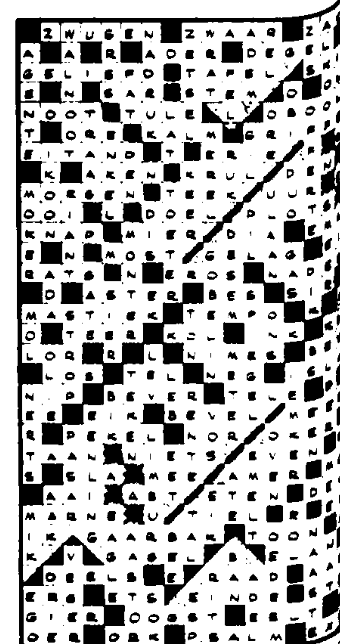
Ook proberen we onz[...] nemers er al maanden[...] te overtuigen dat loon[...] gingen er niet in zitten, [...] het bedrijf alleen maar d[...] de put helpt. Daarom o[...] ten we met Venezuela" [...] we hebben de moed nog [...] gegeven. Maar onhe[...] komt het einde in zicht, [...] weer diep in de rode [...] raken. In dat geval zie i[...] mogelijkheid om door te[...] "Maar zo ver is het no[...] We zijn in het stadium [...] we veel dingen bekijken, [...] zoeken en bespreken. W[...] volop bezig stapjes in de [...] richting te zetten. G[...] kunnen we niet geve[...] kunnen we overigens no[...] zijn en blijven een com[...] onderneming".

HORIZONTAAL: 1. onkostenrekening; 9. soort van suiker; 17. nakomeling; 18. theesalon; 20. stof, aanvankelijk voor tropenkleding; 21. deel v.h.oor; 22. sterrenbeeld; 24. koningszetel; 25. bedrog; 27. afslagplaats bij golf; 28. titel (afk); 29. rijpaard; 31. onderricht; 32. vaasaarden vat; 34. rijkstelegraaf (afk.); 35. reg. reglement; 36. voedsel; 38. bevel; 39. titel (afk.); 41. visolie; 42. soort van slang; 43. troep honden; 44. vogel; 46. de onbekende; 47. muzieknoot; 49. bolgewas; 50. let wel (lat.afk.); 52. gebak; 55. paling; 57. bits gezegde; 60. persvoornaamwoord; 61. water in Utrecht; 63. tam; 64. oogziekte; 66. plotselinge haal; 67. lofdicht; 68. gordel; 70. voor de vuist weg; 71. oude lengtemaat; 73. knevel; 74. pl. in Duitsland; 75. schaakstuk; 76. kippenziekte; 77. mikpunt; 78. soort hond; 80. selenium (scheik. afk.); 82. motorraces; 84. hoeveelheid fijngemaakt voedsel; 86. papegaai; 87. binnenvaartuig; 89. jaargetijde; 92. soort slee; 94. bloeiwijze; 95. eerwaarde heer; 96. rubber; 98. vallei; 99. uithangteken; 101. blijkens de akten; 102. water in Friesland; 103. deel v.d. dag (afk.); 105. heer (afk.); 106. en anderen (afk.); 108. toeslag boven het normale; 109. edik; 110. landbouwer; 111. spelleiding; 112. vaartuig; 114. oude lengtemaat; 116. pers. voornaamwoord; 118. predikante; 119. getijde; 121. vloerbedekking; 124. Europeaan; 126. Europ. hoofdstad; 129. voedsel; 130. telwoord; 132. viervoeter; 133. eender; 135. scheepsvloer; 136. snelle gang; 137. vr. munt; 139. laatstleden; 140. herkauwer; 142. inwendig orgaan; 143. pit-binnenste; 144. goed gekookt; 145. kleurstof; 146. part; 147. deel v.e. kachel; 149. tin; 151. maanstand; 153. azijn; 155. hert; 156. zouteloos; 158. steekwapen; 161. deel v.e. schoen; 163. vroegere koningin; 164. thulium (scheik. afk.); 165. gespannen; 167. zwaardwalvis; 168. gezwel; 170. Geogr. mijl (afk.); 171. adm. troepen (afk.); 172. muzieknoot; 174. omroep-org.; 175. water in N-Brabant; 177. daarna; 178. drukmeter; 179. dun rond wafeltje; 180. voorvoegsel; 182. aankomend (afk.); 183. heilige (afk.); 185. voormiddag (afk.); 186. landb. werktuig; 188. vertering; 191. vestibule; 193. smal gegraven water; 196. titel (afk.); 197. vlug; 199. teleurstellend; 200. midden (lat.); 202. eveneens; 203. wiel; 204. hetzelfde; 206. als onderpand geven/nemen; 208. honingbij; 209. allen dezelfde mening hebbend; 210. winkelier.

VERTICAAL: 1. soort hond; 2. wild zwijn; 3. klein vertrek; 4. leraar (afk.); 5. vrolijk en bekoorlijk; 6. motorraces; 7. een weinig; 8. Eng. titel; 9. bloem; 10. elektr. geladen deeltje; 11. titel (afk.); 12. gewoonte geworden; 13. pers. voornaamwoord; 14. huisdier; 15. eikeschiller; 16. dakdekker; 19. hoort bij een roeiboot; 22. muzieknoot; 23. pers. voornaamwoord; 25. nummer; 26. onmeetbaar getal; 29. visbeen; 30. gelaatskleur; 32. vismand; 33. deel v.e. vis; 35. recht stuk v.e. vaart; 37. riv. in Oostenrijk; 38. vluchtige stof; 40. vogeleigenschap; 45. bewaarplaats v. vis; 48. vlug-snel; 51. klokkenspel; 53. voormiddag (afk.); 54. godsdienst (afk.); 55. adm. troepen; 56. muzieknoot; 58. nummer; 59. klein kind; 60. hartstochtelijk van houden; 62. bedevaartplaats; 64. zitplaats; 65. opbrengst; 67. bezwarende lasten; 69. snijwerktuig; 70. vordering; 72. bestemming; 73. zeepwater; 78. soort meel; 79. onheil; 81. geleerd; 83. Russisch geestelijke; 85. soort koekje; 87. uitroep van pijn; 88. afstandsmaat; 90. uitgave (afk.); 91. soort verlichting; 92. uitroep van afkeer; 93. dierengeluid; 96. graansoort; 97. pot (o.a. bij kaartspel); 99. handvat; 100. al; 102. gravure; 104. afstandsmaat; 105. mannetjesvis; 107. Turks bevelhebber; 113. ironie; 115. ruilmiddel; 117. opening i.e. muur; 120. electr. vonk (bij onweer); 122. voertuig; 123. lekkernij; 124. dat is (lat. afk.); 125. gelid; 127. ten bedrage van; 128. merk; 129. alleen, zonder gezelschap; 131. brosteer; 133. gloed; 134. etui; 136. strafwerktuig; 138. jaartelling; 139. naad; 141. wijnsoort; 142. watering ; 147. legeronderdeel; 148 boterton; 150. klaaglied-jammerklacht; 152. verlichtingsartikel; 154. tentbewoner; 156. mil. rang (afk.); 157. muzieknoot; 159. water in Italie; 160. maanstand; 161. uitroep; 162. boksterm; 165. vlaggestok; 166. deel v.e. jas; 168. proef; 169. korting; 171. Noorse godin; 173. bouwland; 174. wandversiering; 176. bergweide; 181. uitgelezen gedeelte; 184. snoer; 187. echtgenoot/echtgenote; 189. boom; 190. waterstand; 191. dapper persoon; 192. riskant-gevaarlijk; 194. soort onderwijs; 195. in orde; 196. vrouw; 198. schrijfgerei; 200. onbep. voornaamwoord; 201. grondsoort; 203. koordans; 205. vaartuig; 206. bismut; 207. op dit moment; 208. voorzetsel.

Amigoe kruiswoor[d] puzzel

WINNAARS van de [...] woordpuzzel dd 26 m[...] zijn: EERSTE PRIJS: [...] Scholma, Margrietla[...] Curacao. (fl.10,—); TW[...] PRIJS: Vera Henri[...] Bontemantelstraat 18, [...] (fl.7.50); DERDE PRIJS: [...] Martinez, Venezuelastra[...] Aruba (fl.5,—)

De winnaars kunnen hun [...] afhalen bij de kantoren v[...] Amigoe, Curacao-Sche[...] heuvel z/n , Aruba-Na[...] straat 110 en Bonaire bij d[...] Nochi Willem tel.: 8736 [...] Corra.

De oplossing van deze [...] dient vóór 7 juni 1979 in [...] zit te zijn van de Red[...] Deelnemers aan de Kruisw[...] puzzel op Aruba en Bo[...] dienen hun oplossing [...] woensdag 6 juni 1979 [...] dienen en op de envel[...] duidelijk vermelden: KR[...] WOORDPUZZEL.